

STATISTISKA KONOMISKA
BYRÅN
ÅRSBERÄTTELSE

ÅR 1914

STATISTISKA BYRÅN

STATISTISKA BYRÅN

STATISTISK-ØKONOMISK
OVERSIKT
OVER ÅRET 1936

UTGITT AV
DET STATISTISKE CENTRALBYRÅ

Aperçu de la situation économique en 1936

OSLO
I KOMMISSJON HOS H. ASCHEHOUG & CO.
1937

Forord.

Byrået har siden 1921 utarbeidet en statistisk-økonomisk oversikt over hvert år. Fra 1927 har denne først vært fremlagt for Stortinget som trykt bilag til regjeringens budgettproposisjon, St.prp. nr. 1, og senere trykt i Statistiske Meddelelser. For 1935 se således Statistiske Meddelelser nr. 12, 1935. Til den oversikt som er blitt trykt som bilag til St.prp. nr. 1, er det blitt utarbeidet et spesielt tabellbilag som ikke har vært tatt med i oversikten i Statistiske Meddelelser. Fra i år av har Byrået funnet det mest hensiktsmessig å utgi oversikten i den form den forelegges for Stortinget og sende den ut som egen publikasjon. Årsoversikten vil derfor for fremtiden ikke bli trykt i Statistiske Meddelelser.

Det Statistiske Centralbyrå.

Oslo 15 januar 1937.

Gunnar Jahn.

Préface.

Depuis l'année 1921 le Bureau Central de Statistique a préparé un aperçu de la situation économique de chaque année. Dès 1927 cet aperçu a d'abord été présenté au Storting comme annexe à la proposition de budget du Gouvernement, St.prp. no. 1, et après il a été publié dans le Bulletin Mensuel de Statistique. Pour 1935 voir ainsi Bulletin Mensuel de Statistique no. 12, 1935. A l'aperçu annexé à la St.prp. no. 1, on a compilé des tableaux qui n'ont pas été insérés dans l'aperçu publié dans le Bulletin Mensuel. A partir de 1937 le Bureau l'a trouvé le plus convenable de publier l'aperçu imprimé ainsi qu'il est présenté au Storting et le presenter comme une publication speciale. A l'avenir l'aperçu annuel ne sera donc pas publié dans le Bulletin Mensuel de Statistique.

Le Bureau Central de Statistique.

Oslo, le 15 janvier 1937.

Gunnar Jahn.

Innhold.

	Side.
Forord.....	1
Verdenskonjunktorene	3
Penge- og kredittmarkedet	3
Valutamarkedet	5
Prisnivået	6
Den industrielle verdensproduksjon.....	8
Arbeidsledigheten	10
Jordbruket	11
Verdenshandelen	12
Sluttord	13
Norge.....	15
Penge- og kredittmarkedet	15
Valutamarkedet	18
Prisnivået	18
Utenrikshandelen.....	20
Jordbruket	26
Skogbruket	30
Fiskeriene	31
Industrien	35
Skibsfarten	42
Arbeidsledigheten	45
Offentlige finanser.....	47
Sluttord.....	48
Tabell	
I. Valutakurser og prisnivå..	50
— II. Penger og kreditt.....	52
— III. Vareomsetning	55
— IV. Transport.....	56
— V. Arbeidsledighet.....	56
— VI. Jordbruk og skogbruk	57
— VII. Fiskeri og hvalfangst	60
— VIII. Industri. Hovedoversikt...	62
— IX. Grubedrift og stenindustri ..	63
— X. Elektro-metallurgisk indu-	63
stri	
— XI. Kjemisk og elektro-kjemisk	64
industri	
— XII. Hermetikkindustri	64
— XIII. Olje- og fettindustri	64
— XIV. Sagbruksindustri.....	65
— XV. Papirindustri	65
— XVI. Jern- og metallindustri....	66
— XVII. Tekstil-, lær- og skotøi-	67
industri	
— XVIII. Brennerier, bryggerier,	68
chokolade- og drops-	
fabrikker, tobakks-	
industri og møller	
— XIX. Skibsfart.....	69
— XX. Offentlige finanser	70

Table des Matières

	Page.
Préface.....	1
Conjonctures mondiales.....	3
Monnaies et crédit.....	3
Marché des changes.....	5
Niveau des prix	6
Production industrielle mondiale	8
Chômage	10
Agriculture.....	11
Commerce mondial.....	12
Conclusion	13
La Norvège	15
Monnaies et crédit.....	15
Marché des changes.....	18
Niveau des prix	18
Commerce extérieur.....	20
Agriculture.....	26
Sylviculture	30
Pêches	31
Industrie.....	35
Navigation	42
Chômage	45
Finances publiques.....	47
Conclusion	48
Tableau	
I. Cours des changes et niveau	50
des prix.....	
II. Monnaies et crédit.....	52
III. Commerce	55
IV. Transport.....	56
V. Chômage.....	56
VI. Agriculture et sylviculture.	57
VII. Pêches et chasse de la baleine	60
VIII. Industrie. Aperçu général.	62
IX. Mines et industrie de pierres	63
X. Industrie électro-metallur-	63
gique	
XI. Industrie chimique et élec-	64
trochimique.....	
XII. Fabriques de conserves....	64
XIII. Industrie d'huile et de graisse	64
XIV. Scieries	65
XV. Industrie de papier	65
XVI. Industrie de fer et de métaux	66
XVII. Industrie textiles, du cuir et	67
fabriques de chaussures ..	
XVIII. Distilleries, brasseries, fa-	67
briques de chocolat, de sucre-	
ries et de tabacs et moulins	68
XIX. Navigation.....	69
XX. Finances publiques	70

Statistisk-økonomisk oversikt over året 1936.

Verdenskonjunktorene.

Det året som er gått har vært usedvanlig politisk beveget, selv sett på bakgrunn av 1935. Vi nevner utviklingen av krigen i Etiopia og dens avslutning, Tysklands brudd på Locarno-avtalen og innmarsjen i Rhinland, den spanske borgerkrig, de spente forhold i Østen og den engelske konges abdikasjon. Ved årets utgang og i begynnelsen av dette år har den politiske spenning i forbindelse med borgerkrigen i Spania vært meget stor. Men alle disse politiske begivenheter har tilsynelatende hatt liten innflydelse på den økonomiske utvikling i 1936. Økonomisk sett er året preget av fremgang, som riktignok delvis er stimulert av den fortsatte og økede oprustning. Denne oprustning har imidlertid bare vært en av de faktorer som har virket på beskjeftigelse og produksjon, og den har ikke vært den utslagsgivende. Fremgangen skyldes ganske andre dyptliggende krefter.

Siden 1931 har det vært et tydelig skille mellom utviklingen i pundblokkens land og gullvalutalandene, og det har ofte vært hevdet at en valutastabilisering eller valutaoverenskomst mellom disse to grupper av land har vært en av betingelsene for at den fremgang som har vært å spore i de tidligere år, skulde få et alment preg. I september 1936 nedskrev gulllandene sine valutaer, og dermed er forskjellen mellom gullvalutalandene og sterlingblokkens land forsåvidt ophevet. Men dette er skjedd såpass sent i året at vi ikke kan overse de fulle følger hverken for virksomheten innen gullvalutalandene eller for verdensøkonomien.

Før vi gir en felles karakteristikk av utviklingen i verden i 1936, vil vi gi en skildring av utviklingen på de forskjellige felter av det økonomiske liv for enkelte av de viktigste land.

Penge- og kredittmarkedet.

Under den foregående høikonjunktur i årene 1928 og 1929 var de internasjonale pengemarkeder temmelig stramme. Det er betegnende

at dagslånsrenten for disse år lå helt oppe i 6,1 og 7,6 pct. i New York og i 3,6 og 4,6 pct. i London.

Under de siste opsvingsår er en tilsvarende stigning helt uteblitt. Ennu i oppgangens 4de år kan de internasjonale pengemarkeder karakteriseres som lette. Dagslånsrenten i London har i hele det siste år ligget uforandret på 0,75 pct. I New York er dagslånsrenten gått op fra 0,75 pct. i de fire første måneder til 1,00 for resten av året. Men denne oppgang på 33 pct. er ikke representativ. Privatkontoen for 4—6 måneders papirer har således hele året ligget uforandret på 0,75 pct. De offisielle diskontosatser har også fortsatt å ligge lavt. De var hele året 1,5 pct. i New York og 2 pct. i London. Det har i 1936 ikke vært noen forandringer opover i andre viktige finansland enn Frankrike og Nederland hvor valutasituasjonen har forårsaket en hel rekke diskontoforandringer. I begge land er imidlertid den offisielle diskonto ved årets utgang nede i den usedvanlig lave sats 2 pct. En rekke land har i løpet av 1936 nedsatt diskontosatsene. Viktigst er Sveits som er gått ned fra 2,5 pct. ved årets begynnelse til 1,5 pct. ved dets slutt. De eneste land som har forhøiet diskontoen er Danmark og Norge, som begge er kommet op fra 3,5 til 4 pct.

I lavkonjunkturårene var det et utpreget misforhold mellom korttidsrenten og langtidsrenten. I 1935 var dette misforhold minsket ved at den lange rente hadde beveget sig sterkt nedover. Denne tendens til utjevning har fortsatt også i 1936. For De Forente Stater har den effektive rente på verdipapirer (Treasury bonds) falt fra 2,73 pct. i desember 1935 til 2,41 pct. i september 1936. For Tyskland har tendensen vært den samme. Tallene var her 4,85 i desember 1935 og 4,73 i oktober 1936. Selv i gulllandene ligger den effektive rente på obligasjoner i slutten av 1936 lavere enn i tilsvarende periode 1935. Bevegelsen er imidlertid her ikke ensartet. Fra midten av 1935 steg således obligasjonsrenten i Frankrike fra 3,79 pct. med små avbrytelser til 4,59 pct. i juli 1936. Senere er renten falt, særlig efter franc-

nedskrivningen, og i oktober var den nede i 3,88 pct.

Den fortsatte nedgang i obligasjonsrenten i 1936 gjør sig imidlertid ikke gjeldende for alle land. I Storbritannia har det vært en uregelmessig bevegelse som har resultert i en nærmest ubetydelig stigning. I gjennomsnitt for 10 måneder vil renten ligge på 2,94 mot 2,91 i gjennomsnitt for 1935. En svak stigning har også gjort sig gjeldende i Danmark og Norge.

Tross den lette tone på pengemarkedene kan året 1936 derfor ikke sies å ha vært helt fritt for antydninger til en strammere tendens på enkelte felter. Det er også ventelig at kravene fra næringslivet vil øke med konjunkturbedringen. Men noen vanlig konjunkturrell stramning av kredittmarkedene med raskt stigende rentesatser blir det neppe tale om så lenge de ledende centralbanker fortsatt går inn for «easy money policy» i samme utstrekning som tidligere. Hvis imidlertid «boom»-fenomenene blir utpregede i 1937, er det høist tenkelig at signalene for kredittpolitikken kan bli endret.

I nedgangsårene etter 1929 holdt den cirkulerende seddelmasse sig temmelig konstant i de fleste land. Den fulgte ikke de andre serier i nedgangen. Men i opsvingsårene har stigningen i seddelmengden vært temmelig markert, og i enkelte land er tallene kommet høiere enn under foregående høikonjunktur. For en stor del skyldes opgangen den økede aktivitet i næringslivet. Men så stor som stigningen har vært, særlig sett i relasjon til toppåret 1929, er det tydelig at det her også er andre årsaker som f. eks. fryktbetonet tesaurering av sedler som spiller inn. Stignings styrke i de forskjellige land lar sig karakterisere ved denne lille sammenstilling:

	Seddelømløp i millioner		
	Ved utg. av 1929	nov. 1935	nov. 1936
Belgia	13 425	20 792	22 230
Danmark	367	384	385
Finnland	1 361	1 319	1 565
De Forente Stater	4 578	5 846	6 466
Frankrike.....	68 571	82 447	86 651
Nederland	851	787	806
Norge	318	331	406
Storbritannia....	370	401	446
Sverige	569	733	812
Tyskland.....	5 044	4 186	4 674

Ikke i noe av disse land har stigningen i seddelømløpet fra november 1935 til november 1936 vært sterkere enn i Norge.

Som ventelig er i opsvingsperioder er bankinnskuddene gått op. Men opgangen er ujevn, og gjelder ikke alle land.

I Frankrike har således innskuddsnedgangen fortsatt helt frem til francnedskjøringen. Det har også vært nedgang i Nederland, mens bevegelsen allerede i slutten av 1935 ser ut til å ha snudd opover i Sveits. Norge er også blandt de land hvor bankinnskuddene er gått ned. De spesielle forhold som har gjort sig gjeldende i Norge skal man senere komme tilbake til.

I De Forente Stater har opgangen vært tydelig. Innskuddene i de rapporterende banker i 101 byer er steget fra 18 890 millioner dollar i november 1935 til 20 501 millioner i november 1936. Stigningen har vært størst for «demand deposits». Økningen har her i samme tidsrum vært 1,5 milliard. Regnet fra utgangen av 1933 blir stigningen 36 pct. Denne stigning av omsetningsmidler har reist ganske betydelige problemer i De Forente Stater. Bankenes utlån falt nemlig sterkere enn innskuddene i kontraksjonsperioden, og de har senere ikke fulgt med i stigningen. Det har derfor hopet sig op ubenyttede reserver i Reservebankene. De amerikanske medlemsbanker er forpliktet til å holde en viss prosent, tidligere ca. 10, som reserve for innskudd. Sommeren 1936 var imidlertid de aktuelle reserver omtrent dobbelt så høie som de lovbevalte. D. v. s. at de var kommet op i over 6 milliarder dollar. Nu kan disse reserver danne basis for en eventuell kredittutvidelse av enormt omfang. Det er derfor blitt den amerikanske pengeledelses viktigste problem å søke å kontrollere disse overskuddsreserver. Det første skritt blev tatt i august da de lovbevalte reserveprosjenter blev hevet med 50 pct. På den måten blev omtrent 1,5 milliard dollar ledige midler bundet. Men overskuddsreservene har fortsatt å stige. De er i november igjen kommet op i 2,3 milliard dollar. Det er derfor igjen på tale å øke reserveprosjentene på samme måte som i august.

Den veldige stigning i kredittgrunnlaget må sees i forbindelse med den store import av gull. Gullbeholdningen er siden nedskrivningen av dollaren steget sterkt. Fra omtrent 7 milliarder dollar er den nådd op i 11 milliarder dollar.

Også i Storbritannia er bankinnskuddene steget i 1936; men stigningen har her ikke skapt de samme problemer som i De Forente Stater. Tallene var i oktober 1936 millioner pund i 1935 og 2 237 millioner i 1936. Bevegelsen har stort sett vært den samme, omenn litt svakere, både i Sverige, Danmark og Finland.

Som rimelig kan være i et opgangsår, er aktiekursene i de fleste land i 1936 høiere enn i de foregående år. I forhold til 1929 er imidlertid nivået i 1936 høist ulikt i de forskjellige land.

Storbritannia, Norge og Danmark ligger vel over, mens Frankrike, De Forente Stater og Tyskland ennå har langt igjen til 1929-nivået.

I De Forente Stater er årsgjennemsnittene av aktieindeksen steget med avtagende fart, fra 24 i 1932 til 48 i 1935. Det var særlig i høst-månedene at aktiekursene steg i 1935. I 1936 fortsatte stigningen utover året; men kursene var svake på forsommeren. Senere har kursene fortsatt å stige, og indeksen er i november kommet op i 76 (1929 = 100).

I Storbritannia var aktieindeksen uregelmessig i første halvår av 1936. Indeksen var både i januar og juni 111 (1929 = 100). For annet halvår er imidlertid stigningen forholdsvis klar. I slutten av året er indeksen kommet op i 122. For 1936 gjennemsnitt vil indeksen bli omtrent 115, sammenlignet med 111 gjennemsnitt for 1935 og 90 for 1932. Jevnere har bevegelsen vært i Tyskland. Stigningen har der med få uregelmessigheter gjort sig gjeldende hele året. Indeksen er i november kommet op i 84 sammenlignet med 69 samme måned foregående år. Sett under ett vil fremgangen fra 1935 til 1936 bli omkring 10 pct.

I nedskrivningslandene danner selvsagt august måned et skille i aktiekursenes bevegelse. I Frankrike var således aktieindeksen fra februar 1936 til august samme år falt fra 39 til 25 (1929 = 100). Senere er aktiekursene, vesentlig som følge av francnedskrivningen, igjen steget ganske sterkt, og indeksen er i november kommet op i 38.

Også i Nederland og Sveits er stigningen i aktiekursene sterkt synlig etter august; men det er ingen nedgang i den første tid av året slik som i Frankrike.

I den aller siste del av året var aktiekursenes bevegelse igjen rettet nedover på de viktigste verdensbørser. Det er imidlertid på det nåværende tidspunkt ikke mulig å si om denne bevegelse representerer noe annet enn en av de vanlige tekniske reaksjoner. Den faste tendens i begynnelsen av 1937 synes å tyde på det. Generelt gjelder det at nivåene ved utgangen av året 1936 ligger betraktelig høiere enn ved tilsvarende tidspunkt foregående år.

V a l u t a m a r k e d e t.

På en måte danner september 1936 avslutningen på en periode i etterkrigstidens valuta-utvikling. Siden Storbritannia gikk fra gullet i september 1931, fulgt bl. a. av de nordiske land, har hvert eneste år hatt sitt valutariske sammenbrudd. I 1932 er det nok å nevne land som Hellas, Jugoslavia og Syd-Afrika-Sambandet. I 1933 er det depresieringen av dollaren som preger valuta-utviklingen. Det følgende år 1934, er i denne forbindelse forholdsvis rolig;

men man har da også en nedskrivning, nemlig i Tsjekkoslovakia. I 1935 gir nedskrivningen av belgaen det første tegn til et kommende valutasammenbrudd i gullblokklandene. Det er også i dette år nedskrivning av de mindre viktige valutaer i Romania og Danzig.

Avslutningen på denne serie av depresieringer kom i september 1936 med nedskrivningen av franske franc, sveitsiske franc og gyliden. Bortsett fra land som Tyskland, Polen og Ungarn som har hatt systemer med valutakontroll, tildels med forskjellige grader av deprimert spesialvaluta, er det nu ingen land som opprettholder pariteten fra september 1931.

Spørsmålet om valutastabilisering er imidlertid ennå ikke på noen måte løst. Et skritt i den retning er imidlertid den overenskomst som er sluttet mellom den franske, engelske og amerikanske regjering i anledning av nedskrivningen av francen. Denne overenskomst som senere er tiltrådt av en rekke andre regjeringer, gir garantier mot en eventuell valutakrig som følge av de nye nedskrivninger. Den angir også visse liberale retningslinjer for valutapolitikken og uttaler sig tydelig mot valutarestriksjoner og kvoteordninger.

Ved depresieringene i september 1936 har flere forskjellige metoder vært anvendt. Nederland har i likhet med pundlandene gått over til en fri valuta, uten at det er gjort noe forsøk på å holde en fast pundkurs.

Frankrike har derimot igjen bundet sin valuta til gull, idet det har nedskrevet gullinnholdet fra 65,5 mmgr. til mellom 43 og 49 mmgr. fint gull pr. franc. Foreløbig er overgrensen 49 mmgr. gjort gjeldende; men det er således også her åpnet muligheter for en viss variasjon. Det samme system er gjort gjeldende i Sveits. Gullinnholdet er her redusert fra 0,29032 gram til 0,215 gram fint gull.

Italia har derimot i september 1936 fulgt den vei å binde sin valuta til dollar ved å gjenoprette den gamle dollarparitet. Det er imidlertid også her åpnet anledning til en 10-procent variasjon.

Andre land som Hellas, Tyrkia og Latvia har i september knyttet sin valuta til pundet. Tsjekkoslovakia, som i februar 1934 nedskrev sin valuta med 16 pct., har i oktober 1936 øket reduksjonen til 30 pct.

Som helhet kan året 1936 ikke karakteriseres som så rolig som det foregående år for valuta-utviklingen. Mistilliten til franske franc preger tydelig gullbevegelsene i første del av året. Fra 65 milliarder franc sank gullbeholdningen i Frankrikes Bank til 54 milliarder franc i juni til tross for at det i februar blev optatt et kort-siktig valutalån på 40 mill. pund i London. I september var gullbeholdningen kommet helt ned i 50 milliarder franc, men den øket så som

følge av opskrivningen til 64 milliarder franc. Gullet er fortrinsvis gått til De Forente Stater, men også Storbritannia har kunnet øke sin beholdning av gull. I alt er gullbeholdningen i De Forente Stater steget med temmelig nøyaktig 1 milliard dollar fra januar til november 1936. For å hindre en uvelkommen kredittutvidelse er det bestemt at det amerikanske finansdepartement for fremtiden skal sterilisere det innstrømmende gull. I Storbritannia viser gullbeholdningen i Englands Bank en oppgang fra 201 mill. pund i januar til 249 mill. pund i november. Senere har imidlertid banken overtatt 60 mill. pund i gull etter den statuttmessige pris, d. v. s. mere enn 40 mill. pund under dagspris, etter all sannsynlighet fra Stabiliseringsfondet. Det tyder på at dette fond har vært for spekket med gull til å kunne operere fritt på markedene. Det tyder også på at fondet etter transaksjonen vil være istand til å bremse en eventuell stigning i pundverdien.

Bevegelsene i gullbeholdningene i Englands Bank gir således ikke noe direkte uttrykk for forandringene i den samlede gullreserve. Det er beregnet at denne ved utgangen av året beløper sig til over 400 mill. pund. Etter dagens pris vil det si omtrent 675 mill. pund hvilket igjen vil gi en seddeldekning på temmelig nøyaktig 150 pct.

Kursbevegelsene på valutamarkedene har ikke vært ubetydelige i 1936. Den mest utpregede forandring har selvsagt vært fallet i de nedskrevne valutaer. Pund-noteringen i Paris som i januar 1936 var 74,89 (franc pr. pund) var med et par mindre uregelmessigheter steget til 76,32 i august. Etter nedskrivningen i september har kursen variert omkring 105,15. Overfor dollar er franc-noteringen steget fra 15,18 i august til 21,52 (franc pr. dollar) i november. Det er tegn som tyder på at francen ennå muligens er overvurdert.

Som vanlig har pund-dollar-kursen i 1936 spilt en dominerende rolle i valutautviklingen. Fra januar steg pundet litt i verdi i forhold til dollar; men tendensen slo snart om, og i april lå noteringen av dollar pr. pund med 4,944 litt lavere enn i januar. Fra det tidspunkt influeres dollaren sterkt av francens svakhet, og kursen stiger helt til 5,050 i september. Etter nedskrivningen av gullvalutaene bedres dollarens stilling raskt, og dollar-pund-kursen kommer i begynnelsen av november temmelig nær pari 4,867. I årets siste måneder har pundet igjen tatt sig op, og kursen i London var ved årets utgang 4,91.

De land som regnes til sterlingblokken, har alle holdt de innbyrdes kurser faste. Deres

bevegelser overfor gull lar sig derfor karakterisere ved forandringene i pund-dollar-noteringen. For land som Sverige og Norge viser økningen i valutabeholdningene at centralbankene har måttet gripe aktivt inn for å eliminere stigningstendensen i den hjemlige valuta.

Prisnivået.

Sett på bakgrunn av den sterke stigning i den økonomiske virksomhet i årene etter 1932 har prisnivåene vært mere enn vanlig stabile. Arsgjennemsnittet av Board of Trade's engrosprisindeks for Storbritannia har således i årene 1932—35 ikke variert mere enn 3 point. For Norge har variasjonen i årsgjennemsnittene for engrosprisindeksen i den samme periode ligget innen 3 point og for Sverige innen 7 point når basis også der er 1929 = 100. I land hvor variasjonen har vært sterkere, kan man som regel også påvise en valutadepresiering. Dette gjelder således Danmark hvor variasjonen har vært 14 point, (1929 = 100) og De Forente Stater hvor Bureau of Labor Statistics' engrosprisindeks har variert 16 point i disse år.

	1935 Nov.	1936 Nov.
I. Korn	91,5	112,0
II. Kjøtt, fisk og egg	80,6	82,5
III. Andre matvarer og tobakk	91,9	97,5
I alt — matvarer og tobakk .	88,3	96,7
IV. Kull	105,0	108,2
V. Jern og stål	101,8	108,9
VI. Andre metaller	93,3	102,0
VII. Bomull	88,5	94,0
VIII. Ull	96,8	114,5
IX. Andre tekstilvarer	75,1	74,4
X. Kjemikalier og oljer	93,0	94,6
XI. Forskjellig	88,0	95,3
I alt — industrielle råvarer og fabrikkvarer	92,8	99,1
I alt — alle varer	91,3	98,3
Råvarer	94,6	105,0
Mellemprodukter	89,7	97,2
Ferdige industrivarer	96,1	100,4
Bygningsmaterialer	95,3	99,3

Basis 1930 = 100.

Treggheten i prisbevegelsen kan regnes å ha vart helt frem til midten av 1935. Fra det tidspunkt satte det inn en kortvarig prisstigning, som på bakgrunn av de tidligere variasjoner må karakteriseres som betydelig. I første halvår av 1936 har prisene stort sett holdt nivået, uten særlig fremgang. Fra midten av året har det imidlertid gjort sig gjeldende en stigning som har vært meget sterkere enn den tilsvarende i 1935. En del av opgangen kan tilskrives de stigende kornpriser, som er følgen av det dårlige høstutbytte i 1936; men opgangen har en bredere basis. Stigningen går igjen i de fleste varegrupper. For å gi et inntrykk av bredden i prisstigningen, har man ovenfor stillet sammen indekstallene for de forskjellige grupper av Board of Trade's engrosprisindeks for Storbritannia i november 1935 og 1936.

Som det vil sees av tabellen, er det bare gruppen «andre tekstilvarer» som ikke er steget.

Det er et viktig moment ved prisstigningen i 1936 at den setter inn på samme tid som forskjellige minimumsfaktorer, som sviktende tilgang av faglært arbeide, mangel på ledig kapasitet o.s.v. begynner å gjøre sig gjeldende. Den gir derfor inntrykk av å representere den vanlige konjunkturmessige reduksjon av pengeverdien.

Av den grunn har den en overordentlig stor betydning for bedømmelsen både av konjunktursituasjonen og konjunkturutviklingen. Det kan i den forbindelse ha sin interesse å se hvor

langt prisnivåene er kommet op etter bunnpunktene i lavkonjunkturen. Det kan i sin almindelighet sies at de fleste land er tilbake omtrent på 1930-nivået. Forholdene er imidlertid naturlig nok svært forskjellige fra land til land. For å vise hvor langt de forskjellige land er kommet op mot nivået i det foregående høikonjunkturår 1929, har man nedenfor gjort en sammenstilling som viser engrosprisindeksen i november måned 1936 i procent av gjennomsnittet for 1929. Ordnet etter stigende procent-tall blir rekkefølgen:

Nederland.....	68
Sveits.....	75
Tyskland.....	76
Frankrike.....	78
Storbritannia.....	86
De Forente Stater.....	87
Sverige.....	89
Norge.....	92
Finnland.....	95
Danmark.....	102

Fra måned til måned har prisbevegelsen i 1936 vært mer enn vanlig ensartet i de forskjellige land. Utviklingen kan stort sett karakteriseres på følgende måte: nærmest stillstand i første halvdel av året, rask stigning i årets siste 6 måneder. Denne bevegelse går tydelig igjen i Storbritannia, i Sverige, i Norge, og i Danmark.

Styrken i stigningen sees av følgende tabell:

Indeks tall for engrospriser.

Omregnet til 1929 = 100.

	1931	1932	1935	1936											
				Jan.	Feb.	Mars	Apr.	Mai	Juni	Juli	Aug.	Sep.	Okt.	Nov.	Des.
Norge.....	82	82	85	88	89	89	89	89	89	89	90	91	91	92	94
Sverige.....	79	78	83	84	84	84	84	84	84	85	86	87	88	89	
Danmark.....	76	78	92	96	96	96	96	96	95	96	98	99	101	102	104
Storbritannia.....	77	75	78	80	80	80	81	81	81	82	83	84	86	86	
Tyskland.....	81	70	74	76	76	76	76	76	76	76	76	76	76	76	
Frankrike.....	80	68	54	57	59	60	59	60	60	62	64	67	75	78	82
Belgia.....	74	63	63	68	68	68	67	67	67	68	68	70	71	72	
Nederland.....	77	65	62	63	62	62	61	61	62	63	63	63	68	68	
De Forente Stater.	77	68	84	85	85	84	84	83	83	85	86	86	86	87	

I De Forente Stater er det en svak nedgang i prisnivået i første halvår; men i siste halvår går stigningen også der igjen. I Frankrike har bevegelsen vært noe mer uregelmessig. Der var først en prisstigning fra januar til mars. Etter et lite tilbakeslag lå indeksen i juni i samme

høide som i mars. I annet halvår har prisnivået også i Frankrike vært raskt stigende. Særlig tydelig har prisstigningen vært etter franc-nedskrivningen. Nederland står på en måte i en særstilling, idet prisindeksen her har vært uavbrutt fallende fra januar til mai, og så uavbrutt

Ukeindekser i 1936.

	Jan.	Juni	November				Desember			
	1. uke	1. uke	1. uke	2. uke	3. uke	4. uke	1. uke	2. uke	3. uke	4. uke
Storbritannia (Fin. Times)	68,8	68,2	73,2	73,7	74,0	74,9	75,4	75,7	76,5	
Tyskland (Stat. Reichsamt)	103,3	104,0	104,3	104,3	104,3	104,4	104,7	104,8	105,0	
Frankrike (Index Number Inst.) . .	—	59,0	70,8	70,9	72,3	72,8	72,6	72,3	73,5	
De Forente Stater (Fisher)	84,0	81,2	84,7	85,3	86,1	86,0	86,7	86,6	87,3	

1926 = 100 for Storbritannia, Frankrike og De Forente Stater.

1913 = 100 for Tyskland.

stigende i den resterende del av året. De ukeindekser som kan skaffes for de ledende land, viser at prisstigningen ikke er sluppet av i desember måned.

Den industrielle verdensproduksjon.

I 1935 var den industrielle verdensproduksjon omtrent kommet tilbake til samme nivå som i det tidligere toppår 1929. Den indeks som det tyske konjunkturforskningsinstitutt beregner, var nemlig for dette år 99, når 1929 settes lik 100. Den 6-årige bølge i produksjonsvirksomheten

kan derfor illustreres ved tallene 100, 72 og 99 henholdsvis for årene 1929, 1932 og 1935.

I 1936 er den industrielle verdensproduksjon nådd op i nye rekordtall. I august måned har således produksjonsindeksen ligget på 109. Det er ennå for tidlig å si hvor høyt gjennomsnittet for 1936 vil komme til å nå; men all sannsynlighet taler for at det vil bli mer enn 105 pct. av 1929-tallet. Antagelig vil det endelige tall bli ikke mindre enn et par procent høiere. Det er derfor allerede nu klart at produksjonsvirksomheten i 1936 har vært større enn i noe tidligere år. Fremgangen fra foregående år har imidlertid ikke vært så sterk som i 1935. Op-

Produksjonsindeks.
1929 = 100.

Land	1930	1931	1932	1933	1934	1935	1936										
							Jan.	Feb.	Mars	Apr.	Mai	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.
Storbritannia	92	84	84	88	99	106	114,5			114,5			113,4				
Sverige	—	—	—	—	109	119	123	124	125	126	126	127	127	129	131	132	132
Danmark	108	100	91	105	117	121	125	121	68	127	132	133	133	134	134	133	132
Finnland	91	80	83	96	117	125	135	133	130	129	132	122	138	133	141	—	—
Norge	101	78	93	94	98	105	109	117	111	108	115	118	101	116	123	121	—
Tyskland	86	68	53	61	80	94	92	94	100	104	108	108	110	110	111	—	—
Polen	82	70	54	56	63	66	68	69	68	72	71	72	72	74	75	75	—
Tsjekkoslov.	89	81	64	60	67	70	75	74	75	78	77	76	76	78	83	—	—
Frankrike	100	89	69	77	71	67	70	71	72	73	73	70	70	67	68	70	71
Nederland	91	79	62	69	70	66	68	69	68	72	71	72	72	74	75	75	—
Belgia	89	81	69	71	72	81	80	81	81	80	76	49	74	77	78	—	—
Sovjet-Samv.	131	161	183	198	238	293	367	365	365	368	376	368	333	357	—	—	—
Japan	95	92	98	113	129	142	135	140	151	148	149	147	151	151	—	—	—
De For. Stater	81	68	54	64	66	76	82	79	78	84	85	87	91	91	92	92	96
Canada	85	71	58	60	74	81	84	82	82	86	87	88	87	90	92	97	—
Verdensprod. ¹	90	81	72	81	89	99	103	101	101	106	107	107	109	109	—	—	—

¹ Efter «Vierteljahrsheft zur Konjunkturforschung». Omregnet med basis 1929 = 100. Ikke medregnet Sovjet-Samveldet.

gangen i verdensproduksjonsindeksen var nemlig fra 1934 til 1935 10 point, mens den fra 1935 til 1936 antagelig vil beløpe sig til 6—8 point. Til sammenligning kan det nevnes at opgangen det første år etter omslaget, fra 1932 til 1933 var 9 point, og fra 1933 til 1934 8 point.

Bevegelsen i verdensproduksjonen har heller ikke i 1936 vært jevn for hele året. Indeksen som i november 1935 etter en 5-månedlig periode med meget sterk stigning var kommet op i 107, sank igjen til 101 i mars 1936. Senere har det vært en ubrutt stigning til august 1936, som er den siste måned man har fullstendig oppgave for. Indeksen var da 109. Det er det høieste den noen gang er nådd op i. De produksjonsindekser som foreligger for de forskjellige land, tyder på at verdensproduksjonen har fortsatt å stige ut-over høsten.

Verdensproduksjonsindeksen domineres i høiere grad av bevegelsen i industrien i De Forente Stater enn i noe annet land. For 1936 viser det sig også at det stort sett er den samme bevegelse som går igjen i indeksen for De Forente Stater. Det er et svakt fall til mars måned og senere en meget kraftig stigning. Tallene var i januar 82, i mars 78, og i oktober 92. Det er bemerkelsesverdig at den amerikanske industri etter en 4-årig stigning ikke er kommet høiere op enn i 92 pct. av 1929-nivået. Regnet fra 1935 blir fremgangen i 1936 meget stor. Man kan regne med en bedring på omtrent 15 pct.

For Storbritannia er det meget vanskelig å beskrive bevegelsen, fordi man bare har kvartalsvise produksjonsindekser å bygge på. I forhold til 1935 vil der bli en fremgang på omtrent 10 pct. Den er altså betydelig mindre enn i De Forente Stater. Det er imidlertid å vente

at veksten blir svakere, når man som i dette tilfelle, kommer op i nye topptall.

For Tyskland er bevegelsen meget klar. Det er en ganske sterk stigning gjennom hele året. Produksjonsindeksen er steget fra 92 i januar til 111 i september. For året 1936 under ett vil stigningen fra 1935 bli mellom 10 og 15 pct. Fra 1932 til 1936 er produksjonsindeksen i Tyskland fordoblet. En så markert industriell gjenreisning kan man ikke finne i noe annet land.

I alle de nordiske land lar produksjonen sig karakterisere som sterkt stigende. For alle sammen vil produksjonen i 1936 bli større enn i noe tidligere år. Fremgangen har vært størst i Norge, Sverige og Finnland, hvor den procentvise bedring fra 1935 kan settes til bortimot 10 pct. I Danmark blir bedringen sannsynligvis ikke over 5 pct. Sett i forhold til 1929 er Danmark i oktober kommet op i et indekstall på 133, mens Sverige ligger på 132 og Norge helt nede på 121. De forskjellige indeksberegninger er imidlertid så ulike at de ikke lar sig bruke til en slik direkte sammenligning av fremgangen i et såpass langt tidsrum. Det kan imidlertid nevnes at en «normal» stigning på 3 pct. pr. år vilde ha bragt et indekstall op i 123 i 1936 når 1929 settes lik 100.

Nedskrivningen av gullvalutaene har ennå ikke kunnet gjøre sig fullt ut gjeldende i produksjonstallene. Det er derfor naturlig at produksjonsindeksen viser liten bedring i Frankrike fra 1935 til 1936. Den fremgang som har vært, kan settes til 3 pct. Bevegelsen har imidlertid ikke vært jevn gjennom hele året. Stigningen fra 1935 fortsatte nemlig ut i vår-månedene 1936, men fra det øieblikk tok ned-

	Jan.	Feb.	Mars	April	Mai	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.
Tyskland (1929 = 100)											
Produksjonsmiddelindustri ..	89	91	104	112	120	122	124	121	121		
Forbruksvareindustri	92	95	96	96	95	92	96	99	103		
Herav: Tekstilindustri ...	101	104	109	110	105	100	105	105	109		
Frankrike (1929 = 100)											
Jern- og metallindustri	62	63	64	64	65	64	64	62	62	62	
Tekstilindustri	77	77	76	74	73	65	63	55	70	76	
De Forente Stater (1929 = 100)											
Produksjonsmiddelindustri ..	70	65	68	78	81	84	88	87	87	89	
Forbruksvareindustri	91	88	88	89	89	92	96	97	98	96	
Storbritannia (1929 = 100)											
Jern- og stålindustri		114			119			117			
Tekstilindustri		103			101			99			

gangen overhånd. En hel rekke streiker har også satt preg på tallene. Produksjonsindeksen var derfor i august igjen kommet ned i 67. I september og oktober har det vært en liten stigning og produksjonsindeksen er kommet op i samme høide som i januar. Man venter at produksjonsnivået vil bedres når virkningen av valutanedskrivningen får tid til å gjøre sig merkbar.

Også for Nederland må det regnes med en meget svak fremgang fra 1935 til 1936. Den kan foreløbig settes til omkring 2 pct. For Belgia gjelder stort sett det samme. Det er imidlertid vanskelig her å beskrive bevegelsen, spesielt på grunn av den store streik i mai måned.

I tabellen på s. 9 har man stillet sammen indekser for produksjonsmiddelindustrien og

forbruksvareindustrien i forskjellige land. Tallene viser tydelig at opsvinget fortrinsvis har vært å finne i produksjonsmiddelindustriene. Dette er også et typisk trekk for en stigende konjunkturfase.

For å vise produksjonen av visse viktige varer, har man nedenfor stillet op produksjonstallene for kull, rujern og stål. Tallene viser som ventelig er en meget sterk økning fra 1935 til 1936.

Bygningsindustrien kommer i almindelighet ikke med i de vanlige produksjonsindekser. De tall som foreligger viser også for denne gren en betydelig fremgang. I Storbritannia hvor byggingindeksen i et par år har ligget over 150 pct. høiere enn 1929-nivået er det imidlertid tegn til en stans i veksten.

Månedlig gjennomsnittsproduksjon i 1000 tonn.

	1929	1930	1931	1932	1933	1934	1935	1936		
								1. kvartal	2. kvartal	3. kvartal
Kull	107 219	98 062	86 002	76 435	79 688	87 503	89 335	101 489	88 459	¹⁾ 93 781
Rujern	7 974	6 454	4 480	3 170	3 959	5 026	5 883	¹⁾ 6 585	¹⁾ 7 229	¹⁾ 7 473
Stål	9 714	7 660	5 615	4 113	5 510	6 638	7 977	¹⁾ 9 030	¹⁾ 9 915	¹⁾ 10 236

¹⁾ Foreløbige tall.

Arbeidsledigheten.

Den stigende industrielle produksjon og konjunkturbedringen har ført med sig en betydelig nedgang i arbeidsledigheten. Allerede fra 1933 viste arbeidsledigheten sett under ett tendens til bedring og denne utvikling har fortsatt i årene 1934, 1935 og 1936, til dels i

raskt tempo. Men fra land til land har bevegelsen vært ujevn.

I Tyskland er antallet av arbeidsløse avtatt sterkt også i 1936 — fra 2,0 mill. i november 1935 til 1,2 i november 1936. Også i høst-månedene har det gjennomgående vært bedring. Arbeidsløsheten i Storbritannia er også sunket

Antall arbeidsløse i 1000.

Land	1929		1933		1934			1935			1936			
	Jan.	Nov.	Jan.	Nov.	Jan.	Juli	Nov.	Jan.	Juli	Nov.	Jan.	Juli	Nov.	
Tyskland ¹⁾		2036	6014	3714	3773	2426	2353	2974	1754	1984	2520	1170	1197	
Storbritannia	1466	1326	2955	2309	2407	2162	2122	2295	1973	1919	2160	1652	1624	
Polen	161	125	267	265	400	295	333	499	306	309	472	284	282 ²⁾	
Frankrike	—	1	316	252	332	320	375	487	381	409	477	421	408	
Nederland	—	—	399	329	387	298	366	432	337	415	476	376	394 ³⁾	
Norge	24	21	41	40	42	27	40	40	26	39	40	22	35	
Sverige ⁴⁾	{ I	43	34	120	88	89	64	85	112	57	83	100	48	57 ⁴⁾
	{ II	—	—	189	171	172	86	92	93	43	54	61	22	29
Danmark ⁵⁾	{ I	76	36	141	90	123	57	83	111	49	85	112	50	83
	{ II	78	37	187	100	135	72	104	133	63	100	131	61	96
Finnland		5	9	23	20	20	6	10	12	3	9	10	2	5 ⁶⁾
De Forente Stater. Beskjeftigelsesindeks for ind.	100	99	59	73	70	75	73	75	76	81	79	83	88 ⁷⁾	

¹⁾ Fra juli 1933 ikke medregnet de som er beskjeftiget i arbeidstjeneste. Siden mars 1935 innbefattet Saar-området. ²⁾ Gjelder oktober - oktober 1935: 263. ³⁾ Gjelder oktober - oktober 1935: 382. ⁴⁾ Gjelder oktober - oktober 1935: 72. ⁵⁾ I. Antall ledige fagforeningsmedlemmer. II. Hjelpøskende iflg. Statens Arbeidsløshetskommisjon. Danmark registrerte arbeidssøkende. ⁶⁾ Gjelder oktober - oktober 1935: 6. ⁷⁾ Gjelder oktober - oktober 1935: 81.

i 1936 fra 1,9 mill. i november 1935 til 1,6 i samme måned 1936.

I De Forente Stater er det også bedring i arbeidsledigheten. Beskjeftigelsen i industrien viser en del stigning. Arbeidsledigheten blandt fagforeningsmedlemmer er falt og antallet av arbeidssøkende er gått adskillig ned.

I de nordiske land har arbeidsledigheten fortsatt å synke i løpet av 1936, mest i Sverige og i Norge, forholdsvis lite i Danmark.

I Frankrike, Nederland og Sveits er det forholdsvis liten bedring i situasjonen på arbeidsmarkedet.

Jordbruket.

Året 1936 er det fjerde år med tydelig økonomisk fremgang for jordbruket over hele verden. Det er også det fjerde år at produksjonen av korn har vært mindre enn forbruket. Utviklingen lar sig tallmessig beskrive for et viktig kornslag som hvete. Etter den fem-år lange jordbrukskrise var de eksportable overskudd i 1932 kommet op i 36 mill. tonn. De holdt sig lenge meget høie, spesielt på grunn av en stadig økende produksjon i importlandene. En rekke

Hvete.

Ar	Eksportabelt overskudd	Eksportable lagre ved utgang av høståret
1926—27	27,4	5,1
1927—28	28,9	6,7
1928—29	37,4	12,2
1929—30	28,9	11,8
1930—31	36,0	13,6
1931—32	36,2	14,2
1932—33	34,3	17,0
1933—34	30,5	15,7
1934—35	24,7	10,2
1935—36	20,3	6,7
Anslått for 1936		
—37	18,3	3,5

år med dårlig høst har nu bragt tallene adskillig nedover. For året 1935—36 kan det eksportable overskudd settes til 20 mill. tonn, og det beregnes for 1936—37 å komme ned i 18 mill. tonn.

Bevegelsen er ennu mere markert i lagrene av hvete, beregnet på eksport. Disse lagre var i 1932—33 oppe i 17 mill. tonn, men har avtatt sterkt som følge av de mindre avlinger i de senere år. Siste høst var de kommet ned i 6,7 mill. tonn. Da det trenges et tilskudd på

over 3 mill. tonn for å dekke forbruket i det kommende konsumsjonsår, regner man med at lagrene av eksportabel hvete ved neste høsts begynnelse ikke vil komme op i mere enn 3,5 mill. tonn. Beholdningen vil da ligge på et lavere nivå enn i årene umiddelbart før jordbrukskrisen satte inn. Man kan derfor si at den periode da hvetemarkedet var trykket av de store overliggende lagre, nu er forbi.

Produksjonen av de forskjellige kornsorter er gjengitt i følgende tabell:

Produksjon.

	Antall land	1936	1935	1936 i pct. av gjennitt 1930/34.	
				Pct.	Pct.
Hvete:					
Europa ¹⁾	25	33,6	34,5	98,8	97,2
Nord-Amerika	3	23,8	24,8	80,0	95,9
Total ²⁾	36	75,5	79,1	89,6	95,5
Rug:					
Europa ¹⁾	22	21,5	22,2	95,2	97,0
Total ²⁾	25	22,8	23,9	94,4	93,3
Bygg:					
Europa ¹⁾	24	13,6	13,7	93,4	101,1
Nord-Amerika	2	4,7	8,0	73,3	59,2
Total ²⁾	31	22,8	25,5	88,5	87,5
Havre:					
Europa ¹⁾	23	21,7	21,7	92,9	99,9
Nord-Amerika	2	15,6	23,5	79,1	66,7
Total ²⁾	27	37,5	45,3	86,7	82,8
Mais, total	25	—	89,6	—	—
Poteter, total	19	134,6	127,5	100,4	105,6
Bomull, total	8	4,5	3,7	113,5	126,0

¹⁾ Ikke medregnet Danmark, Irland, Italia og Sovjet-Samveldet. For bygg og havre heller ikke Portugal. ²⁾ Se note 1. Av ikke-europeiske land er Argentina, China og en rekke mindre land ikke regnet med.

For alle kornslag, undtatt bygg, var høstutbyttet i 1936 mindre enn foregående år. Det var også mindre enn gjennomsnittet i femåret 1930—34. Tørken i Nord-Amerika har satt tydelig preg på tallene. Hveteproduksjonen var der således bare 80 pct. av 1935-tallet. For Europa var hveteproduksjonen 99 pct. av det foregående års; men det er stor forskjell på de ulike land. Det er en påtagelig nedgang i produksjonen i importlandene, slik at importbehovet vil stige ganske betraktelig. Situasjonen er belyst i følgende tabell:

Produksjon og forbruk av hvete
i europeiske importland.

Ar	Produksjon	Import	Beregnet forbruk
	Mill. tonn		
1925—26	28,3	14,4	42,7
1926—27	23,6	18,0	41,6
1927—28	25,5	17,9	43,4
1928—29	26,6	17,9	44,5
1929—30	29,2	14,0	43,2
1930—31	24,9	16,8	41,7
1931—32	26,5	16,7	43,2
1932—33	32,9	12,2	45,1
1933—34	35,2	10,7	45,9
1934—35	32,9	9,7	42,6
1935—36	32,3	9,6	41,9
Anslått for 1936—37	27,0	11,4	38,4

Den sterke nedgang i lagrene av vegetabiliske jordbruksprodukter skyldes først og fremst at avlingen i en rekke år har slått dårlig til. Det er altså tilbudsmengden som er blitt redusert. Det har imidlertid også utvilsomt vært en økning i efterspørselen. Disse forhold har medført at prisutviklingen i de senere år har vært meget gunstig for jordbrukerne. Det misforhold som under jordbrukskrisen utviklet sig mellom prisene på jordbruksprodukter og andre varer, er etter hvert for det meste forsvunnet. I flere år har jordbruksproduktene steget sterkere enn andre varer i pris. I 1936 har denne tendens fortsatt å gjøre sig gjeldende i en rekke land, men bevegelsen er ikke lenger almindelig. Særlig er det animalske jordbruksprodukter som på flere steder har hatt en svak pristendens.

Den sterke prisstigning på de vegetabiliske jordbruksprodukter har medført at inntekten for jordbrukerne er øket tross det dårlige høstutbytte. Utsiktene innen jordbruket er derfor lysere enn de har vært noe år siden jordbrukskrisen satte inn i 1927.

Verdenshandelen.

I årene etter 1932 er det blitt sagt om og om igjen at man ikke kunde vente at verdenshandelen vilde ta sig op før endel av de restriksjoner som i de senere år har hemmet bevegelsen av varer fra land til land, var avvirket. Det har imidlertid vist sig at tross de handelspolitiske vanskeligheter har verdenshandelen arbeidet sig frem. Mengden av varer ført fra land til land, begynte å stige allerede i 1932. Men da prisene fortsatt var nedgående, sank verdiene ennå i noen år. Fra 1933 kan man

regne med stigning i verdiene uttrykt i pund, men da gullprisene ennå var synkende, nådde gullverdien av verdenshandelen ikke bunnen før i 1934. Opgangen i verdien fra 1934 til 1935 skyldtes utelukkende den økede varemengde, da prisene regnet i gull ikke viste noen stigning. Året 1936 er derfor det første år med en almindelig opgang for verdenshandelen. Både priser, såvel regnet i pund som i gull, mengder og verdier er steget. For de 10 første måneder av året er verdien regnet i gamle gull-dollar steget med over 8 pct. Det vil si at den samlede verdi av verdenshandelen i 1936 foreløbig kan anslås til omkring 25,5 milliarder gull-dollar. Som det syner sig av tabellen nedenfor, er det ikke mere enn 38 pct. av verdien i 1929. Fra bunnpunktet i året 1934 er verdien steget med over 10 pct.

Verdenshandelens verdi.

Absolutte tall:

Ar	Mill. gamle gull-dollar	Mill. pund
1929.....	68 129	13 999
1932.....	22 666	7 606
1933.....	23 997	7 242
1934.....	23 114	7 690
1935.....	23 550	8 095
1936.....	25 500 ¹⁾	—

Relative tall:

Ar	1929 = 100	1936 = 100
1929.....	100	100
1932.....	39	54
1933.....	35	52
1934.....	34	55
1935.....	35	58
1936.....	38 ¹⁾	—

¹⁾ Beregnet.

Det billede gullverdien av verdenshandelen gir, er i høi grad påvirket av prisbevegelsen regnet i gull. Konstruerer man en indeks for volumet av verdenshandelen, viser den en noe annen bevegelse. For de tre første kvartaler av 1936 vil indeksen ligge 4 pct. høiere enn den tilsvarende periode 1935. For året 1936 under ett, kan man foreløbig regne med en volumindeks på omtrent 86 pct. av 1929.

Hvordan bevegelsen har vært i de forskjellige år, viser sig av neste tabell. Økningen i volumet har vært noe sterkere fra 1935 til 1936 enn fra 1934 til 1935.

Verdenshandelens volum:

1929.....	100
1932.....	75
1933.....	76
1934.....	79
1935.....	82
1936.....	86 ¹⁾
1ste kvartal 1935.....	79
2net » ».....	81
3dje » ».....	81
4de » ».....	89
1ste kvartal 1936.....	84
2net » ».....	83
3dje » ».....	84

¹⁾ Beregnet.

For å vise bevegelsen fra måned til måned, i verditallene for verdenshandelen, har man nedenfor stillet dem sammen i en tabell. Oppgavene svinger adskillig fra måned til måned, og er i ikke liten grad sesongpreget. For første gang på mange år viser tallene sig å ligge over tallene for foregående år for hver eneste måned. Det er imidlertid ingen klar stigende tendens i differansen. Den var i oktober mindre enn i noen av de øvrige måneder.

For de enkelte land har utenrikshandelen variert ikke så lite. Det er imidlertid en gjennemgående tendens til stigning i tallene.

Stigningen er meget tydelig for De Forente Stater. Innførselen er her for de 10 første måneder av året gått op fra 1696 mill. dollar i 1935 til 1980 mill. dollar i 1936. For utførselen er de tilsvarende tall 1755 og 1966 mill. dollar. Da innførselen således er steget sterkere enn utførselen, er utførselsoverskuddet som i de 10 første måneder av 1935 var 59 mill. dollar, blitt forvandlet til et innførselsoverskudd. Dette

Verdenshandelen i gamle gulldollar.
Innførsel og utførsel.
Foreløbige tall.

Måned	1935	1936
	Mill.	Mill.
Januar.....	1800	1921
Februar.....	1688	1857
Mars.....	1825	1977
April.....	1759	1919
Mai.....	1861	1969
Juni.....	1732	1889
Juli.....	1810	1969
August.....	1796	1940
September.....	1810	2058
Oktober.....	2056	2131

er imidlertid for de 10 første måneder av 1936 ikke større enn 14 mill. dollar.

For Storbritannia gjelder stort sett den samme karakteristik. Innførselen er gått op med 12 pct. og utførselen med 3 pct. Innførselsoverskuddet er her vokset fra 219 mill. pund i de 10 første måneder av 1935 til 279 mill. pund i samme periode i 1936. Det er i det hele tatt et gjennemgående trekk for de store industri-land at innførselen er steget sterkere enn utførselen. Det gjelder, foruten de to nevnte land også Frankrike og Japan hvor innførselen er steget med henholdsvis 14 og 13 pct. og utførselen med ÷ 5 og 5 pct.

Forholdet er et annet for Sverige og Danmark hvor innførselsoverskuddene er blitt redusert i 1936. I en særstilling står Tyskland hvor utførselsoverskuddet som følge av den sterke økning i utførselen er steget meget kraftig fra 28 til 395 mill. riksmark.

Utenrikshandel i forskjellige land i de 10 første måneder av 1935 og 1936.

Land	Verdi- enhet	Innførsel			Utførsel			Innførselsover- skudd + eller utførselsover- skudd ÷ 1935 — 1936	
		1935	1936	Procent- vis for- andring	1935	1936	Procent- vis for- andring	Mill.	Mill.
Norge.....	Norske kr.	656	736	+ 12	484	542	+ 12	+ 172	+ 194
Sverige.....	Svenske kr.	1 180	1 316	+ 11	1 039	1 211	+ 17	+ 141	+ 105
Danmark.....	Danske kr.	1 062	1 161	+ 8	1 006	1 108	+ 10	+ 56	+ 53
Storbritannia.....	Pund	571	641	+ 12	352	362	+ 3	+ 219	+ 279
Tyskland.....	Mark	3 426	3 495	+ 2	3 454	3 890	+ 13	÷ 28	÷ 395
Nederland.....	Gylden	777	802	+ 3	563	589	+ 5	+ 214	+ 213
Frankrike.....	Franc	17 250	19 677	+ 14	12 764	12 097	÷ 5	+4486	+7580
De Forente Stater.	Dollar	1 696	1 980	+ 16	1 755	1 966	+ 12	÷ 59	+ 14
Japan.....	Yen	1 974	2 230	+ 13	2 020	2 130	+ 5	÷ 46	+ 100

Sluttord.

Denne gjennomgåelse av utviklingen på de forskjellige felter og i enkelte land viser at det har vært megen fremgang i verdens økonomi i 1936. Utviklingen i verden siden krisen i 1929 har mange ganger vært beskrevet som en nedgang til 1932 hvor bunnen blev nådd og så oppgang, en bevegelse som gjenspeiles i mange av de tall som har vært referert ovenfor. Men bevegelsen har, som vi har pekt på i tidligere årsoversikter, ikke vært ensartet i de forskjellige land. Det som vel sterkest skiller 1936 fra de andre årene, det er at bevegelsen i løpet av året har fått en sterkere felles karakter enn tidligere. Riktignok er det så at det nivå som er nådd, er ytterst ulikt. Enkelte land er nådd op i en virksomhet som ligger høiere enn 1929, andre land har ennå et godt stykke igjen. Men bevegelsesretningen er blitt den samme næsten overalt selv om nivå og tempo er ulike.

Under den verdenskrise vi har gjennomlevet har det gang på gang vært understreket at verdenshandelen ikke har fulgt bevegelsen i produksjon og beskjeftigelse. Verdenshandelen har nemlig hatt en tendens til å ligge sterkt etter i bevegelsen og hatt vanskelig for å komme med, noe som synes å måtte være ganske naturlig med den mere eller mindre utpregede selvforsyningspolitikk som landene har drevet. I 1936 har bevegelsen i verdenshandelen vært sterkere opoverrettet enn i tidligere år, dette til tross for at det ikke er noen utpregede tegn på lettelse i restriksjonene. For enkelte viktige land, som Tyskland og Italia, er restriksjonssystemene tvertimot strammet og devalueringen i gullandene har ennå ikke gitt sig sterke utslag i retning av å lette handelen. Når verdenshandelen til tross for dette viser sterkere økning i 1936 enn tidligere, henger det sammen med at landene under en fremgangsperiode også må øke sin import hvis fremgangen skal holdes. Men det lar sig ikke nekte at særlige forhold, som situasjonen på kornmarkedet, den usikre politiske situasjon og rustningene har bidratt til å stimulere verdenshandelen. Vi kan derfor ikke utelukkende si at stigningen i denne er en følge av den almindelige konjunkturoppgang. Vi må i denne forbindelse også understreke at verdenshandelen regnet i volum ennå ligger betydelig under 1929, mens virksomhet og produksjon alt i alt er nådd høiere.

At fremgangen i verden har vært sterk i 1936, gir sig også til kjenne ved at de politiske uromomenter ikke har vært i stand til å sette noe særlig preg på den. Dette betyr at de rent økonomiske krefter har vært så sterke at de har dominert utviklingen.

Faktisk har også den verdenspolitiske situasjon fått en direkte konjunkturstimulerende virkning ved å tilskynde til øket rustnings-

aktivitet. Det er i 1936 blitt mere og mere klart hvilken rolle rustningene spiller for opsvinget i beskjeftigelsen og for bedringen i sin almindelighet. Det gjør sig også gjeldende for de land som ikke direkte har deltatt i rustningskappløpet.

Den økede aktivitet i næringslivet har derfor en bakside. Den betyr ikke fullt ut en tilsvarende økning i nasjonenes realinntekter. Det står ikke tilsvarende større varemengder til disposisjon for forbruket. Endel av økningen i virksomheten har vært uproduktiv i økonomisk forstand. Men sammenligner man med et bunnår som 1932, er det klart at det har vært en sterk fremgang i realinntekt og faktisk forbruk i praktisk talt alle land. Men vi må ikke når vi betrakter utviklingen i 1936 glemme at denne ennå ikke har formådd å føre alle land så langt frem at de har nådd noe vesentlig op over det produksjonsvolum og den beskjeftigelse som man hadde i 1929. Vi må også huske på at befolkningen er steget i alle land i denne tid, så når vi skal bedømme resultatet av bevegelsen hittil på grunnlag av bevegelsen i nasjonalinntekt og befolkning, kan vi ikke si at resultatet har vært overveldende, selv om fremgangen i 1936 har vært stor.

De tre foregående opsvingsår har bragt verdensøkonomien ut av bølgedalen. I 1936 er det på flere felter satt nye rekorder. Ordet høikonjunktur har fått en stadig større anvendelse. Det faller i den forbindelse naturlig å spørre om høikonjunktorens varighet. Konjunkturhistorisk sett er en opsvingsperiode på $4\frac{1}{2}$ år heller lang enn kort. Verden over speider man derfor etter tegn til et kommende omslag.

Ennå er det ingen klare tegn til at bevegelsen er snudd; men erfaringen har vist at det er meget vanskelig å peke på et konjunkturomslag før etter at det er kommet.

Å si noe bestemt om det for verden som helhet er umulig, men i enkelte av de land som står i spissen for konjunkturutviklingen, har det vært pekt på forhold som kan tyde på at man nærmer sig det punkt hvor konjunktorene igjen kan vende. I denne forbindelse vil vi peke på den meget sterke stigning i prisene i de siste måneder, og at denne prisstigning selv om den gjelder de fleste varer, er meget utpreget for viktige råstoffer. Det er all grunn til å følge denne prisstigning med oppmerksomhet.

Å si noe om fremtiden er umulig. Den er nemlig ikke utelukkende avhengig av rent økonomiske krefter, men den vil i høi grad påvirkes av politikken. Internasjonalt sett er de politiske forhold meget usikre. Ingen vet heller hvilken retning den nasjonale politikk kan ta. Men for året 1936 kan vi iallfall konstatere en betydelig og også utbredt fremgang, som det er grunn til å tro vil fortsette iallfall i de første måneder av 1937.

Norge

Penge- og kredittmarkedet.

Utviklingen på det innenlandske penge- og kredittmarked har i 1936 ikke fulgt de samme linjer som på de utenlandske markeder. Det innenlandske kredittmarked kunde ennu i 1935 karakteriseres som rummelig. I det år som er gått, har det imidlertid vært tegn til stramning selv om opgangen i diskontoen fra 3,5 til 4 pct. ikke bare kan tas som et uttrykk for det. Kredittmarkedet har nemlig ikke bare symptomer som stemmer med en stramning. Det ser ut som om flere tendenser har gjort sig gjeldende i kredittutviklingen på samme tid.

Det som først og fremst springer i øinene, når man ser nærmere på kredittforholdene i 1936, er nemlig den usedvanlig sterke stigning i seddelomløpet. Det er imidlertid bemerkelsesverdig at innskuddene i aktie- og sparebankene i stedet for å følge med opover, er redusert med ikke mindre enn 160 mill. kroner fra januar til november. Man har derfor det eiendommelige forhold at kredittstrukturen er skrumpet inn, til tross for at kreditt-grunnlaget er sterkt utvidet. Situasjonen på kredittmarkedet er derfor ikke den vanlige under strammingsperioder.

Den eiendommelige kredittutvikling i 1936 gjenspeiler sig tydelig i tallene for Norges Bank. I gjennomsnitt for hvert av årene fra 1927 til 1935 varierte seddelomløpet innen en 10 pct.-grense. I løpet av 1936 er imidlertid seddelomløpet steget med over 20 pct. Seddelmengden er dermed ved utgangen av året kommet godt og vel op i høide med året 1921, mens engrosprisindeksen nu bare er omtrent $\frac{1}{3}$ av hvad den var i det år. Sammen med seddelomløpet er folioinnskuddene i Norges Bank steget. Bevegelsen er imidlertid her uregelmessig. I gjennomsnitt for året har folioinnskuddene vært over 25 pct. høiere i 1936 enn i 1935. I august var folioinnskuddene oppe i 120 mill. kroner. Så høie har de ikke vært siden kronestigningens dager. De sterke forskyvninger både i totaltallet og i fordelingen mellom statskassen og andre innskytere i midten av året må sees i forbindelse med det statslån som på den tid blev optatt.

Stigningen i passivapostene seddelomløp og folioinnskudd fra desember 1935 til desember 1936, tilsammen 100 mill. kroner, må ha et motstykke i en tilsvarende stigning i aktivapostene. Av disse ligger utlån litt høiere i 1936, men stigningen er liten i relasjon til økningen av passivapostene. Ialt er utlån gått op fra 214 mill. kroner i desember 1935 til 215 mill. kroner i desember 1936. Ser man nøiere på utviklingen fra måned til måned, viser det sig at dette skyldes en plutselig økning av utlånene

fra 187 mill. kr. i juni til 219 i juli i forbindelse med den mislykkede tegning av statslånet på 55 mill. kroner. Bortsett fra denne økning har tendensen faktisk vært synkende storparten av året.

En noe større absolutt stigning kan en finne i beholdningen av rentebærende norske verdipapirer, som er steget fra 28 til 44 mill. kroner. Da Norges Bank i årets løp har fått en uttrykkelig lovmessig bemyndigelse til å drive «open market policy», kan det ha sin berettigelse å se nærmere på denne post. Den har i de senere år variert omkring 30 mill. kroner. Fra april 1936 har det, når en undtar oktober måned, vært en temmelig jevn stigning op til 44 mill. kroner i desember. Større betydning kan imidlertid denne økning på 16 mill. kroner ikke ha hatt på det innenlandske kredittmarked, især da aktie- og sparebankene på samme tid har vært nødsaget til å realisere for 61 mill. kroner i obligasjoner.

Av ganske annen betydning er veksten i Norges Banks beholdning av gull og valuta. Denne post er gått op fra 231 mill. i desember 1935 til 321 mill. i desember 1936. Storparten av stigningen i passivapostene er altså å finne på denne konto. Norges Bank har for å holde de faste kurser på sterlingblokkens valutaer hele året kjøpt valuta og betalt med godskrivninger på foliokonto eller med sedler. Den store økning av kredittgrunnlaget har altså vært en passiv følge av valutapolitikken og ikke utslag av noen direkte innenlandsk kredittmanipulasjon. Den kan derfor heller ikke sees som en bevisst aksjon mot innskuddsnedgangen.

Under normale forhold skulde imidlertid en slik økning av kredittgrunnlaget, uansett opprinnelsen ha motvirket en eventuell strammings-tendens. Tallene for aktiebankene og sparebankene viser tydelig at økningen i seddelmengden ikke er blitt benyttet til en slik utvidelse av kredittstrukturen. Denne er tvert imot skrumpet sammen. Det tyder på at en del av de nyskapte omsetningsmidler ikke er i aktivt bruk hverken som omsetningsmidler eller som kredittgrunnlag.

Den usedvanlige utvikling på kredittmarkedet kan ikke forståes uten i forbindelse med den sterke tendens til uttak av bankinnskudd som den nye renteskatt, som blev innført i januar 1936, har skapt. Det synes klart at en del av de uttatte midler er opbevart i form av sedler. Endel er også anbragt i verdipapirer. Da bankene ikke har kunnet redusere sine utlån i samme grad som bankinnskuddene er gått ned, har bankene sett sig nødsaget til å selge verdipapirer. Den faste tendens som de tidligere innskuddseieres kjøp skulde ha gitt markedet, er derfor blitt fullstendig motvirket av dette ekstraordinære utbud. Rentedifferansen mellom

bankinnskudd og obligasjoner er blitt større enn før og innskuddsnedgangen har dermed fått en skruemessig karakter.

Under disse forhold er det rimelig at obligasjonskursene har vært synkende den største part av året. Fra 101,0 i januar er Byråets obligasjonsindeks gått ned til 97,7 i august måned. På et år var da indeksen falt fra 102,0. D. v. s. at den effektive rente på 4,5-pct. obligasjoner fra august 1935 til august 1936 var steget fra 4,41 til 4,61 pct. I siste del av året 1936 har det vært en bedring i obligasjonskursene så 4,5-pct.-seriene igjen er kommet over pari. I november var Byråets obligasjonsindeks 100,3. I slutten av desember skapte diskontoforhøielsen et svakere marked og 4,5-pct.-serier noteres igjen under pari.

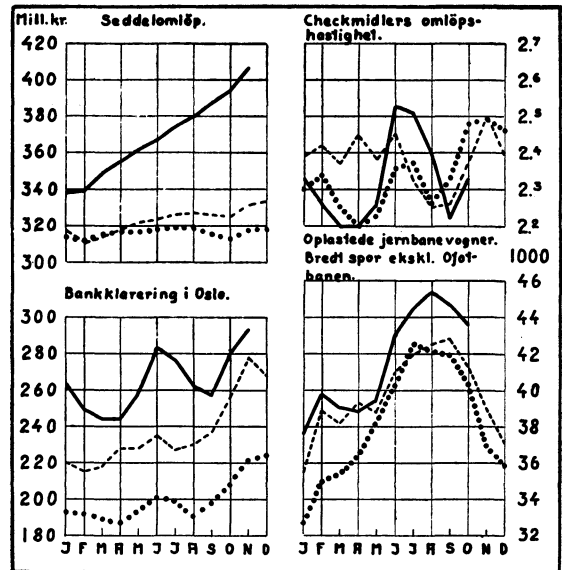
Til tross for det synkende obligasjonsmarked har staten funnet anledning til å foreta en rekke konverteringer. Det dreier sig tildels om høiprocentige utenlandske lån som er ombyttet med 4,5 pct. og 4 $\frac{1}{4}$ pct.-serier. To konverteringslån blev utlagt i De Forente Stater, det første i mars måned til emisjonskurs 100, det annet i april til kurs 99,5. Det siste var av 4 $\frac{1}{4}$ pct.-typen. Det første lån på 55 mill. kr. som blev utlagt til innenlandsk tegning i mars, blev overtegnet, mens det av et tilsvarende lån i juli bare blev tegnet 28 mill. kr. Belastningen på bankene ved lånets innbetaling lar sig lett konstatere i en rekke av de serier som beskriver kredittmarkedet.

Foruten konverteringslån er det også optatt et utenlandsk statslån i januar på 20 mill. svenske kroner. Kursen var 96,5 pct. og rentesatsen 3,5 pct. Av andre utenlandske lån kan nevnes Oslo kommunes konverteringslån på 6,5 mill. dollar i De Forente Stater til en rentesats av 4,5 og Norges Hypotekbanks lån på 20 mill. svenske kroner til en rentesats av 3 $\frac{3}{4}$ pct. Alt i alt har emisjonen av obligasjoner vært stor i 1936, men det er først og fremst konverteringsoperasjonene som har satt sitt preg på tallene.

Emisjonen av aktier har vært stimulert av den lysere konjunkturstemning. Ialt blev det i 1936 emittert for 41 mill. kroner i aktier mot 12 mill. kroner i 1935. Av tallet i 1936 skyldes imidlertid 10 mill. kroner den nyoprettede Industribank.

Aktieomsetningen på Oslo Børs var relativt stor i 1935, men i 1936 er den imidlertid meget større. I alt blev det av aktier omsatt for 41 mill. kr. i 1936 eller for 16 mill. kr. mere enn i 1935. Stigningen faller særlig på høstmånedene, men også i begynnelsen av året var omsetningen større enn vanlig. For alle måneder i 1936 var omsetningen større enn i de tilsvarende måneder

Fig. 1. Omsetning.
3 måneders bevegelig gjennomsnitt.

i foregående år. Omsetningen av obligasjoner har derimot vært mindre enn den har vært i de senere år. Fra 1935 til 1936 er det en nedgang fra 27 til 21 mill. kroner. Gjennem meglerne er det i hele landet i 1ste halvår omsatt verdipapirer for ialt 392 mill. kroner mot 352 mill. kroner i samme periode 1935.

Den sterke stigning i aktiekursene som gjorde sig gjeldende fra 1934 til 1935, har fortsatt med samme styrke i 1936. Fra desember 1934 til samme måned 1935 steg Byråets aktieindeks med 25 pct. I tilsvarende periode frem til desember 1936 var stigningen 29 pct. Størparten av oppgangen faller på siste halvår. Fra januar til juni steg hovedindeksen fra 94 til 96, mens den så til desember gikk op med ytterligere 20 point. Stigningen er tydelig merkbar i alle grupper. Størst har den vært for hvalfangstaktier. Indeksen er her gått op fra 115 til 175. For skibsfart er de tilsvarende tall 80 og 121. Industriaktienes fremgang har ikke vært riktig så sterk. Men det er også her betydelig fremgang, nemlig fra 76 til 100. Markedet har stort sett fortsatt fast i begynnelsen av det nye år.

Som rimelig kan være i en oppgangstid har bedringen i betalingsforholdene fortsatt i 1936. Antallet av konkurser er således gått ned fra 363 i de første elve måneder av 1935 til 311 i samme periode 1936. Antallet av utleggsforretninger var i de to år 6292 og 5881. En mindre aktiebank og to små sparebanker har i årets løp innstillet sine betalinger.

Private aktiebankers valutabalanse og Norges Banks beholdning av gull og valuta.

2 — Stat.-økon. oversikt.

	1931	1932	1933	1934	1935 ¹⁾		1936 ¹⁾											
	aug.	aug.	aug.	aug.	aug.	nov.	jan.	febr.	mars	april	mai	juni	juli	aug.	sept.	okt.	nov.	des.
	Mill. kroner.																	
Aktiva:																		
Utenl. sedler og mynter	0,6	0,3	0,3	0,4	0,4	0,3	0,5	0,4	0,4	0,3	0,4	0,5	0,5	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4
Utenl. banker — nostro	33,3	22,8	27,9	18,0	32,8	21,8	25,5	30,5	29,2	25,6	28,3	35,4	31,7	29,2	32,2	29,2	34,4	
» » — loro	0,6	0,5	0,3	0,2	0,1	0,2	0,2	0,3	0,2	0,3	0,1	0,2	0,3	0,4	0,6	0,3	0,3	
Debitorer i utenl. mynt	36,6	35,8	50,4	38,8	34,8	44,6	44,5	55,3	58,0	67,2	72,5	64,4	59,9	54,4	56,1	55,2	52,7	
Utenl. veksler og checker ...	16,3	8,9	10,8	8,3	9,6	10,1	9,6	9,5	9,4	9,2	8,3	9,3	8,7	9,2	10,8	10,6	8,9	
Løpende rembursler	10,7	9,3	11,0	10,9	11,2	13,6	14,0	13,8	13,3	12,5	11,9	11,1	11,6	11,6	11,6	13,9	15,6	
Tilsammen	98,1	77,6	100,7	76,6	88,9	90,6	94,3	109,8	110,5	115,1	121,5	120,9	112,7	105,2	111,7	109,6	112,3	
Passiva:																		
Utenl. banker — nostro	6,0	5,6	3,2	4,1	1,4	2,9	2,0	1,8	2,3	3,6	5,3	1,6	1,4	1,2	2,0	1,4	2,6	
» » — loro	30,4	22,3	21,5	19,8	9,7	10,7	10,1	9,0	10,9	11,8	11,8	11,1	12,5	12,0	13,1	12,3	13,4	
Kreditorer i utenl. mynt	14,3	29,7	51,5	36,0	37,0	46,8	47,5	59,1	58,7	65,5	69,8	66,4	61,7	54,8	57,7	56,3	56,2	
Løpende rembursler	10,3	8,8	10,7	10,2	10,9	12,9	11,9	11,9	12,5	12,0	11,4	10,6	11,2	10,6	10,8	13,0	14,7	
Rediskontering, utenl.	0,2	1,2	0,7	0,5	0,3	0,3	0,2	0,2	0,2	0,1	0,2	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	
Tilsammen	61,2	67,6	87,6	70,6	59,3	73,6	71,7	82,0	84,6	93,0	98,5	90,0	87,0	78,8	83,8	83,2	87,1	
Saldo	+36,9	+10,0	+13,1	+ 6,0	+29,6	+17,0	+22,6	+27,8	+25,9	+22,1	+23,0	+30,9	+25,7	+26,4	+27,9	+26,4	+25,2	
	Mill. kroner.																	
Norges Banks beholdning av gull og valuta.....	189	156	183	143	218	229	232	237	241	269	264	268	285	285	286	297	304	321

¹⁾ Fra 1935 bare frie banker.

Valutamarkedet.

På valutamarkedet har året 1936 vært et meget rolig år. Som i det foregående år har Norges Bank holdt en fast pund-kurs på 19,90, d. v. s. at kursene på alle de land som er knyttet til sterling-blokken har vært konstante. Det lette marked viser tydelig at de faste valutakurser ikke har medført vanskeligheter.

Så lenge pund-kursen er uforandret, vil kronen følge pundets bevegelser overfor gull. Kronen har derfor vært fastere overfor gull i 1936 enn i 1935. I august 1936 var gullverdien oppe i 56,1 pct. mot 53,0 pct. i mars foregående år. Etter nedskrivningen av gullvalutaene er kronens gull-verdi igjen sunket under 55, og den var i november 54,1. I september blev kursen på de nedskrevne valutaer redusert i overensstemmelse med nedskrivningen. Franc-kursen var i desember 1936 19,15 mot 26,85 ett år tidligere. For gylden og sveitsiske franc var de tilsvarende kurser 222,57 og 94,15 og 275,03 og 131,91.

Tilgangen på valuta har hele året vært meget god. Norges Bank har kunnet øke sin beholdning av gull og valuta med ikke mindre enn 90 mill. kr. i årets løp. Stigningen har, bortsett fra et lite avbrekk i vårmånedene, gjort sig tydelig gjeldende hele året.

Aktiebankenes netto-tilgodehavende overfor utlandet er også steget i 1936. Balansen er nu høyere enn den har vært noen gang siden 1929.

Som i 1935 skyldes den store tilgang på valuta både en positiv betalingsbalanse og fortsatt opplåning på langt sikt i utlandet. I alt blev det til utlandet solgt 43 mill. kr. mere i verdipapirer enn det blev kjøpt.

Prisnivået.

Prisnivået har fortsatt å stige i 1936, men med større styrke enn i de foregående år. Det er særlig i siste halvdel av året at prisstigningen har tatt fart. Byråets engrosprisindeks som i desember 1935 lå på 131, er for desember 1936 gått op til 140. Hele 8 point av denne stigning faller på månedene august—desember. Det var således i første halvdel av 1936 en stans i den forholdsvis sterke prisoppgang som fant sted fra sommeren 1935, da engrospristallet gikk op fra 125 til 131. I 1934, da man først kan konstatere en nogenlunde fast tendens i prisstigningen, gikk engrospristallet op med 3 point, fra 122 til 125. I 1932 og 1933 holdt engrosprisnivået sig nogenlunde uforandret med et gjennemsnittstall på 122. Siden september 1931, da nivået var på det laveste, har det i det hele vært en prisoppgang på ca. 20 pct. Man må helt tilbake til våren 1930 for å finne et tilsvarende høyt engrosprisnivå.

Prisstigningen i det siste år har i motsetning til de to foregående år slått igjennom i alle grupper, om enn bevegelsen har vært svært forskjellig for de forskjellige varer, fra vel 1 pct. til ca. 27 pct. Størst oppgang viser gruppen trevarer, hvor indekstallet er steget fra 169 i desember 1935 til 214 i desember 1936. I 1935 holdt denne gruppe sig nogenlunde uforandret, mens det i 1934 var en prisstigning på 5 pct. og i 1933 på ca. 10 pct. Fra vendepunktet (for denne gruppe) — høsten 1932 — er trevarene i det hele steget ca. 48 pct.

De andre varer som viser sterk bevegelse i 1936, er i det store og hele de varer som er kommet sent med i den siste prisstigningen. Dette gjelder gruppene mursten, cement og glass, tremasse, cellulose og papir og brensel og oljer. Disse grupper er i 1936 gått op 13—17 point.

Jern og metaller som har hatt en stigende bevegelse helt siden prisnivåets vendepunkt — høsten 1931, er steget forholdsvis sterkt også det siste året, ca. 9 pct. I det hele er denne gruppe gått op ca. 44 pct.

Tekstilvarene er også steget sterkere i år enn i de tre tidligere år, da stigningen var 1—4 point, mot nu 7 point.

De animalske matvarer, og førstoffer og gjødning, som steg forholdsvis sterkt i 1934 og 1935, har en svakere oppgang i 1936. De vegetabiliske matvarer derimot er gått sterkere op i 1936 enn i de to foregående år. Stigningen i denne gruppe skyldes for den overveiende del melprisenens stigning. Statens utsalgspriser på mel, som holdt sig uforandret gjennom siste halvdel av 1934 og hele 1935, er gått sterkt op i 1936, særlig i de siste måneder. Hvete-melprisene er således steget 28 pct. og rug-melprisene ca. 27 pct. fra desember 1935.

Verdensmarkedets priser på rug og hvete viser i tilsvarende tidsrum nedgang fra sommeren 1934 til sommeren 1935, litt stigning i siste halvdel av 1935, så litt nedgang igjen i første halvår av 1936 for så å stige sterkt i siste halvdel.

Hveteprisen på verdensmarkedet ligger for desember 1936 36 pct høyere enn tilsvarende måned ifjor og rug ca. 85 pct. høyere.

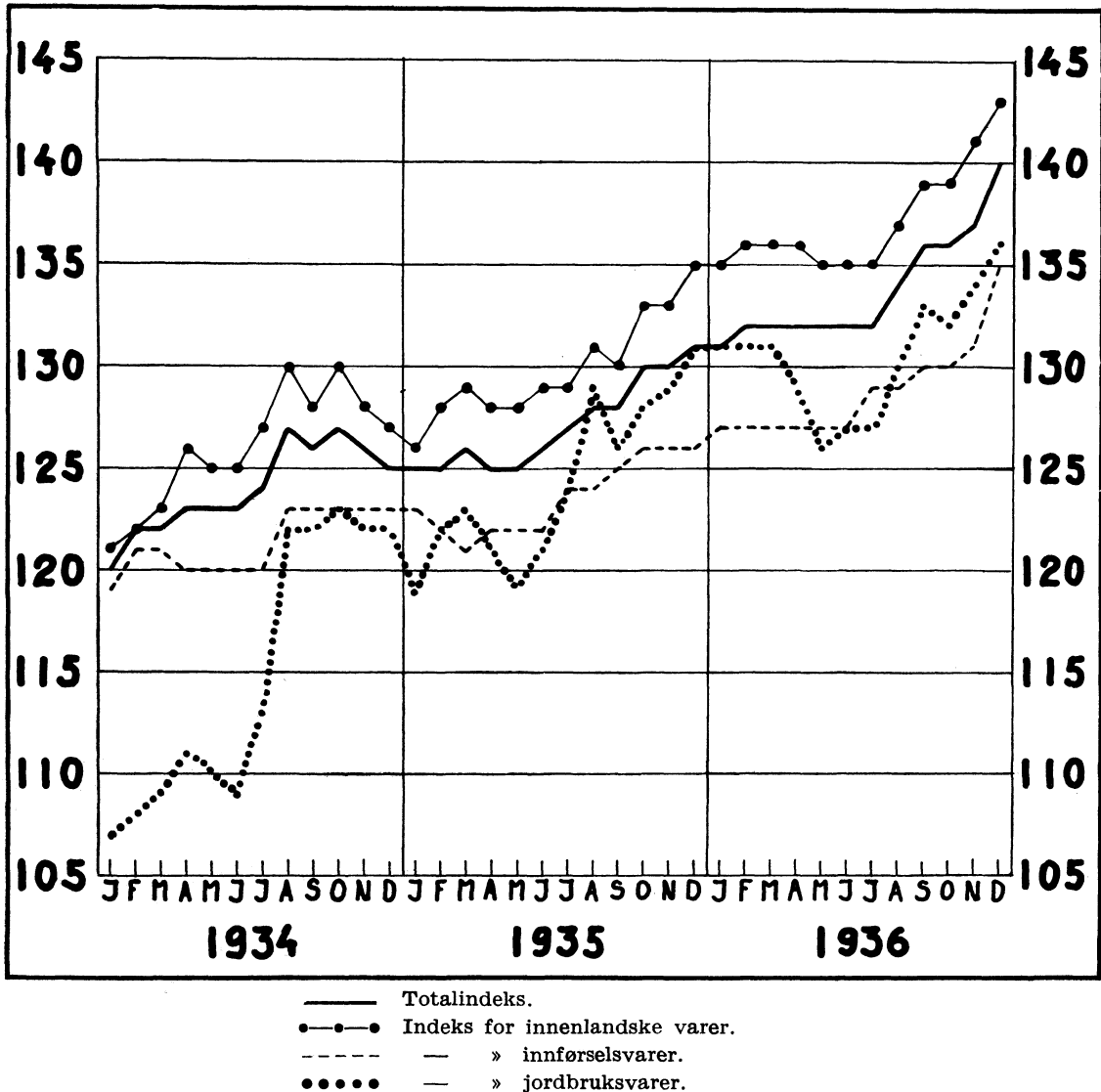
Statens Kornforretnings priser følger således ikke verdensmarkedets priser, men er mere utjevnet.

Sukker- og potetprisene ligger lavere ved utgangen av 1936 enn ved utgangen av 1935. Nedgangen i sukkerprisene svarer til tollnedsettelsen — 4,5 øre pr. kg.

Huder, skinn, lær og skotøi som gikk ned i 1934 (etter stigningen i 1933), er steget igjen i de to siste år, men svakere i 1936 enn i 1935.

Ser man på industrivarene under ett, er det de industrielle råvarer og halvfabrikata som

Fig. 2. Engrosprisindekser 1934—1936.

har hatt den største bevegelse i året. Indekstallet for denne gruppe er steget fra 131 til 151, eller med ca. 15 pct., mens helfabrikata er steget fra 140 til 149, eller med ca. 6,4 pct. Man må helt tilbake til begynnelsen av 1928 for å finne et indekstall for råvarer og helfabrikata som ligger på nogenlunde samme nivå som ved utgangen av 1936, for helfabrikata derimot bare tilbake til sommeren 1930.

Jordbruksvarene har i 1936 en svakere stigning enn industrivarene, således at forskjellen mellom disse to hovedgrupper av varer nu er blitt større igjen. I 1934 og 1935 steg indeksen for jordbruksvarer sterkere enn den for industrivarer, så forskjellen mellom disse to rekker indekstall gikk ned fra 20 point i gjennomsnitt for 1933 til 18 point i 1934, 10 point i 1935 og 5 point ved utgangen av 1935. Ved

utgangen av 1936 er differensen igjen 14 point.

Mens jordbruksvarenes stigning i 1935 for den vesentligste del skyldtes opgang i de animalske jordbruksvarer, er forholdet omvendt i år, idet det er de vegetabiliske jordbruksvarers pris som er steget. De animalske jordbruksvarer ligger litt lavere ved utgangen av 1936 enn året før.

Kolonialvarene ligger 3 point lavere i år enn ifjor. Det er sukkerprisene som er gått ned — som tidligere nevnt 4,5 øre pr. kg svarende til tolletelsen.

Innførselsvarene i alt er steget sterkere i 1936 enn i de foregående år, i det hele 9 point mot 3 point i 1934 og 1935. De innenlandske varene er ikke steget fullt så meget siste året (8 point), men hadde til gjengjeld sterkere bevegelse enn innførselsvarene i 1935.

Byråets engrosprisindeks gir ikke noen opplysning om prisene på eksportvarer. Beregner man imidlertid en indeks for de viktigste utførselsartikler som fisk, trevarer, tremasse, cellulose, papir og kalksalpeter, har denne indeks steget sterkt i 1936, betraktelig sterkere enn i noen av de tidligere år. Den var således 156 i desember 1936 mot 132 samme måned året før. Ved utgangen av 1932 var det tilsvarende tall 124, ved utgangen av 1933 129 og ved utgangen av 1934 131.

Detaljprisene er ikke steget så sterkt som engrosprisene. Indekstallet for leveomkostningene har hatt den samme stigning i 1936 som i 1935 med 4 point pr. år. I 1934 var opgangen 3 point. Fra vendepunktet for detaljprisinivået — de tre første måneder i 1934, — har dette indekstall i det hele steget 12 point, eller ca. 8 pct.

Særskilt for matvarer utgjør prisstigningen i det hele 17 point, eller vel 13 pct. Størsteparten av denne opgangen faller i 1934 og 1935 med henholdsvis 5 og 8 point. Bare 3 point faller i 1936. Mens prisstigningen i 1935 omfattet alle matvarer (når undtas kaffe), er det flere priser som er gått litt ned, eller har holdt sig uforandret i 1936. Dette gjelder poteter, grønnsaker og sukker som er falt, og melk- og smørprisene, som er uforandret. Margarinprisene har fortsatt å stige. Mel- og brødprisene har steget endel; men man har ennå ikke fått med hele den siste prisstigningen i engrosprisene. Detaljprisen for hvitemel er gått op 6 øre pr. kg. og for rugmel 3 øre pr. kg. det siste året. Kjøtt- og fleskeprisene som steg forholdsvis sterkt i 1935, har hatt en meget svakere opgang i 1936. Fiskeutgiftene er steget 2 point i 1936 mot 4 point i 1935 og 8 point i 1934.

Av detaljprisene i det hele er det prisene på brensel som har hatt den sterkeste stigningen. Indekstallet for kull, koks, ved og petroleum var for desember 1936 160 mot 141 i desember 1935, og 138 i desember 1934. Det er koksprisene som er steget mest i år, med gjennomsnittlig ca. 16 pct. Derefter kommer vedprisene med gjennomsnittlig ca. 13 pct. og kullprisene med vel 8 pct. Petroleumsprisene er så godt som uforandret.

Beklædningsposten har steget 3 point fra desember 1935 til desember 1936 og husleie og posten «andre utgifter» 4 point. Drikkevarer og tobakk, gass og elektrisitet har vært uforandret.

U t e n r i k s h a n d e l e n .

Utenrikshandelen viser en sterk opgang i 1936. Omsetningsverdiene er for hver enkelt av de første 11 måneder større enn i 1935 og når i

slutten av året op i så høie tall at man må tilbake til 1929—1930 for å finne tilsvarende verdier. Dette gjelder både innførselen og utførselen.

For årets første 11 måneder har den samlede omsetning en verdi av 1 442 mill. kr. mot 1 279 mill. kr. i de samme måneder av 1935; opgangen er 12,7 pct. Innførselen har en verdi av 831 mill. kr. mot 734 mill. kr. i januar—november 1935; opgangen utgjør 97 mill. kr. eller 13,2 pct. Utførselen har en verdi av 611 mill. kr. mot 545 i januar—november 1935; opgangen er 66 mill. kr. eller 12,1 pct. Man vil her gjøre oppmerksom på at utførselen av hvalolje direkte fra fangstfeltene eller fra lager i utlandet ikke regnes med i utførselstallene.

Som sedvanlig i opgangstider stiger verdien av innførselen mere enn verdien av utførselen. Innførselsoverskuddet blir derfor endel større i 1936 enn i 1935. For de første 11 måneder er overskuddet 220 mill. kr. mot 189 mill. kr. i januar—november 1935.

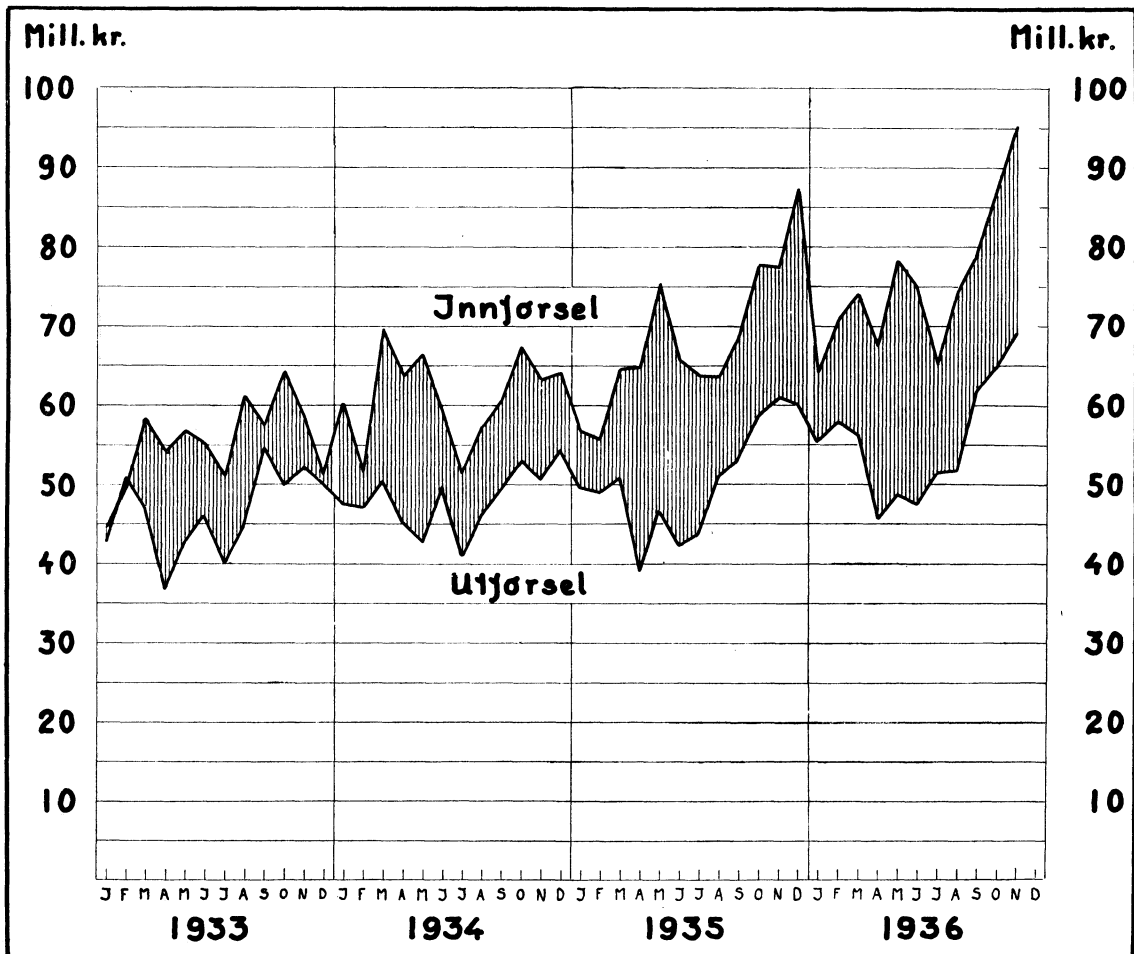
I årene etter verdenskrigen helt frem til 1933 skapte de svære svingningene i vareprisene betydelige endringer i handelsomsetningens verditall. For å eliminere prissvingningene beregnet Byrådet tidligere volumtall både for innførselen og for utførselen. Disse volumtallene viste hvor store innførsels- og utførselsverdiene vilde være hvis vareprisene var de samme som i 1913. Volumtallene er beregnet frem til og med 1933. Men da prisene i de følgende år var meget stabile, fant man det unødvendig å føre beregningen videre.

I 1936 viser prisene imidlertid atter en relativt sterkt opadgående tendens. Man har derfor nå beregnet volumtall også for årene etter 1933.

Ar	Innførsel		Utførsel	
	Faktiske verdier	Volumtall	Faktiske verdier	Volumtall
1913	100	100	100	100
1929	194	136 (131)	192	142
1930	193	147 (134)	174	138
1931	156 (136)	135 (127)	119	109
1932	125 (128)	115 (119)	145	138
1933	120 (123)	117 (121)	142	140
1933	100	100	100	100
1934	111 (109)	111 (109)	104	103
1935	124 (120)	125 (119)	109	107
Jan—nov. 1936		136 (130)		117

Anm. Tallene i parentes gjelder innførselen eksklusive skib.

Fig. 3.

Da den gamle beregningsmåte med faste priser imidlertid hadde flere ulemper, har man nu gått over til å beregne volumtallene ved hjelp av foregående års priser. De gamle og de nye volumtall er gjengitt i foranstående tabell. Vi vil peke på den betydelige stigning i handelens volum i de siste år. Volumet skulde nu ligge henholdsvis for innførsel og utførsel 36 og 17 pct. over 1933.

En sammenkobling av de to indekser kan ikke gi et helt riktig resultat, men vil dog kunne brukes som en illustrasjon av utviklingen. Denne sammenbinding er derfor gjort i tabellen nedenfor hvor 1929 er satt = 100.

I det man gir denne omregning med forhold tyder den dog på at volumet i 1936 er adskillig større enn i 1929 selv om det muligens ikke er fullt så meget større som tabellen viser.

Fra 1929 steg innførselens volum til 108 i 1930, men falt derefter i 1931 og 1932 til 84 i 1932. I 1933 begynte volumet atter å øke. I 1933 var opgangen bare 2 pct., men årene derefter steg volumet ganske sterkt.

Ar	Volumtall		Pct. vis oppgang eller nedgang fra foreg. år.	
	Innførsel	Utførsel	Innførsel	Utførsel
1929	100	100	—	—
1930	108 (102)	97	+ 8	÷ 3
1931	99 (97)	77	÷ 8	÷ 21
1932	84 (91)	98	÷ 15	+ 27
1933	86 (92)	99	+ 2	+ 1
1934	95 (101)	102	+ 11	+ 3
1935	107 (110)	106	+ 13	+ 4
jan.—nov.				
1936	117 (118)	116	+ 9	+ 9

Anm. Tallene i parentes gjelder innførselen eksklusive skib.

For 1934 blir tallet 95 og for 1935 107. For 1936 er stigningen noe mindre enn i de to foregående år. Indekstallet for januar—november 1936 blir 117 i forhold til 1929. Efter denne beregning skulde således volumet nu ligge 17 pct. over nivået i 1929, men som man har nevnt

ovenfor kan det tenkes at denne procentsats er noe for høi.

Da innførselen av skib spiller en meget betydelig rolle for innførselen, har man beregnet særskilte volumtall for innførselen eksklusive skib. Som man vil se, var nedgangen i den ordinære vareinnførsel i 1931 og 1932 ikke på langt nær så stor som nedgangen i skibsimporten. På lavpunktet i 1932 ligger volumet bare 9 pct. under 1929 for den ordinære innførsel, mens totaltallet viser en nedgang på 16 pct.

For utførselen falt volumtallet til 77 i 1931, men nedgangen skyldes vesentlig den langvarige arbeidskonflikt dette året. I 1932 steg volumet til 98 pct. av 1929 og er senere gått op fra år til år. For 1935 var volumet 6 pct. over 1929 og er steget til 16 pct. i januar—november 1936, men man må også her ta et visst forbehold overfor oppgangens størrelse.

For å få en oversikt over innførselsstigningens fordeling på forbruksvarer og på produksjonsmidler, råstoffer o. l. har man spaltet volumtallet for januar—november 1936 på innførsel til forbruk og innførsel i produksjonsøimed.

Det viser sig at økningen fra 1935 for den aller vesentligste del består av produksjonsmidler. Stigningen er for denne varegruppe 12 pct. mot 2 pct. for innførselen til forbruk. Grunnen til at innførselen til forbruk viser så liten oppgang er en ganske sterk nedgang i innførselen av kornvarer og kolonialvarer således som også den følgende tabell viser.

I tabellen nedenfor har man gjengitt verditallene for en del viktigere varegrupper i innførselen i januar—november 1936 og 1935.

Man har nevnt ovenfor nedgangen i innførselsverdiene for kornvarer og kolonialvarer; men dessuten er verdien av frø og fôrstoffer gått litt ned. Alle de andre varegrupper viser til dels betydelig oppgang. Man nevner spesielt en så typisk gruppe av forbruksvarer som manufakturvarerne, som viser en oppgang på over 12 pct. De fleste av de andre gruppene består for størstedelen av råvarer, produksjonsmidler o. l.

Utførselen har som før nevnt steget sterkt i 1936, i verdi med 12,1 pct. og i volum med 9 pct. Spalter man volumtallet for utførselen på varegruppene råvarer og halvfabrikater og ferdige varer, viser det sig at utførselen av råvarer og halvfabrikater fra januar—november 1935 til 1936 er steget med 11 pct., mens utførselen av ferdige varer er steget med 6 pct.

I den følgende oversikt har man fordelt utførselsverdiene i januar—november 1936 og 1935 på de viktigste varegrupper.

Verdien av utførselen er som før nevnt steget

	Jan.—nov.	
	1936	1935
	Mill. kr.	Mill. kr.
Innførsel i alt	830,7	733,9
Herav:		
Kornvarer	49,4	53,2
Frukt, grønnsaker m. v. ...	31,5	29,4
Kolonialvarer.....	36,4	41,0
Spirituosa og andre prod. av gjæring	12,1	11,3
Frø og fôrstoffer	18,1	19,1
Spinnestoffer. Garn og tråd, replagerarb. m. v.	43,0	39,1
Manufakturvarer av spinnestoffer m. v.....	84,6	75,3
Hår, fjær, skinn, ben o. a. dyrisk stoffer	16,1	13,9
Fett, olje, tjære, gummi og lign. stoffer	62,8	53,7
Mineraler, rå og halvforarbeidet	91,4	80,0
Mineraler, fabrikater	32,0	30,1
Metaller, rå og halvforarbeidet	52,7	44,9
Metaller i arbeide.....	62,5	54,0
Skib.....	61,9	41,1
Maskiner	61,1	49,9
Motorvogner, motorsykler og deler	27,5	19,6
Andre varer	87,6	78,3

	Jan.—nov.	
	1936	1935
	Mill. kr.	Mill. kr.
Utførsel i alt	610,8	545,1
Herav:		
Sild og fisk	71,2	70,4
Hermetikk	30,2	29,9
Fôrstoffer, dyrisk	11,3	11,2
Fett m. v.	21,6	18,8
Fete oljer, dyrisk	22,0	16,8
Skinn og huder.....	26,4	22,5
Trelast	11,8	10,1
Papirmasse	76,9	64,7
Papir og papp	60,0	60,7
Mineraler, rå og halvforarbeidet	44,2	35,6
Mineraler, fabrikater	66,4	59,4
Metaller, rå og halvforarbeidet	103,2	94,0
Skib	13,8	9,0
Andre varer	51,8	42,0

med 66 mill. kr. fra januar til november 1935, til 611 mill. kr. i januar—november i år. Opgangen er særlig sterk for utførselen av papirmasse, mineraler, rå og halvforarbeidet og fabrikater, og rå og halvforarbeidede metaller. Utførselen av sild og fisk og av hermetikk viser praktisk talt samme verdi i år som ifjor. Utførselen av sild, særlig saltet sild, er gått en del op, og videre er det noen oppgang i utførselen av fersk fisk, men oppgangen reduseres av nedgang i utførselen av tørrfisk, klippfisk og annen saltet fisk. Nedgangen er størst for utførselen av tørrfisk. Utførselen av dyriske førstoffer har praktisk talt samme verdi som året i forveien, mens utførselen av fett og av fete oljer er gått en del op. Det samme gjelder utførselen av skinn og huder. Verdien av trelastutførselen er noe større i 1936 enn i 1935. Opgangen skyldes øket utførsel av høvlet last; utførselen av rundlast og skurlast er gått ned. Som før nevnt er utførselen av papirmasse steget adskillig i verdi. Opgangen gjelder både utførselen av tremasse og cellulose. Utførselen av papir og papp er uforandret i verdi. Utførselen av kartong er gått litt ned, men nedgangen opveies av noe øket utførsel av papir. Den sterke oppgang i utførselen av rå og halvforarbeidede mineraler skyldes oppgang i utførselen av malmer, mens oppgangen for gruppen fabrikater av mineraler har sin grunn i sterkt øket utførsel av kunstgjødning. Størst økning i utførselen i gruppen rå og halvforarbeidede metaller finner man for utførselen av ferromangan og andre ferrolegeringer. Utførselen av de enkelte varer vil bli nærmere omtalt under gjennomgåelsen av de forskjellige næringsgrenene.

Til belysning av utviklingen i handelen med de forskjellige verdensdeler og med enkelte viktigere land gir man i tabellene på side 24 og 25 summariske oppgaver over innførselen og utførselen i januar—november 1936 og 1935.

Verdien av innførselen i januar—november 1936 er som før nevnt henimot 97 mill. kr. eller 13,2 pct. større enn i de samme måneder av 1935. Legges fordelingen etter produksjonsland til grunn, faller 84 mill. kr. av økningen på de europeiske land. Opgangen fordeler sig på de aller fleste land og er særlig stor for innførselen fra Tyskland, Sverige, Storbritannia og enkelte mindre land. Årsaken til den sterke oppgang i innførselen fra Tyskland må delvis søkes i at tysk eksport er blitt mere konkurransedyktig enn i 1935. Men clearingens stilling ved utgangen av 1935 — med forholdsvis store tilgodehavender i Tyskland har også bidratt til at innkjøpene i Tyskland er øket. Ved bedømmelsen av oppgangen må man dog erindre at Tysklands andel av innførselen har vært stadig synkende i de senere år.

Innkjøp i Tyskland av ikke tysk produserte varer er gått ned, fordi den indirekte handel over Tyskland er redusert. I 1936 spiller det en ikke liten rolle at 3 nybygninger til en verdi av 8,4 mill. kroner som er bygget i Tyskland, er ført som innkjøpt i Storbritannia fordi disse skib er kontrahert av Unilever og kontraktene overtatt av norske redere fra dette selskap.

En meget stor del av økningen i innførselen fra Sverige skyldes øket innførsel av skib; men den rene varehandel er også en del større enn i januar—november 1935.

Innførselen fra Danmark, Italia, Spania og noen få andre land er gått ned i verdi. For Danmark skyldes nedgangen mindre innførsel av skib; den egentlige varehandel er gått en del op. Nedgangen i innførselen fra Italia skyldes sanksjonene, og nedgangen i innførselen fra Spania borgerkrigen der.

De resterende 13 mill. kr. av oppgangen i den samlede innførselsverdi fordeler sig på Asia, Afrika og Amerika, mens innførselen fra Australia er uforandret i verdi. Opgangen i innførselen fra Asia er procentvis meget stor, men er relativt liten for de to andre verdensdeler. Opgangen i innførselen fra Asia fordeler sig på de aller fleste land. Innførselen fra Afrika viser ujevn tendens, for enkelte land er det sterk oppgang; men oppgangen utjevnes delvis av nedgang i innførselen fra andre land. Tallene for innførselen fra Amerika er sterkt påvirket av handelen med De Forente Stater og Argentina. Innførselen fra De Forente Stater er gått adskillig op, og oppgangen går igjen for de fleste varegrupper. Innførselen fra Argentina er derimot gått tilbake på grunn av nedgangen i kornkjøpene derfra. Innførselen fra Brasil er en del større på grunn av større kaffeinnkjøp. Som bekjent blev det i 1935 foretatt et stort ekstrakjøp av kaffe for å frigjøre de fastfrosne norske tilgodehavender. En stor del av dette ekstrakjøp kom til Norge i 1936. Når innførselen fra flere oversjøiske land delvis er gått tilbake, skyldes dette for en stor del at innførselen av viktige oversjøiske varer som korn og kolonialvarer er gått ned.

Verdensdelenes procentvise andeler av totalinnførselen etter den samme fordeling på produksjonsland viser at Europas andel øker fra 73,0 til 74,7 pct. Innførselen fra Asia øker fra 5,9 til 6,3 pct., mens innførselen fra Amerika går ned fra 19,4 til 17,3 pct. Innførselen fra Afrika og fra Australia er uforandret, henholdsvis 1,5 og 0,2 pct. av totalinnførselen. Fordeles innførselen etter varenes innkjøpsland, stiger de europeiske lands betydning, idet størstedelen av økningen i innførselen fra Asia er kjøpt i europeiske land. Den del av de innkjøpte varer som var kjøpt

Handelsomsetningen med de viktigste land jan.—nov. 1936.

Absolutte tall.

Land	Innførsel jan.—nov.				Utførsel jan.—nov.			
	Produksjonsland		Innkjøpsland		Forbruksland		Salgsland	
	1936	1935	1936	1935	1936	1935	1936	1935
	Mill. kr.	Mill. kr.	Mill. kr.	Mill. kr.	Mill. kr.	Mill. kr.	Mill. kr.	Mill. kr.
Alle land	830,7	734,0	830,7	734,0	610,8	545,1	610,8	545,1
Europa	619,9	535,5	687,9	594,2	450,6	397,2	464,2	415,0
Afrika	12,6	10,8	4,5	4,8	24,2	25,0	16,2	17,0
Amerika	144,0	142,8	122,0	121,1	99,7	79,3	98,3	76,1
Asia	52,7	43,4	15,3	13,0	28,4	36,4	24,8	30,9
Australia	1,5	1,5	1,0	0,9	7,9	7,2	7,3	6,1
Antarktiske områder .	—	—	—	—	—	—	—	—
Belgia	35,3	26,4	31,9	25,4	21,2	17,2	19,4	14,5
Danmark	¹⁾ 34,1	²⁾ 40,0	¹⁾ 46,8	²⁾ 49,9	³⁾ 27,9	22,7	³⁾ 28,8	23,2
Finnland	5,3	4,3	5,0	4,1	⁴⁾ 9,7	8,2	⁵⁾ 9,6	8,1
Frankrike	26,8	25,5	32,2	30,7	⁵⁾ 35,7	25,3	⁵⁾ 38,6	26,6
Island	4,1	3,6	4,0	3,5	2,3	3,7	2,2	3,6
Italia	3,1	11,2	3,0	10,9	6,1	11,5	6,0	10,4
Nederland	21,6	18,1	⁶⁾ 31,3	25,6	15,6	13,4	17,0	13,7
Polen og Danzig	18,7	17,1	18,1	16,4	8,8	5,8	8,0	5,5
Portugal	5,1	4,3	5,2	4,4	9,0	5,9	9,1	5,9
Sovjet-Samveldet	10,9	7,3	10,6	6,8	1,9	⁷⁾ 4,6	1,4	⁷⁾ 4,6
Spania	12,6	14,1	10,6	11,1	11,4	15,1	11,0	14,6
Storbritannia og Nord-								
Irland	⁸⁾ 154,2	⁹⁾ 138,0	¹⁰⁾ 206,1	⁹⁾ 175,1	138,8	128,9	155,7	146,8
Sverige	¹¹⁾ 97,5	¹²⁾ 71,6	¹¹⁾ 102,9	¹²⁾ 76,1	49,0	44,1	51,2	47,3
Tsjekkoslovakia	17,2	13,8	16,0	12,8	9,1	4,6	7,1	4,2
Tyskland	¹³⁾ 145,4	¹⁴⁾ 117,7	¹³⁾ 139,9	¹⁴⁾ 120,6	82,7	70,7	81,5	70,8
De Forente Stater ...	68,5	60,9	77,6	63,6	74,4	58,5	71,0	55,2
Canada	29,5	27,3	18,6	19,4	2,5	2,7	7,1	4,4
Argentina	23,2	32,7	15,0	25,9	8,7	6,7	7,8	6,0
China med Mand-								
sjaukuo	6,6	4,8	1,9	1,8	2,6	6,8	2,0	5,4
Japan	9,7	7,7	5,2	3,7	17,1	¹⁵⁾ 18,9	16,2	¹⁵⁾ 17,1
Andre land	101,3	87,6	48,8	46,2	76,3	69,8	60,1	57,2

¹⁾ Herav skib 7,6. ²⁾ Herav skib 17,8. ³⁾ Herav skib 1,4. ⁴⁾ Herav skib 1,5. ⁵⁾ Herav skib 2,4.
⁶⁾ Herav skib 2,8. ⁷⁾ Herav skib 1,7. ⁸⁾ Herav skib 5,1. ⁹⁾ Herav skib 1,5. ¹⁰⁾ Herav skib 10,7.
¹¹⁾ Herav skib 34,3. ¹²⁾ Herav skib 17,0. ¹³⁾ Herav skib 13,9. ¹⁴⁾ Herav skib 3,8. ¹⁵⁾ Herav skib 1,6.

i Europa var i januar—november 1936 82,8 pct., mens bare 74,7 pct. var produsert i de europeiske land. De andre verdensdeler har mindre betydning som innkjøpsland enn som produksjonsland.

Ved bedømmelsen av opgavene over utførselen til de forskjellige land, må man som før nevnt ta i betraktning at verdien av den hvalolje som blir solgt direkte fra fangstfeltene eller fra lager i utlandet, ikke kommer med i verdiene. I de senere år spiller dette særlig rolle for utførsel til Storbritannia, Tyskland, Nederland og Danmark. Som for innførselen skyldes også økningen i utførselsverdien

for største delen øket omsetning med de europeiske land, men utførselen til Amerika er også steget sterkt i verdi. Utførselen til Afrika og til Australia viser liten forskjell, mens utførselen til Asia er gått ikke så lite ned.

Utførselen til de fleste av landene i Europa er gått op i 1936. Særlig sterk er oppgangen for utførselen til Danmark, Frankrike, Tyskland og enkelte mindre land. Utførselen til Storbritannia er også gått op. Utførselen til Island, Italia, Sovjet-Samveldet, Spania og noen få andre land av mindre betydning er gått tilbake i 1936. Nedgangen i utførselen til Italia og

Handelsomsetningen med de viktigste land jan.—nov. 1936.
Procenttall.

Land	Innførsel jan.—nov.				Utførsel jan.—nov.			
	Produksjonsland		Innkjøpsland		Forbruksland		Salgsland	
	1936	1935	1936	1935	1936	1935	1936	1935
Alle land	Pct. 100,0	Pct. 100,0	Pct. 100,0	Pct. 100,0	Pct. 100,0	Pct. 100,0	Pct. 100,0	Pct. 100,0
Europa	74,7	73,0	82,8	80,9	73,8	72,9	76,0	76,1
Afrika	1,5	1,5	0,5	0,7	4,0	4,6	2,7	3,1
Amerika	17,3	19,4	14,7	16,5	16,3	14,5	16,0	14,0
Asia	6,3	5,9	1,9	1,8	4,6	6,7	4,1	5,7
Australia	0,2	0,2	0,1	0,1	1,3	1,3	1,2	1,1
Antarktiske områder .	—	—	—	—	—	—	—	—
Belgia	4,2	3,6	3,8	3,5	3,5	3,2	3,2	2,7
Danmark	4,1	5,4	5,6	6,8	4,6	4,2	4,7	4,3
Finnland	0,6	0,6	0,6	0,6	1,6	1,5	1,6	1,5
Frankrike	3,2	3,5	3,9	4,2	5,8	4,6	6,3	4,9
Island	0,5	0,5	0,5	0,5	0,4	0,7	0,4	0,7
Italia	0,4	1,5	0,4	1,5	1,0	2,1	1,0	1,9
Nederland	2,6	2,5	3,8	3,5	2,6	2,5	2,8	2,5
Polen og Danzig	2,3	2,3	2,2	2,2	1,4	1,1	1,3	1,0
Portugal	0,6	0,6	0,6	0,6	1,5	1,1	1,5	1,1
Sovjet-Samveldet	1,3	1,0	1,3	0,9	0,3	0,8	0,2	0,8
Spania	1,5	1,9	1,3	1,5	1,9	2,8	1,8	2,7
Storbritannia og Nord- Irland	18,6	18,8	24,8	23,9	22,7	23,6	25,5	26,9
Sverige	11,7	10,0	12,4	10,4	8,0	8,1	8,4	8,7
Tsjekkoslovakia	2,1	1,9	1,9	1,7	1,5	0,8	1,2	0,8
Tyskland	17,5	16,0	16,8	16,4	13,5	13,0	13,3	13,0
De Forente Stater ...	8,2	8,3	9,3	8,7	12,2	10,7	11,6	10,1
Canada	3,6	3,7	2,2	2,6	0,4	0,5	1,2	0,8
Argentina	2,8	4,5	1,8	3,5	1,4	1,2	1,3	1,1
China med Mand- sjaukuo	0,8	0,7	0,2	0,2	0,4	1,2	0,3	1,0
Japan	1,2	1,0	0,6	0,5	2,8	3,5	2,7	3,1
Andre land	12,2	11,7	6,0	6,3	12,5	12,8	9,7	10,4

Spania har samme årsaker som nedgangen i innførselen derfra.

Utførselen til Afrika viser som innførselen derfra ujevn tendens med sterk opgang for enkelte land og nedgang for andre land. Opgangen i utførselen til Amerika skyldes for største delen en sterkt øket utførsel til De Forente Stater, men utførselen til flere andre land, hvoriblandt Argentina og Brasil, er også gått op. Utførselen til Asia er som nevnt gått ned. Nedgangen gjelder vesentlig utførsel av papir, og skyldes øket konkurranse fra andre land.

Verdensdelenes procentvise andeler etter fordeling av utførselen på forbruksland viser at Europas andel er øket fra 72,9 til 73,8 pct. og Amerikas andel fra 14,5 til 16,3 pct. På den annen side er Afrikas andel gått

ned fra 4,6 til 4,0 pct. og Asias andel fra 6,7 til 4,6 pct. Fordeler man utførselen på varenes salgsland, fremheves også her de europeiske lands betydning. For 1936 blir prosenten 76,0 pct. mot 76,1 pct. i 1935. Ved fordelingen etter forbruksland blir procenten for 1936 som før nevnt 73,8 pct. For de andre verdensdeler synker procenten når man går over til å sammenligne etter salgsland.

Det foreligger ennå ikke opgave over betalingsbalansen for 1936 og heller ikke over vår kapitalbalanse overfor utlandet. Først når resultatet av tellingen over gjeld og tilgodehavender i utlandet pr. 1 januar i år er ferdig, vil disse opgaver foreligge.

Følgende tabell viser kapitalbalansen etter de tidligere tellinger:

	Gjeld			Tilgodehavender			Netto- gjeld ÷, tilgode- havende +	Betalings- balanse, ³⁾ over- skudd +, under- skudd ÷
	Forretn.- messig ¹⁾	Aktier og obliga- sjoner ²⁾	Eien- dommer	Forretn.- messig ¹⁾	Aktier og obliga- sjoner ²⁾	Eien- dommer		
	Mill. kr.	Mill. kr.	Mill. kr.	Mill. kr.	Mill. kr.	Mill. kr.	Mill. kr.	Mill. kr.
1 mai 1919..	ca. 300	ca. 750	?	2 000	410	?	+ 1 360	?
1 okt. 1924..	1 025	1 575	65	730	245	30	÷ 1 660	?
1 jan. 1926..	780	1 400	60	580	230	25	÷ 1 405	÷ 81
1 jan. 1927..	777	1 165	55	492	260	20	÷ 1 225	÷ 13
1 jan. 1928..	594	1 247	55	361	213	20	÷ 1 302	÷ 68
1 jan. 1929..	606	1 457	55	420	180	20	÷ 1 498	÷ 123
1 jan. 1930..	660	1 461	65	408	183	18	÷ 1 577	÷ 38
1 jan. 1931..	729	1 485	67	324	242	20	÷ 1 695	÷ 108
1 jan. 1932..	838	1 359	71	346	168	18	÷ 1 736	÷ 106
1 jan. 1933..	762	1 531	71	342	168	18	÷ 1 836	+ 38
1 jan. 1934..	678	1 344	71	309	172	18	÷ 1 594	+ 80
1 jan. 1935..	653	1 430	71	368	182	17	÷ 1 587	+ 56
1 jan. 1936..	651	1 506	71	406	171	17	÷ 1 634	+ 14 ⁴⁾

¹⁾ Den forretningsmessige gjeld og de forretningsmessige tilgodehavender omfatter det hele mellomværende med utlandet utenom ihendehaverobligasjoner, aktier og faste eiendommer. ²⁾ Børsverdi eller antatt verdi. ³⁾ 1925, 1926 o. s. v. til og med 1935. ⁴⁾ Foreløbig tall.

For 1936 er våre inntekter av skibsfarten steget betydelig fra forrige år, likesom også hvaloljesalget til utlandet har innbragt et større beløp. Til tross for at på den annen side bl. a. underskuddet på handelsbalansen er steget, blir allikevel overskuddet på betalingsbalansen sikkert større enn i 1935.

Vår obligasjonsgjeld er dog øket. Det har som tidligere nevnt vært optatt endel nye lån, nemlig statslånet i januar og Norges Hypotekbanks lån i april, begge i Sverige og begge på 20 mill. svenske kroner. Utenom dette har det vært optatt tre offentlige konverteringslån i De Forente Stater nemlig to statslån på 17 mill. dollar og 31,5 mill. dollar og et lån av Oslo Kommune på 6,5 mill. dollar.

På den annen side har privatbankene og særlig Norges Bank øket sine utenlandske tilgodehavender betydelig. Beholdningen av valuta (ikke iberegnet utenlandske verdipapirer) er til utgangen av november steget med bortimot 80 mill. kroner.

Det er nu 5 år på rad at vi har hatt en aktiv betalingsbalanse. Vendepunktet var i 1931. Tendensen hos oss har alltid hittil vært at balansen har vært forholdsvis gunstigere under nedgangsenn under opgangstider. Dette henger sammen med at vi til utbygning av vårt næringsliv, en utbygning som foregår i opgangstider, har hatt bruk for import av kapital. Utviklingen har for såvidt stemt med det vi kjenner fra tidligere op til 1934. Det som er å merke, er at vi i de siste år under utpregede opgangstider har hatt en aktiv betalingsbalanse. Dels henger dette sammen med den karakter opgangen har hatt, dels med restriksjonene på den internasjonale kapitalbevegelse. Men det er også et uttrykk for en styrket innenlandsk økonomi.

Jordbruket.

For jordbruket må året 1936 som 1935 stort sett betegnes som et godt år. Høiavlingen blev for landet under ett adskillig mindre enn i 1935, men ellers blev høstutbyttet jevnt godt. Prisnivået for jordbruksproduktene viser ikke den utpregede stigning i 1936 som i 1935, men årets gjennomsnittspris er for de fleste jordbruksvarer høiere i 1936 enn i 1935. Driftsåret 1935—36 viste efter de foreliggende regnskapsresultater fortsatt økning i nettoavkastning og forrentningsprocent. Også for 1936—37 må man kunne regne med et godt økonomisk resultat.

På grunn av den langvarige forsommer-tørke blev høstutbyttet i 1936 alt i alt ikke så godt som i 1935; kvaliteten er gjennomgående meget god.

Kornavlingen er efter de foreløbige anslag beregnet til vel 377 000 tonn mot 380 000 tonn i 1935. Kornet blev velberget og av god kvalitet. Avlingen av hvete, rug, bygg, havre og blandkorn er angitt til henholdsvis 96, 91, 96, 97 og 99 pct. av middelsåret. Da gjennomsnittet for en årrekke av de tall som angir kornavlingen i forhold til et middelsår ikke er 100, men 90—92, er årets kornavling i realiteten over et gjennomsnittsårs.

Potetavlingen er angitt til 90 pct. av middelsår; arealet var øket med ca. 20 000 dekar. Det var dog adskillig tørråte, så man må være forberedt på et ganske stort svinn i den beregnede avlingsmengde. Rotvekstene tok sig godt op utover høsten, avlingen er for førnepe og kålrot 88 pct. av middelsårsavl.

Høiavlingen blev på grunn av forsommer-tørken for riket under ett 12,7 pct. under et middelsår. Avlingen er beregnet til 2 300 000

tonn, 320 000 tonn mindre enn i 1935. Forholdet er dog meget forskjellig i de forskjellige deler av landet. Verst gjorde tørken sig gjeldende på Vestlandet og i store deler av Trøndelagen; Hedmark, Opland, Nordland og Troms fylker derimot fikk over middels høi-avling. En rik hå og gunstige beiteforhold langt utover høsten avbøtet i noen grad for-sommertørkens virkninger.

Fruktavlingen blev for epler og pærer betydlig under et middelsårs i mengde, men kvaliteten var jevnt over meget god. Plom-mene gav adskillig over middelsårs utbytte, mens utbyttet for kirsebær, bærbusker og grønnsaker stort sett var et middelsårs.

Den innveiede melkemengde ved meieriene har i alle årets måneder vært betydlig større enn i 1935 — fra 6 til 25 pct. høiere. Man må dog ikke ta dette som et uttrykk for en tilsvarende stigning i den samlede melkeproduksjon. En vesentlig del av økningen må tilskrives øket tilslutning og leveranse til meieriene.

Antallet av kontrollerte slakt ved rikets kjøttkontrollstasjoner var i de 10 første måneder av 1936 for storfe, svin og sau henholdsvis 159 111, 237 669 og 289 656 mot 144 014, 264 570 og 286 307 i de samme måneder i 1935. Tilførselen av storfe har i alle månedene undtagen mai vært større enn i 1935, mens tilførselen av svineslakt har vært mindre enn foregående år undtagen i september. Tilførselen av sau har ialt vært noe større enn i 1935, det samme gjelder spekalv, mens tilførselen av gjøkalf har vært mindre.

Innførselen av kraftfôr i de 11 første måneder av 1936 viser, sammenlignet med det samme tidsrum i 1935, noen nedgang for mais, fra 118 000 tonn til 113 000 tonn, for kli fra 80 000 tonn til 68 000 og for olje- og eggehviterike plantefôrstoffor fra 45 000 tonn til 42 000 tonn. Man må dog her være opmerksom på at den innenlandske produksjon av disse siste fôrslag øker år for år, så innførselen går over på råvarene — soyabønner, kopra m. v.

Den representative undersøkelse over landbruksareal og husdyrhold pr. 20 juni 1936 viste at det dyrkede areal i siste år ved nydyrking var steget med 92 600 dekar. Både

det samlede åkerareal og arealet av eng på dyrket jord var øket. Kornarealet var øket med vel 23 000 dekar. Likesom de to foregående år var det den sterke utvidelse av hvetedyrkingen som satte sitt preg på kornoppgavene. De andre kornslag viste noen stigning. Opgavene over husdyrholdet viste noen stigning for hest, storfe, sau og fjærfe, litt nedgang for geit. Svineholdet var ved tellingen pr. 1 april 1936 litt mindre enn foregående år, men aldersfordelingen m. v. viste tegn til ny oppgang i bestanden. Dette har også slått til så svinebestanden pr. 1 oktober var noe større enn samme tid i 1935.

Byråets prisindeks for jordbruksvarer lå på lavpunktet første halvår 1933 — mellom 106 og 110; steg så, med noe tilbakeslag i første halvår 1934 og 1935, til 131 i desember 1935. Dette nivå var uforandret i de tre første måneder av 1936, med nedgang igjen til 126 i mai og derefter stigning til 136 i desember. Nedgangen i første halvår 1936 skyldtes gruppen animalske jordbruksvarer. For året er indekstallet for jordbruksvarer i alt steget fra 111 i 1933 til 115 i 1934, 124 i 1935 og 131 i 1936. Indekstallet har gjennom hele året ligget høiere enn i 1935; størst var forskjellen i første halvår.

Prisbevegelsen vil ellers belyses av følgende mere detaljerte oppgaver:

Statens innkjøpspris for hvete var inntil 28 desember den samme som forrige avlingsår — kr. 24,00 pr. 100 kg. Den blev da satt op til kr. 25,25. For rug blev prisen satt op fra kr. 20,00 til kr. 21,25 fra $24/8$ 1936 og kr. 22,00 fra $19/11$ 1936. Byggprisen blev samtidig forhøiet fra kr. 16,75 til 18,50 og kr. 20,00 og fra $28/12$ til kr. 21,75. For havre var innkjøpsprisen høsten 1935 kr. 13,50 fra $21/8$, kr. 15,00 fra $16/9$ og kr. 16,00 fra $4/11$, fra $10/12$ nedsatt til kr. 15,00. Høsten 1936 var prisen kr. 15,50 til $28/12$, da den blev satt op til kr. 16,50. Kornprisene var således stort sett høiere høsten 1936 enn 1935, men prisstigningen har ikke vært sterk nok til å holde følge med bevegelsen på verdensmarkedet.

Kornprisene på de ledende markeder viser nemlig i siste halvår en meget sterk stigning som nedenstående sammenstilling viser.

	Ultimo juni 35	Medio desember 35	Medio juni 36	Medio desember 36
Hvete — Chicago	80,5	$95\frac{1}{4}$	$88\frac{1}{8}$	$128\frac{3}{4}$
Hvete — Liverpool	$5\frac{3}{4}$	$5\frac{11}{2}$	$5\frac{9}{8}$	$8\frac{5}{4}$
Rug — New York	$53\frac{1}{8}$	$56\frac{1}{8}$	$50\frac{3}{4}$	$103\frac{3}{4}$
Mais — Chicago	82	$58\frac{1}{2}$	$62\frac{5}{8}$	$106\frac{3}{4}$
Mais — Buenos Ayres	4,49	4,40	5,07	5,71

Når denne stigning ikke gir sig sterkere tilkjenne i de fastsatte innkjøpspriser på norsk korn, har dette flere årsaker. Statens innkjøpspris på norsk korn fastsettes i forhold til statens utsalgspriser på mel, og så lenge de andre omkostninger ikke stiger nevneverdig, vil stigningen i melprisen bli betydelig mindre enn stigningen i kornprisen ute. Samtidig foretar Statens Kornforretning en utjevning i melprisene både ved op- og nedgang. For tiden ligger de således lavere enn verdensmarkedets kornpriser skulde tilsi.

For hvete og rug er det ved stortingsbeslutning bestemt at det for 1934, 1935 og 1936 utover den vanlige trygd skulde betales et tillegg slik at innkjøpsprisen for hvete ikke skulde være under 22 øre og for rug 20 øre pr. kg. Dette tillegg til overprisen skulde suksessivt falle bort etterhvert som innkjøpsprisen måtte stige over 24 øre for hvete og 22 for rug. I 1934 og 1935 var dette tillegg effektivt, mens det etterhvert som prisene er gått op, er redusert tilsvarende og for hveten nu er falt helt bort.

Potetprisen var i de tre første måneder av 1936 noe høyere enn tilsvarende tid i 1935, senere har den hele tiden vært lavere; særlig stor var forskjellen i månedene juni—august.

Høiprisen har derimot bortsett fra månedene juni og juli, vært høyere i 1936 enn i 1935.

Norske Melkeprodusenters landsforbunds notering for utsalgspriser for melk og fløte blev forhøiet med 1 øre fra 1 juni for skummet melk og kjernemelk, ellers uforandret.

Prisene på meieriprodukter hadde i 1935 en sterkt stigende tendens. Smørprisen har vært omtrent uforandret fra august 1935 — mellom kr. 2,53 og kr. 2,55. Osteprisene derimot gikk litt ned etter nyttår 1936, men var siden nokså stabile bortsett fra blandet geitmysost hvor prisnedgangen fortsatte til september. Oktober og november viste igjen litt stramning i osteprisene, men årsprisen vil dog for ost alt i alt bli noe lavere enn i 1935. Meierienes utbetalingspriser til melkeprodusentene blev betydelig forhøiet i 1935 og er etter de foreliggende oppgaver ytterligere forhøiet noe i 1936.

Prisen på oksekjøtt lå til og med mai 1936 noe lavere enn samme tid ifjor, siden er kjøttprisen gått noe op og ligger for høstmånedene noe høyere enn i 1935. Årsprisen vil antagelig bli omtrent uforandret.

Fleskeprisen steg sterkt i siste halvdel av 1935 og lå i 1936 til og med september høyere — i årets første måneder betydelig høyere — enn i 1935. I oktober og november var prisen omtrent som i 1935. Årsprisen vil vise betydelig stigning.

Eggprisen har gjennom hele 1936 ligget betydelig høyere enn foregående år.

Prisen på huder og skinn steg sterkt i de siste måneder av 1935. Første halvår 1936 viste fallende prisnivå, de siste måneder igjen stigning, årsprisen vil bli høyere enn i 1935.

Prisstigningen i årets løp er ikke så utpregt i 1936 som i 1935, men gjennomsnittsprisen er for de fleste jordbruksvarer høyere i 1936 enn i 1935.

Av vesentlig betydning for bedømmelse av jordbrukets økonomi er også prisene på jordbrukets produksjonsmidler.

Kraftfôrprisene reguleres fra 24 juni 1935 ved hjelp av den kraftfôravgift som Stortinget har vedtatt. Satsene for denne er forskjellig for de forskjellige slags kraftfôr og skal variere etter markedsforholdene, slik at den gjennomsnittlige fôrenhetspris skal ligge på et bestemt nivå, satt til 14½ øre pr. fôrenhet, fra 2 november 1936 forhøiet til 15 øre pr. fôrenhet. Avgiften er inkludert i de senere noteringer. Reguleringen foregår gruppevis, og de enkelte fôrslags pris vil kunne variere såvel over som under gjennomsnittsprisen.

De først fastsatte avgifter lå mellom kr. 2,25 og kr. 3,00 pr. 100 kg. og er siden endret som nedenstående sammenstilling viser.

	Gr. I	Gr. II	Mais	Gr. III
	kr. pr. 100 kg.			
Fra 24 juni 1935	2,50	3,00	3,00	2,25
» 26 aug. »	2,50	3,50	3,50	2,50
» 11 okt. »	2,00	3,50	3,50	2,50
» 1 novbr. »	1,50	3,00	4,00	2,25
» 23 desbr. »	2,00	3,50	4,00	2,50
» 14 juli 1936	2,00	3,50	3,50	2,50
» 31 juli »	1,50	3,25	3,25	2,50
» 20 aug. »	1,00	2,75	2,75	2,00
» 19 sept. »	0,50	2,25	2,25	1,75
» 10 okt. »	0,50	1,75	2,25	1,25
» 24 okt. »	0,50	1,25	1,75	1,00
» 2 novbr. »	1,00	1,75	2,25	1,50
» 15 desbr. »	0,50	1,25	2,00	1,00

Gruppe I omfatter eggehviterike kraftfôrslag, de andre er kulhydratrike, delt etter næringsinnhold. Eftersom innkjøpsprisen på kraftfôr er steget, er avgiften redusert. På de kraftfôrslag som det er gitt priser over i tabell VI, side 58, ligger dog prisene høyere nu enn de var da kraftfôravgiften blev innført i juni 1935. På maisgrøp gikk prisen således ved kraftfôravgiftens innførelse op til kr. 14,25 pr. 100 kg. Den var ved utgangen av året steget til kr. 14,85, lå så litt lavere i de

første vårmåneder for så å stige inntil den pr. 15 august nådde op i kr. 16,50. I høstmånedene er igjen prisen kommet ned i kr. 16,25. For jordnøttm el gikk prisen ved kraftfôravgiftens innførelse op i kr. 18,25, den svinger litt op og ned, men var pr. 15 oktober 1935 kommet op i kr. 19,75. Senere gikk den ned, inntil den igjen i begynnelsen av dette år steg noe. Den holdt sig omkring kr. 19,00 i første del av året, lå noe høiere i april og mai i år, i sommermånedene juli og august steg den og nådde kr. 20,25, gikk ned til 19,50 i oktober, steg så igjen og ligger ved årets utgang på kr. 20,50. For ruggris var prisen i den første tid kraftfôravgiften virket, kr. 11,20 pr. 100 kg., men gikk i løpet av oktober 1935 op i kr. 12,20 og har holdt sig på dette nivå undtagen en kortere tid i høst da den var nede i kr. 11,70. For sildem el var prisen ved kraftfôravgiftens innførelse kr. 23,50, den gikk noe ned i løpet av resten av 1935 og var ved utgangen av året kommet ned i 21,25. I 1936 har den svinget noe op og ned, men viste gjennemgående nedgang til august da den var kommet ned i 20,25. Senere er den steget og er nu kr. 22,75 pr. 100 kg.

Efter det man har fått oplyst, kan man ikke uten videre sammenstille disse priser med bevegelsen i kraftfôravgiften, fordi reguleringen av prisen foregår gruppevis. Men selv om så er, vil man understreke at viktige kraftfôrslag som f. eks. maisgrøp, tiltross for nedgangen i avgiften, er steget ikke ubetydelig i pris.

Hvad kunstgjødelsen angår var prisen på kvelstoff- og fosforsyre gjødelse ubetydelig høiere våren 1936 enn våren 1935. Kaliprisen var eksepsjonelt lav våren 1935 på grunn av priskrig på kalimarkedet. Allerede høsten 1935 var prisen igjen oppe på det tidligere nivå.

Arbeidslønnen i jordbruket viste fra 1934—35 til 1935—36 en stigning på 4 pct. for menn og 3 pct. for kvinner. Nyere oppgaver foreligger ennå ikke.

Efter den prisindeks for jordbruksprodukter og produksjonsmidler som professor Borgedal beregner, har det i 1936 omtrent vært balanse mellom indekstallene for produkter og produksjonsmidler, når kraftfôravgiften regnes med i kraftfôrprisen.

Indekstallene har for produktene svinget mellom 136 og 142, for produksjonsmidlene mellom 136 og 140. For oktober — den siste måned det foreligger tall for, var indekstallet for jordbruksvarer i alt 142, for produksjonsmidlene med kraftfôravgift 139, uten denne 136.

Den stigning i eiendomsprisene som gjorde

sig gjeldende fra 1933 til 1934, har fortsatt. Fra 1934 til 1935 er det en stigning på 10,3 pct. mot 7 pct. foregående år. I forhold til prisene før krigen stod eiendomsprisene i 1935 på et indekstall av 176, mens engrosprisindeksen var 127. Man må dog her ta i betraktning den reelle verdiforøkelse i jordbruket som har funnet sted siden før krigen ved nydyrking, forbedringer på jordvei og hus og fremskritt i jordbruket i det hele tatt.

Noen holdepunkter til å dømme om forholdet mellom det økonomiske resultat av de forskjellige driftsår gir de gårdsregnskaper som blir bearbeidet ved Selskapet for Norges Vel. En foreløbig oppgave for driftsåret 1935—36, som sluttet 31 mars 1936 viser fortsatt påtagelig bedring i lønnsomheten. Sammenligner man nettoavkastningen pr. dekar for en del bruk fra hele landet under ett, er det en økning fra foregående driftsår fra kr. 8,22 til kr. 10,46 pr. dekar. Brukene fra Østlandet viser i 1935—36 det gunstigste resultat med en nettoavkastning av kr. 17,51 pr. dekar, Vestlandet 10,48, Sørlandet 6,06, Trøndelag 5,89 og Nordland 4,62. Det understrekes at tallene er foreløbige og bare bygger på oppgaver fra et lite antall bruk. Også den beregnede forrentningsprocent er høiest på Østlandet, 5,68. Det gunstige driftsresultat i 1935—36 skyldes på den ene side prisutviklingen, på den annen det gode avlingsutbytte i 1935. Høstutbyttet for 1936 er som tidligere nevnt for hele landet under ett ikke så godt som i 1935, men det kan på det nuværende tidspunkt ikke sies noe sikkert om det endelige driftsresultat for driftsåret 1936—37.

For pelsdyropdrettet foreligger det ennå ikke nye oppgaver over besetningenes størrelse. Antallet av sølvrev var pr. 1 september 1934 214 000, pr. 1 september 1935 beregnet til ca. 300 000. Dertil kommer et mindre antall av forskjellige andre pelsdyrslag. Ny telling pågår. Bortsett fra en del sykdom blandt revene må året betegnes som meget gunstig for pelsdyropdrettet, efterspørselen har vært stor i høst, både efter livdyr og skinn og prisene er gått op. Verdien av årets skinnproduksjon antas å bli over 30 mill. kr. Da pelsdyropdrettet for størstedelen er knyttet sammen med jordbruket som en ny gren av husdyrholdet, har tilgangen på kontanter fra pelsdyrnæringen i mange strøk av landet bidratt vesentlig til å forbedre den økonomiske stilling for gårdbrukerne, samtidig som fôrbruket i revegårdene i høi grad har bidratt til å holde f. eks. kjøttprisene oppe.

S k o g b r u k e t.

Det beste billede av vekslingene i skogsdriften får man av fløtningsoppgavene. I 1930 blev det anmeldt til fløtning 5,3 mill. m³, 1931 2,7 mill. m³, 1932 2,0 mill. m³, 1933 3,3 mill. m³, 1934 4,1 mill. m³ og i 1935 4,0 mill. m³. Oppgavene for 1936 er ennå ikke bearbeidet, men de opplysninger som foreligger hittil, viser at de anmeldte fløtningskvanta i 1936 var mindre enn i 1935. Oppgavene viser således at virksomheten stort sett har vært preget av konjunkturbevegelsen, men bare i den utstrekning denne har gjort sig gjeldende for treforedlingsindustrien.

Når således fløtningsoppgavene for 1935 og 1936 ikke viser stigning henger dette vesentlig sammen med at priser og utsikter for enkelte grener av treforedlingsindustrien for disse år ikke var gode.

Tømmerprisene har i driftsårene 1933—34, 1934—35 og 1935—36 hatt forholdsvis små svingninger. De beregnede gjennomsnittspriser for skurtømmer var i 1933 kr. 11,77, 1934 kr. 12,30 og i 1935 kr. 12,36; alt pr. m³. For sliperi- og celluloseømmer av gran var gjennomsnittsprisen i 1933 kr. 11,18, 1934 kr. 11,64 og i 1935 kr. 11,54 pr. m³. De for inneværende driftsår sluttede prisavtaler viser sterk stigning i tømmerprisen fra foregående driftsår. I det østenfjelske er således prisstigningen for skurtømmer ca. 20 pct. I enkelte områder, således i Mjøsdistriktet er stigningen endog større.

For sliperi- og celluloseømmer går prisavtalene ut på en basispris for gran på kr. 13,25 pr. m³ og for furu kr. 9,25 pr. m³. Dette er en stigning på kr. 1,50 pr. m³, svarende til ca. 13 pct. for gran og ca. 19 pct. for furu. Salg til disse priser er avsluttet i Glomma-, Drammens- og Skiensvassdraget, mens prisen ligger litt høiere i Numedalslågen. Både i grensevassdragene og i Trøndelag er stigningen omtrent som foran nevnt.

Disse stigende priser er et uttrykk for stigningen i prisene på treforedlingsprodukter og for den økede industrielle virksomhet.

Fullstendige oppgaver over årets driftskvanta foreligger ikke ennå. Men de opplysninger man har om virksomheten, tyder på at denne blir større i driftsåret 1936—37 enn i det foregående. Behovet for sliperi- og celluloseømmer blir dog neppe helt dekket, og det har derfor allerede vært overveiet å innføre kubb.

Under forutsetning av en bestemt økning av det innmeldte tømmerkvantum, er man i Glomma — med Mjøsdistriktet og Drammensvassdraget — senere blitt enige om en ytterligere forhøielse av prisen på sliperi- og celluloseømmer med 1 krone pr. m³. For Glomma-

vassdraget er det forutsatt 20 pct. økning av det tidligere innmeldte kvantum.

Arbeidsløningene i skogbruket viste stigning omtrent over hele landet i driftsåret 1934—35 og stigningen fortsatte i 1935—36. I gjennomsnitt for hele riket gikk således daglønnen for skogskjøring (mann og hest) op fra kr. 6,61 i 1934—35, til kr. 6,76 i 1935—36 eller med 2,3 pct. Daglønnen for skogsarbeide på egen kost i vinterhalvåret steg i samme tidsrum fra kr. 3,89 til kr. 4,03 eller med 4,6 pct. og hugstprisen pr. m³ tømmer steg fra kr. 1,62 til kr. 1,66 eller med 2,5 pct. De den 2 oktober 1935 inngåtte tariffavtaler i skogbruket har ved indeksregulering i 1936 øket arbeidsprisene ved hugst og kjøring med 2,65 pct.

I 1936 har sommerhugst av kubb og kulturarbeider i skogbruket vært drevet i betydelig større omfang enn før. Dette har ført til at det har vært liten arbeidsledighet i skogdistriktene sommeren 1936. Om sommerhugsten av kubb vil få noen vesentlig betydning for arbeidsmengden om vinteren utenom rent lokale strøk er det ennå for tidlig å kunne dømme om. Den økede virksomhet i andre næringer har siste høst medført at det i flere bygder har vært vanskelig å få folk nok til årets tømmerdrifter.

Virksomheten ved de små sagbruk utover bygdene holdt sig godt oppe i driftsåret 1935—36 til tross for de mindre gode markedsutsikter utover året 1935. I slutten av 1935 blev trelastmarkedet lettere, men prisene begynte ikke å stige før ut på våren 1936. Senere har trelastprisene steget jevnt. Som følge av det gunstige trelastmarked vil virksomheten i dette driftsår sikkert få et større omfang enn før.

Jernbanenes transportoppgaver for skogsprodukter viser nedgang fra 1934—35 til 1935—36 med ca. 3,5 pct. for skåret last og ca. 25,9 pct. for rund last, mens mengden av ved og skogsavfall er øket med ca. 8,0 pct.

Fløtningen i 1936 har i det store og hele gått tilfredsstillende.

Arbeidskonflikter av større betydning har man ikke hatt i skogbruket eller ved fløtningen i 1936.

Skogsdriften kom høsten 1936 i gang i god tid og har hittil foregått under de gunstigste vær- og føreforhold både for hugst og lunning.

Vekstforholdene for skogen har i 1936 jevnt over vært gode over hele landet. Den tidlige tørkeperiode på Vestlandet kan dog muligens ha nedsatt tilveksten endel på grunnlendte steder, men da tørken var verst i de områder hvor det er lite skog, blev skadens omfang ubetydelig for denne.

Frøsetningen har i 1936 vært over middels for furu i Nord-Norge. I det sydlige Norge

har det for barskogen gjennomgående vært noget under middels frøår. Skog- og lynnbrand av større omfang har ikke forekommet. Likeså har man vært fri for insektangrep og stormskader i større målestokk.

Fiskeriene.

Fiskeriene har stort sett gitt et bedre utbytte i 1936 enn i foregående år både med hensyn til mengde og verdi. Utbyttet er også større enn gjennomsnittet for de senere år.

Forholdene for fiskeribedriften er imidlertid fremdeles vanskelige og staten har derfor ydet støtte på forskjellig vis. For torskefiskeriene er støtten gitt i form av fastsatte minstepriser til fiskerne og en garantiordning mot tap for tilvirkere og eksportører av fiskeprodukter. Staten har på grunn av det sviktende Italia-marked kjøpt op et stort parti tørrfisk. Dessuten er det av Stortingets krisebevilgning ydet direkte støtte til fiskeribefolkningen. Det er ydet bidrag til innkjøp av redskaper og til reparasjon og innkjøp av mindre motorfartøier. Rentefrie lån er gitt til reparasjon av båter over 4 tonn. Staten har også gitt bevilgninger til opførelse av ishus og kjøleanlegg.

Bortsett fra fetsild- og småsildfisket som sviktet sterkt også i siste år, har de fleste fiskerier i 1936 gitt et større fangstutbytte enn i 1935, enkelte også et større fangstutbytte enn i de nærmest foregående år. Storsild- og vårsildfisket var i 1936 det beste man noen gang har hatt.

Prisene på første hånd lå for de fleste av de viktigere fiskesorter litt lavere enn i foregående år. For torsk var således gjennomsnittsprisen pr. stk. kr. 0,48 mot kr. 0,52 i 1935 og for storsild og vårsild kr. 3,83 pr. hl. mot kr. 3,60 pr. hl. i 1935. For brisling blev gjennomsnittsprisen kr. 22,28 pr. hl. mot kr. 22,56 i foregående år. For fetsild og småsild gikk derimot prisen fortsatt litt op på grunn av det dårlige fiske. Prisen var således gjennomsnittlig kr. 4,36 pr. hl. mot kr. 4,18 i 1935. I 1933 da dette fiske var usedvanlig rikt, var gjennomsnittsprisen kr. 2,89 pr. hl.

Tross de gjennomgående noe lavere priser i 1936 enn i 1935 har de betydelige fangstmengder i siste år allikevel bevirket en stigning i det samlede verdiutbytte av fiskeriene. Førstehåndsverdien av alle fiskerier er av Fiskeridirektøren foreløbig beregnet til 73 mill. kr. i 1936 mot 67 mill. kr. i 1935 og 59 mill. kr. i 1934. Heri er ikke tatt med verdien av sel-, hval- og bottlenosefangsten, og heller ikke verdien av det daglige fiske og hjemmefisket.

Avsetningsforholdene på de utenlandske markeder har vært vanskelige. Ved siden av importrestriksjonene og valutavanskeligheter i forskjellige land har man hatt sanksjonspolitikken overfor Italia og borgerkrigen i Spania. Allikevel

har verdien av utførselen av fisk og fiskeprodukter steget litt i 1936. For månedene januar—november var den samlede utførselsverdi av sild og fisk 71,2 mill. kr. i 1936 mot 70,4 mill. kr. i 1935 og 65,8 mill. kr. i 1934. Utførselen av fersk sild og saltet sild og fersk fisk har delvis vært betydelig større enn i 1935. Utførselen av klippfisk har vært omtrent uforandret fra 1935, men for tørrfiskens vedkommende har det vært en nedgang i utførselen på vel 3000 tonn. Utførselen av silde- og fiskemel og av tran har likeledes gått adskillig op.

Nedenfor gir man en del opplysninger om de viktigste fiskerier.

Torskefiskeriene gav et bedre fangstutbytte i 1936 enn i 1935, men utbyttet var dog mindre enn i de nærmest foregående år. I alt blev det opfisket 137 000 tonn mot 117 000 tonn i 1935, 144 000 tonn i 1934, 141 000 tonn i 1933 og 169 000 tonn i 1932. Lofotfisket sviktet sterkt også i 1936, men til gjengjeld blev Finnmarksfisket særlig godt. I Lofotens opsynsdistrikt blev således fangstutbyttet bare 53 000 tonn mot 55 000 tonn i 1935 og 87 000 tonn i 1934. I Finnmark var derimot fangstutbyttet under vinter- og vårfisket i alt 65 000 tonn i 1936 mot 46 000 tonn i 1935 og 41 000 tonn i 1934.

Prisene på fiskeplassene lå litt lavere pr. stk. torsk i 1936 enn i foregående år, således gjennomsnittlig 48 øre pr. torsk mot 52 øre i 1935. Den lavere pris skyldes dog for største delen at fisken gjennomsnittlig var litt mindre i siste år på grunn av et stort antall småfisk fra Finnmarksfiskeriene. Prisene blev holdt oppe i 1936 på grunn av statens støtteordning med fastsettelse av minstepriser for torsken. Da fangstutbyttet uttrykt i antall fisk var adskillig større enn i 1935, i alt 42,8 mill. stk. mot 34,6 mill. stk. i 1935, blev det samlede verdiutbytte av torskefiskeriene ca. 20,5 mill. kr. i 1936 mot 18,0 mill. kr. i 1935.

Av det samlede fangstutbytte i de senere år er følgende kvanta anvendt til tørrfisk og klippfisk:

Ar	Opfisket i alt 1 000 tonn	Hengt til tørrfisk 1 000 tonn	Saltet til klippfisk 1 000 tonn
1936.....	137,1	66,7	56,0
1935.....	116,7	43,7	62,2
1934.....	143,9	64,4	69,4
1933.....	140,6	54,7	77,4

I årene 1933, 1934 og 1935 blev det tilvirket et til dels betydelig mindre kvantum tørrfisk enn klippfisk. I 1936 er derimot forholdet omvendt, idet det er hengt 10 700 tonn mere enn saltet. I 1936 er det hengte kvantum 23 000 tonn større enn i 1935, mens det saltede kvantum er 6 000 tonn mindre. Den sterke økning av

tørrfisktilvirkningen i 1936 skyldes det rike Finnmarksfiske. Dessuten håpet eksportørene på ophevelse av sanksjonene overfor Italia.

På grunn av den store tilvirkning av tørrfisk og de vanskelige avsetningsforhold for denne er prisene på tørrfisk gått ned i 1936.

I høstmånedene 1936 var prisnoteringene omkring midten av måneden: for almindelig hollender kr. 15,00 og for samfengt (italiener) kr. 13,50 pr. vekt mot henholdsvis kr. 21,75 og kr. 18,50 pr. vekt i høstmånedene 1935. For klippfisk var prisene derimot litt høiere i 1936 enn i 1935. Gjennomsnittsprisen for klippfisk var i siste år kr. 10,00 pr. vekt mot kr. 9,86 i 1935.

Utførselen av tørrfisk og klippfisk i de 11 første måneder av årene 1933—36 fremgår av følgende tabeller:

Utførsel av tørrfisk.

Land	Januar—november			
	1933	1934	1935	1936
	Tonn	Tonn	Tonn	Tonn
Italia	12 028	9 704	6 151	2 716
Vest-Afrika	7 717	6 565	9 827	9 072
Tyskland	612	402	214	301
Sverige	1 680	1 613	1 600	1 657
De For. Stater	768	972	888	988
Andre land	2 117	2 359	2 257	2 859
Tilsammen	24 922	21 615	20 937	17 593

Utførsel av klippfisk.

Land	Januar—november			
	1933	1934	1935	1936
	Tonn	Tonn	Tonn	Tonn
Portugal og Madeira	12 554	11 060	9 598	15 836
Spania	5 926	11 624	11 589	7 289
Brasil	3 891	2 904	1 468	1 471
Cuba	2 410	2 707	3 570	2 348
Argentina	2 738	1 366	3 277	2 147
Andre land	2 923	3 034	2 568	2 828
Tilsammen	30 442	32 695	32 070	31 919

Utførselen av tørrfisk er etter hvert gått betydelig ned i de senere år. I 1936 er nedgangen hele 3 300 tonn. Da tilvirkningen av tørrfisk var betydelig større i 1936 enn i 1935, sitter man nu inne med store lagere av tørrfisk. Imidlertid er det som bekjent avsluttet en byttehandel med Italia, idet Det Bergenske Dampskibsselskap har bestilt et skib i Italia mot at en del av kjøpesummen betales i fiskeprodukter.

Utførselen av klippfisk har vært omtrent uforandret i de siste år.

Avsetningen på de viktigste utenlandske markeder viser for begge produkter store forskyvninger siden 1933. Det tidligere viktigste marked for tørrfisk, Italia-markedet, har på grunn av kontingentering og sanksjonspolitikken i 1935—36 skrumpet sterkt inn. I siste år tok Italia bare 2 700 tonn mot 12 000 tonn i 1933. Vest-Afrikamarkedet som tok sig godt op i 1935, har i de siste 2 år vært den viktigste avtager for tørrfisk. Utførselen til dette marked er dog gått litt ned i 1936. For klippfiskens vedkommende har utførselen til de 2 hovedmarkeder Portugal og Spania igjen sterkt skiftet karakter i 1936. I årene før 1934 blev det eksportert over dobbelt så meget klippfisk til Portugal som til Spania. I 1934 og særlig i 1935 tok derimot Portugal et mindre kvantum enn Spania. Utførselen til Spania var særlig stor i disse 2 år på grunn av den gunstige overenskomst som man hadde med dette land. I 1936 har derimot betalingsvanskeligheter og borgerkrigen i Spania bragt utførselen ned fra 11 600 tonn i 1935 til 7 300 tonn i 1936. Portugal-markedet som sviktet sterkt i 1934 og 1935, har derimot tatt sig godt op i 1936. I alt tok dette marked 15 800 tonn mot 9 600 tonn i 1935. For de mindre marketers vedkommende viser Cuba og Argentina nedgang i 1936, mens utførselen til Brasil har vært uforandret siden foregående år.

Ferskfisk utførselen har tatt sig betydelig op i 1936. I alt blev det utført henimot 3 000 tonn mer enn i 1935 og i 1934. Som man vil se av nedenstående tabell, har det vært stigning i utførselen til de fleste land:

Utførsel av fersk fisk.

Land	Januar—november			
	1933	1934	1935	1936
	Tonn	Tonn	Tonn	Tonn
Storbritannia	12 202	11 520	11 454	11 658
Tyskland	4 514	3 738	3 333	5 392
Sverige	1 934	1 739	2 339	2 905
Finnland	25	636	1 252	910
Belgia	1 203	873	1 480	1 623
Nederland	1 690	800	622	727
Frankrike	554	373	578	803
Italia	1 996	2 246	248	43
Andre land	610	695	838	1 021
Tilsammen	24 728	22 620	22 144	25 082

Storbritannia er det viktigste marked for den ferske fisk, idet ca. halvparten av utførselen går dit. Utførselen til dette land og likeledes til Nederland og Frankrike er dog sterkt bundet ved kontingenteringer, og avsetningen til disse land har ikke forandret sig stort i de siste år.

Utførselen til Tyskland har i de siste år vært nedsatt, men den er steget sterkt i siste år, nemlig fra 3 300 tonn i 1935 til 5 400 tonn i 1936. Italia-markedet som lå godt an i 1933 og 1934, har på grunn av kontingenteringen og sanksjonspolitikken sviktet helt i de 2 siste år. Utførselen til Finnland gikk også litt ned i 1936; ellers var det fortsatt stigning for Sverige og Belgia.

Utførselen av dampmedisintran er steget sterkt i siste år. Stigningen er utpreget for vårt viktigste marked De Forente Stater, og når vi undtar Italia, Storbritannia, Hellas og Belgia er det også stigning i utførselen til de andre markeder. Utførselen av annen tran har også gått op i siste år.

Utførsel av dampmedisintran.

Land	Januar—november		
	1934	1935	1936
	Hl.	Hl.	Hl.
De Forente Stater	34 952	35 242	41 400
Canada	1 836	2 031	3 746
Tyskland	10 053	5 950	8 502
Frankrike	6 692	6 431	7 426
Italia	13 737	9 001	6 414
Storbritannia	7 077	6 229	6 034
Nederland	4 265	3 717	4 526
Polen og Danzig..	1 861	346	3 749
Hellas	2 108	2 025	1 965
Belgia	2 034	2 547	1 656
Andre land	13 500	16 054	18 580
Tilsammen	98 115	89 573	103 998

Vintersildfisket gav i 1936 et større fangstutbytte enn i noe tidligere år. I alt blev det opfisket 5,1 mill. hl. mot 4,2 mill. hl. i 1935, da imidlertid fisket også var usedvanlig godt. I de senere år har det opfiskede kvantum av vintersild vært:

1936: 5 062 000 hl.
1935: 4 200 000 »
1934: 1 103 000 »
1933: 3 298 000 »
1932: 3 648 000 »

Det lave fangstutbytte i 1934 skyldes at fisket sviktet sterkt i det år.

Av det samlede opfiskede kvantum i 1936 gikk største delen eller 3,8 mill. hl. til sildemelfabrikken mot 2,8 mill. hl. i 1935. Av resten av fangsten blev det iset for eksport 828 000 hl. mot 780 000 hl. i 1935 og saltet 501 000 hl. mot 370 000 hl. i 1935.

3 — Stat.-økon. oversikt.

Prisene var gjennomsnittlig litt lavere enn i 1935, således kr. 3,33 pr. hl. mot kr. 3,60 i 1935. På grunn av den store fangstmengde i 1936 blev verdiutbyttet i dette år allikevel en del større enn i 1935, nemlig 16,9 mill. kr. mot 15,1 mill. kr. i 1935.

Omkring en fjerdedel av fangsten i 1936 blev avsatt på det utenlandske marked som fersk sild og saltet sild. Både for den ferske og saltede sild var utførselen i siste år større enn i 1935, for saltsildens vedkommende endog over 50 pct. større. Utførselen i de 3 siste år til de forskjellige land sees av følgende tabeller:

Utførsel av fersk sild.

Land	Januar—november		
	1934	1935	1936
	Tonn	Tonn	Tonn
Tyskland	40 947	58 579	66 554
Storbritannia.....	16 313	26 033	20 299
Frankrike.....	1 019	515	755
Polen og Danzig ...	1 733	3 118	3 514
Sverige	959	2 962	3 273
Tsjekkoslovakia ...	—	1 347	3 363
Belgia	809	1 293	1 435
Nederland	358	55 6	762
Andre land	580	697	400
Tilsammen	62 718	95 100	100 355

Utførsel av salt sild.

Land	Januar—november		
	1934	1935	1936
	Tonn	Tonn	Tonn
Sovjet-Samveldet ..	4 981	2 104	5 727
Sverige	14 148	10 983	16 243
Tyskland	7 971	4 455	7 226
Danmark	1 225	1 647	1 201
Polen og Danzig ...	4 332	3 734	8 049
Tsjekkoslovakia ...	601	1 273	1 550
Belgia	427	954	1 323
Nederland	1 439	1 663	1 583
Frankrike.....	2 223	1 821	3 713
De For. Stater	938	1 854	3 737
Andre land	1 622	2 903	1 630
Tilsammen	39 907	33 391	51 982

For den ferske silds vedkommende var utførselen i 1936 i alt 100 400 tonn mot 95 100 tonn i 1935 og 62 700 tonn i 1934. Den lave utførsel i 1934 skyldes dog det dårlige vintersildfiske i det år. Størstedelen av den ferske sild går til Tyskland og Storbritannia. I de 2 siste år har utførselen til Tyskland steget sterkt, fra 41 000 tonn i 1934 til 66 500 tonn i 1936. Utførselen til Storbritannia gikk sterkt op i

1935, men er falt igjen i siste år. For alle de andre land som er nevnt er det stigning, til dels ganske stor stigning fra 1935 til 1936. For Tsjekkoslovakia, som det første gang blev eksportert fersk sild til i 1935, var det således en økning fra 1 347 tonn i 1935 til 3 363 tonn i 1936.

Utførselen av salt sild har gått jevnt og sterkt ned i en årrekke, således fra 108 300 tonn i 1930 til 33 400 tonn i 1935. I 1936 har den dog tatt sig godt op. Sovjet-Samveldet som før var det viktigste marked for saltsilden, har sviktet sterkest i de senere år. I 1936 er det dog en stigning for dette marked til 5 700 tonn fra 2 100 tonn i 1935. For Sverige, Tyskland og Polen er det også en betydelig stigning i 1936, likeledes for de fleste av de mindre viktige markeder.

Sildemelindustrien har hatt en sterk utvikling i de siste år. I 1936 steg utførselen til 71 300 tonn fra 55 300 tonn i 1935. Utførselen til Tyskland gikk noe ned; men det er øket utførsel til de andre land, særlig til Nederland.

Utførselen av sildolje er steget meget sterkt fra 31 800 hl. i januar—november 1934 til 73 300 hl. i 1935 og 124 700 hl. i 1936.

Utførsel av silde- og fiskemel.

Land	Januar—november		
	1934	1935	1936
	Tonn	Tonn	Tonn
Tyskland	46 615	49 040	46 436
Nederland	4 880	1 283	7 631
Belgia	633	720	4 196
Østerrike	341	1 413	3 645
Tsjekkoslovakia	50	354	1 695
Danmark	642	105	1 656
Finnland	925	1 179	1 187
De For. Stater	1	10	1 868
Andre land	1 295	1 180	2 995
Tilsammen	55 382	55 284	71 309

Fetsild- og småsildfisket gav et ennu litt dårligere fangstutbytte enn i foregående år. I alt blev det opfisket 1,5 mill. hl. mot 1,75 mill. hl. i 1935, 2,3 mill. hl. i 1934 og 3,9 mill. hl. i 1933.

Prisene på silden var dog høie, endog høiere enn i 1935, hvorved det samlede verdiutbytte blev forholdsvis bra. Gjennomsnittsprisen var i 1936 kr. 4,36 pr. hl. mot kr. 4,18 i 1935 og kr. 3,04 i 1934 og verdiutbyttet i alt 6,5 mill. kr. mot 6,7 mill. kr. i 1935 og 6,5 mill. kr. i 1934.

Av fangsten i 1936 gikk 853 000 hl. til sildoljefabrikkene mot 1 233 000 hl. i 1935, ca. 182 000 hl. blev iset (i 1935 ca. 103 000 hl.), ca. 135 000 hl. blev saltet (i 1935 ca. 80 000) og ca. 240 000 hl. gikk til hermetikkfabrikkene (i 1935 ca. 255 000 hl.).

Det norske sildefiske ved Island blev usedvanlig rikt i 1936. I alt blev det hjemført 248 000 tønner, som er det beste resultat man noen gang har hatt av dette fiske. I 1935 blev det hjemført bare 78 000 tønner, i 1934 160 000 tønner og i 1933 135 000. Silden blev dog solgt til adskillig lavere priser enn i 1935, da gjennomsnittsprisen var ca. kr. 40 pr. tonne. Den samlede verdi av dette fiske (inkl. fersksild solgt på Island og saltsild ført direkte til utlandet) er beregnet til 4.4 mill. kr. mot 3,4 mill. kr. i 1935.

Kystmakrellfisket var litt bedre enn i foregående år. I alt blev det opfisket 6 818 tonn makrell til en samlet verdi av 1,4 mill. kr. I 1935 var utbyttet av dette fiske 5 750 tonn til en verdi av 1,3 mill. kr.

Brislingfisket blev ganske godt i 1936. I alt blev det tilført hermetikkfabrikkene et over dobbelt så stort kvantum som i foregående år, nemlig ca. 470 000 skjegger mot ca. 220 000 skjegger i 1935. Den samlede verdi var ca. 2,1 mill. kr. i siste år mot ca. 1 mill. kr. i foregående.

Hvalfangsten gav også et godt resultat i sesongen 1935—36. For denne sesong var det sluttet en produksjonsavtale og fastsatt bestemte fangstkvoter for alle norske selskap og de fleste utenlandske. For de norske selskap var kvotene tilsammen ca. 1 150 000 fat. Samtidig var fangsttiden begrenset til 3½ måned, fra 1 desember til 15 mars.

Oljeproduksjonen for de norske selskap blev litt mindre enn i foregående sesong, nemlig ca. 1 160 000 fat mot 1 239 000 fat i 1934—35. Fangsten i sesongen 1935—36 blev dog solgt til betydelig høiere priser enn fangsten i foregående sesong. I løpet av året 1935 steg således hvaloljeprisen fra ca. £ 8½ pr. tonn i desember 1934 til ca. £ 20 pr. tonn i desember 1935. I slutten av 1936 viser oljeprisene tendens til ytterligere oppgang. Den samlede verdi av fangsten i sesongen 1935—36 er foreløbig beregnet til ca. 68 mill. kr. mot 51 mill. kr. i 1934—35.

Fangsten i inneværende sesong 1936—37 er nu i full gang. For denne sesong har man ingen produksjonsavtale med fangstkvoter for de enkelte selskap. Etter overenskomsten med Storbritannia er dog fangsttiden for de norske og de fleste engelske selskap ytterligere begrenset

til 89 døgn, fra 8 desember til 7 mars, og samtidig er det for de enkelte selskap fastsatt et begrenset antall hvalbåter etter kokerienes størrelse.

Industrien.

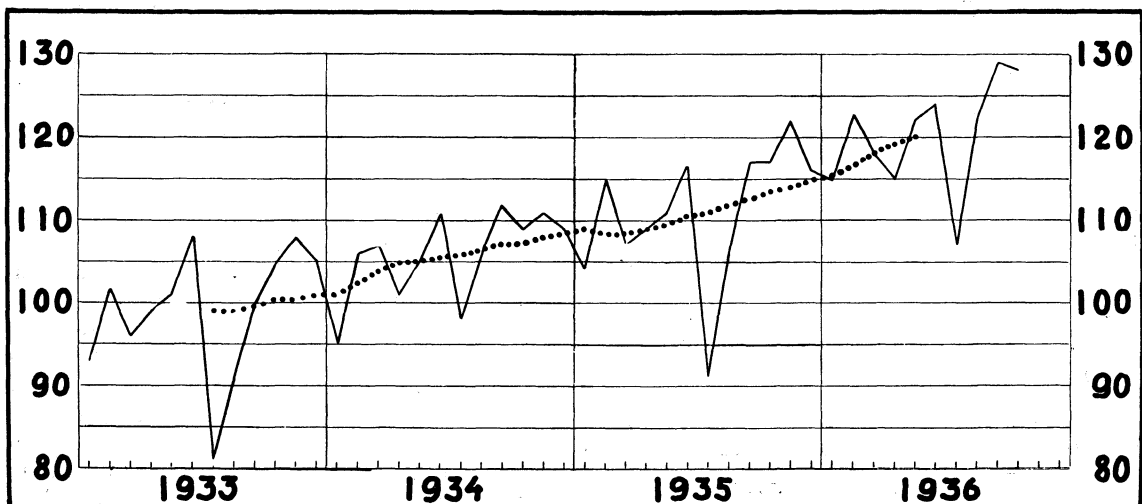
Året 1936 har vært et godt år for norsk industri med stigning i produksjon og beskjeftigelse. Byråets månedlige produksjonsindeks (se tabellen nedenfor) viser en stigning på 10 pct. i de første 11 måneder av året, og beskjeftigelsesindeksen for september viste også at virksomheten var øket. Stigningen fra september 1935 var 6 pct. for arbeidertallet og 10 pct. for timeverkene. Hvis den månedlige produksjonsindeks gav et helt sikkert uttrykk for bevegelsen i industriens

produksjon, så skulde denne i 1936 ligge ca. 18 pct. høiere enn i 1930 og stigningen ha vært størst i 1936. Indeksen er imidlertid bygget på et utvalg av bedrifter og representerer bare fabrikkindustrien. Byggevirksomheten er således ikke med. Utvalget av bedrifter viste sig å være representativt for 1933 og 1934, da indeksen stemte forholdsvis bra med årsindeksen som er beregnet på grunnlag av alle bedrifter som er med i produksjonsstatistikken. Beregningen av årsindeksen for 1935 viser derimot en langt sterkere stigning i dette år — 10 pct. — enn månedsindeksens 5 pct. En undersøkelse av årsaken til dette er satt igang i forbindelse med en revisjon av månedsindeksen som ennå ikke er avsluttet; men

Produksjonsindeks. Redusert etter antall arbeidsdager.
(1. halvår 1933 = 100).

Måned	Hele industrien			Eksportindustri			Hjemmeindustri			Produksjonsmiddelindustri			Konsumsjonsindustri		
	1936	1935	1934	1936	1935	1934	1936	1935	1934	1936	1935	1934	1936	1935	1934
Januar	115	104	95	127	116	95	110	98	95	122	108	101	108	99	87
Februar	123	115	106	139	129	109	115	108	104	122	112	106	126	120	106
Mars	118	107	107	114	108	108	120	107	107	120	108	108	115	106	106
April	115	109	101	103	101	91	121	113	106	117	112	102	111	105	98
Mai	122	111	105	117	109	96	124	113	110	122	111	106	121	112	104
Juni	124	117	111	122	107	109	126	123	113	120	116	113	130	120	110
Juli	107	91	98	107	83	98	108	96	98	112	95	107	101	88	85
August	122	106	106	104	95	96	133	112	111	129	107	109	115	104	102
September	129	117	112	117	103	102	136	124	117	132	115	115	126	120	107
Oktober	128	117	109	118	112	107	134	120	109	133	115	110	122	121	106
November	131	122	111	121	126	110	137	120	111	135	117	111	127	128	110
Desember		116	109		112	115		118	105		117	109		115	110

Fig. 4. Månedlig produksjonsindeks for industrien.
(1ste halvår 1933 = 100, utjevnet for det varierende antall arbeidsdager).

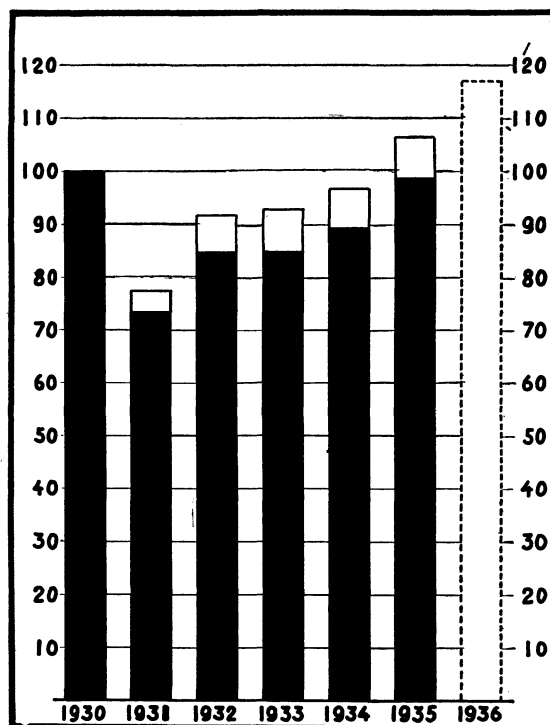
— Originaltall, ... 12 måneders bevegelig gjennomsnitt.

Produksjonsindeks (1930 = 100).

Industrigrupper	1928	1929	1930	1931	1932	1933	1934	1935
Bergverk og metallfremstilling	75,7	89,5	100,0	77,4	86,3	98,2	106,7	113,0
Jord- og stenindustri	93,2	98,0	100,0	78,2	76,8	73,4	88,0	92,5
Jern- og metallindustri	84,9	102,6	100,0	70,4	78,6	81,1	89,3	105,0
Kjemisk og elektrokjemisk industri ..	70,0	68,2	100,0	79,6	74,8	91,2	77,4	95,9
Olje- og fettindustri	90,9	102,3	100,0	85,0	102,4	110,8	98,0	121,7
Gassverk	105,6	102,0	100,0	105,9	103,8	103,4	101,7	102,5
Treindustri	99,8	100,9	100,0	76,2	82,3	78,3	87,3	99,0
Papirindustri	95,4	104,4	100,0	57,7	98,8	94,6	103,8	105,0
Lær- og gummivareindustri	100,4	92,0	100,0	80,9	102,5	110,7	119,2	131,2
Tekstilindustri	79,0	91,0	100,0	85,1	110,0	111,3	122,7	125,7
Beklædningsindustri	88,0	92,9	100,0	79,2	90,5	90,1	95,5	102,0
Nærings- og nydelsesmiddelindustri ..	97,9	113,6	100,0	95,0	103,0	98,8	97,5	108,3
Polygrafisk industri	93,3	96,4	100,0	82,9	100,0	99,1	100,9	109,0
Hele industrien	88,9	99,0	100,0	77,6	91,8	92,9	96,8	106,6

det er mulig at utvidelser og nystarting som kommer med i den årlige indeks ikke er kommet til uttrykk i månedsindeksen, som naturligvis vanskelig kan få med de nystartede bedrifter i årets løp, eller utvidelser i bedrifter som ikke er med i statistikken. I opgangstider vil dette virke til at månedsindeksen

Fig. 5. Industriell produksjon
1930 = 100.

■ Produksjonsverdi.
□ Produksjonsmengde.

gir et for svakt uttrykk for bevegelsen. I hvilken grad dette vil gi sig utslag i indeksen for 1936, er det umulig å si nu. Men det er momenter som tyder på at utviklingen må ha vært noe sterkere enn månedsindeksen viser. Vi tenker her først og fremst på startingen av småbedrifter som heller ikke kommer med i produksjonsstatistikken. Man vet at det i de siste to år er startet mange små virksomheter, men har ikke noen opgave over deres antall. Som en indikasjon på dette nevner vi at det til Industriarbeidertrygden i år er anmeldt 1804 nye varige bedrifter mot i 1935 1386, og 4520 kortvarige bedrifter mot 3884 i 1935. Selv om disse tall ikke bare omfatter industribedrifter, men også lager og transport o. s. v., gir de likevel uttrykk for økning i bedriftstallet.

Det annet som viser at den industrielle virksomhet er steget, er byggevirksomhetens utvikling. De oppgaver Byrået har til belysning av denne meget viktige industri er meget sparsomme, og de forsøk man har gjort på å skaffe oppgaver, har støtt på motstand hos byggeautoritetene i flere av våre byer; men etter det som foreligger, viser byggevirksomheten sterk stigning.

I de tre første kvartaler av 1936 er det således i alle byer med over 5 000 innbyggere, og i Aker, en nettotilvekst av beboelsesleiligheter på tilsammen 16 222 rum, mot 12 160 rum i samme tid i 1935 og 11 081 rum i 1934.

Beskjeftigelsesstatistikken viser dessuten at arbeidertallet i byggeindustrien er steget med hele 21 pct. fra september 1935 til september 1936.

Som nevnt har man ikke noen særskilt opgave over nystartede bedrifter og utvidelser i bedrifter som ikke er med i beregningene. Det

Produksjonsindeks (1930 = 100).

	1928	1929	1930	1931	1932	1933	1934	1935
Eksporthandelsindustri	90,3	101,5	100,0	71,2	96,8	99,8	98,0	109,1
Hjemmeindustri	88,5	97,6	100,0	81,0	89,5	89,6	96,2	105,5
Produksjonsmiddelindustri	85,5	94,1	100,0	70,5	83,1	87,6	92,3	102,6
Konsumsindustri	92,8	104,2	100,0	85,3	101,5	98,7	101,5	110,8
Hele industrien	88,9	99,0	100,0	77,6	91,8	92,9	96,8	106,6

har imidlertid i 1936 vært startet adskillige nye bedrifter og foretatt utvidelser og moderniseringer av eldre bedrifter.

Den økede virksomhet i industrien har også ført til større fortjeneste for bedriftene. Noen årsregnskaper foreligger selvsagt ikke nu; men et mål har man i aktiekursene, som gjennegående ligger betydelig høiere enn i 1935. Den av Byrået utarbeidede aktieindeks for industrien var således 99,6 i desember 1936 mot 76,3 i desember 1935. Kursene holdt sig gjennegående nokså stabile i første del av året; men i høst har oppgangen vært sterk.

I avsnittet foran om verdensproduksjonen er produksjonsstigningen i Norge sammenlignet med produksjonsstigningen i en rekke andre land og sammenlignet med verdensproduksjonen. Som det fremgår herav er oppgangen i Norge større enn oppgangen i verdensproduksjonen, både regnet fra 1935 og fra 1929.

Produksjonsindeksene, både års- og månedsindeksene, har vært spaltet i eksport- og hjemmeindustri, i produksjonsmiddel- og konsumsindustri. Skal man dømme om utviklingen innen disse grupper på grunnlag av indekstallene, må man være klar over at stigningen i høi grad

Grupper	Indeks for arbeiderantall Basis sept. 1935 = 100							Indeks for utførte timeverk Basis sept. 1935 = 100						
	1935				1936			1935				1936		
	Mars	Juni	Sept.	Des.	Mars	Juni	Sept.	Mars	Juni	Sept.	Des.	Mars	Juni	Sept.
<i>Industri</i>	93	102	100	101	98	105	106	92	105	100	106	101	107	110
Malm- og metallutvinning..	93	96	100	102	102	107	111	93	101	100	105	101	106	111
Jord- og stenindustri	74	95	100	92	83	110	106	72	101	100	95	83	110	112
Jern- og metallindustri ...	86	95	100	100	102	110	112	86	98	100	104	103	112	115
Kjemisk og elektrokj. industri	102	104	100	105	110	111	114	103	106	100	106	111	112	111
Olje- og fettindustri	130	103	100	101	137	104	96	133	110	100	102	133	101	95
Gassverk	92	96	100	98	94	97	97	92	93	100	100	95	93	94
Elektrisitetsverk	85	93	100	83	85	100	101	85	95	100	84	85	103	104
Treindustri	90	99	100	95	89	105	101	88	105	100	98	89	105	104
Tremasse-, cell.- og papirind.	100	100	100	100	102	105	103	98	99	100	102	102	104	104
Lær- og gummivareindustri.	86	92	100	103	102	98	107	86	91	100	105	98	98	107
Tekstilindustri	100	99	100	104	103	103	104	95	99	100	107	103	102	105
Beklædnings- og rensningsind.	97	98	100	101	103	102	106	92	92	100	102	105	97	108
Nærings- og nydelsesmiddel- ind. undtagen hermetikkind.	99	103	100	102	98	102	102	99	103	100	104	98	100	102
Hermetikkindustri	73	191	100	146	77	105	120	120	315	100	243	126	174	197
Polygr. ind. og bokbinderier	98	100	100	106	104	104	105	99	105	100	111	104	102	106
<i>Byggevirksomhet</i>	66	73	100	93	86	108	121	65	75	100	90	81	107	119
<i>Statens anleggs- og vedl.h.arb.</i>	39	70	100	59	46	82	103	38	73	100	57	45	-	-
Statsbanene	42	91	100	50	43	103	119	42	91	100	49	42	101	124
Veivesenet	38	65	100	59	46	75	98	37	68	100	58	46	-	-
Havnevesenet	38	57	100	71	48	93	119	35	59	100	60	44	92	121
Telegraf og telefon	39	69	100	70	47	76	100	39	68	100	70	45	74	101

beror på det år som er basis for indeksen. Følger vi nu tallene for årsindeksen i tabellen på s. 37, finner vi at hjemmeindustrien hadde en litt sterkere utvikling enn eksportindustrien fra 1927 til 1930. Fra 1930 av — både under krisen og senere — har eksportindustrien, når vi ser bort fra stor-konfliktåret 1931 og 1934, holdt sig bedre oppe og har vist noe sterkere stigning enn hjemmeindustrien. Denne dom er bygget på årsindeksene og gjelder til og med året 1935. Månedsindeksen viser at stigningen i 1936 har vært omtrent den samme, ca. 10 pct. for begge grupper. Men vi vil tilføie at hverken årsindeks eller månedsindeks er helt ut representative for disse grupper. Produksjonsmiddelindustrien som lå sterkt nede i 1927, viser en langt sterkere vekst enn konsumsjonsindustrien fra 1927 til 1930, men blev meget sterkere rammet av krisen. Fra 1932 til 1934 er veksten sterkest for produksjonsmiddelindustrien, i 1935 litt svakere, men i 1936 etter månedsindeksen igjen sterkest.

Sett i forhold til 1929 — toppåret ute i verden — er indekstallet for produksjonsmiddelindustrien ikke lite høiere enn for konsumsjonsindustrien; men vi må tilføie: produksjonsmiddelindustrien utnyttet ikke sin fulle produksjonskapasitet i 1929. Det var ikke et toppår i samme grad som f. eks. i De Forente Stater.

Til ytterligere belysning av virksomheten i industrien har man som nevnt en kvartalsvis indeks over beskjeftigelsen. Vi har nevnt hovedtallene foran. Indeksen er også utarbeidet for de forskjellige industrier, se foregående tabell.

Som det sees, viser de fleste industrier oppgang i forhold til 1935. Størst oppgang viser jern- og metallindustrien, jord- og stenindustrien og malm- og metallutvinningen.

Stigningen i produksjonen har gitt sig utslag i mindet arbeidsledighet i industrien. Antall arbeidssøkende ved arbeidskontorene fremgår av følgende tabell:

Antall arbeidssøkende menn ved arbeidskontorene.

Måned	Alle fag									Industri								
	1922	1929	1930	1931	1932 ¹	1933	1934	1935	1936	1922	1929	1930	1931	1932 ¹	1933	1934	1935	1936
Jan.	32 348	24 835	22 788	29 420	35 164	38 420	39 559	38 693	38 107	11 367	6 720	5 620	7 694	9 054	10 178	9 756	8 576	7 934
Febr.	31 234	23 544	22 151	28 372	36 449	38 166	38 963	38 616	37 628	10 766	5 988	5 154	7 174	9 165	9 632	9 279	8 478	7 625
Mars	31 775	22 959	21 910	28 831	36 710	37 863	37 312	39 048	37 607	11 065	5 769	5 056	7 380	9 532	9 484	8 746	8 386	7 458
April	29 028	21 704	19 556	27 844	34 957	36 388	35 746	38 140	34 871	10 100	5 234	4 526	7 319	8 787	8 861	8 284	8 301	6 723
Mai	25 414	17 764	16 617	24 577	30 988	32 698	31 392	32 177	29 227	8 936	4 309	3 673	6 044	7 932	8 025	7 378	6 775	5 468
Juni	19 990	15 222	15 262	22 595	28 237	28 621	27 952	28 649	25 150	7 181	3 629	3 418	5 800	7 446	7 047	6 520	5 855	4 703
Juli	15 978	13 919	13 937	21 971	26 816	26 520	26 011	27 710	22 807	5 844	3 461	3 226	5 606	7 270	6 658	6 253	5 852	4 441
Aug.	15 236	15 171	15 663	23 637	28 763	28 752	28 435	28 949	24 544	5 324	3 666	3 766	5 934	7 824	7 367	6 746	6 055	4 889
Sept.	15 711	17 200	18 786	27 771	31 595	31 243	30 230	31 997	27 554	5 086	4 052	4 638	6 826	8 207	7 810	6 767	6 612	5 161
Okt.	17 124	19 387	21 689	29 479	34 016	33 879	33 952	35 178	30 682	5 375	4 484	5 222	6 783	8 416	8 065	7 437	7 210	5 743
Nov.	18 493	21 267	24 801	32 673	37 544	37 881	37 303	37 179	33 846	5 519	4 854	5 743	7 445	9 296	8 833	8 192	7 265	6 357
Des.	19 152	21 265	26 277	33 734	38 450	38 729	36 948	37 833		6 045	5 156	6 710	8 110	10 018	9 412	8 078	7 750	

¹ I 1932 49 kontorer, i 1933 og 1934 45 kontorer. Omregning foretatt p. g. a. forandringer ved opphør av kontorer. I 1935 og 1936 alle 47 arbeidskontorer.

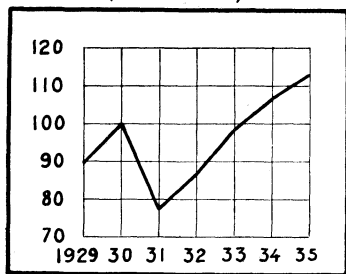
Man ser at tallene for alle måneder har vært betydelig lavere i 1936 enn i 1935. Det samme viser tabellen over arbeidsledighetsprocenten innen 10 fagforbund. Bevegelsen i de enkelte

fag er ellers omtalt under avsnittet om arbeidsledigheten.

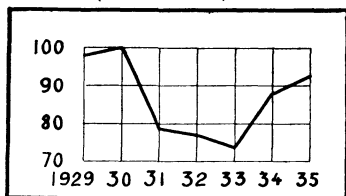
Man skal i det følgende gi en kort oversikt over de enkelte industrigrener i 1936. For de foregående år henvises til tabellen side 36.

Arbeidsledighetsprocent innen 10 fagforbund.

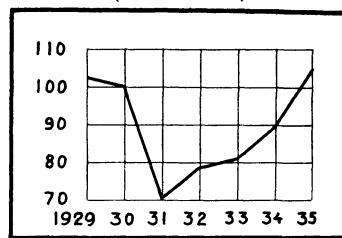
Måned	1921	1922	1925	1927	1928	1929	1930	1931	1932	1933	1934	1935	1936
Januar	14,7	23,9	11,9	30,2	25,9	22,2	19,0	26,3	30,4	39,3	40,6	34,2	28,0
Februar	15,4	25,4	12,0	31,1	25,9	21,0	18,9	25,8	30,6	40,4	38,5	32,6	26,7
Mars	16,5	25,4	11,0	28,2	24,4	20,0	17,8	24,9	32,5	38,5	36,6	31,3	24,6
April	17,7	23,4	10,2	27,4	22,8	17,0	15,8	(22,8)	30,7	35,7	33,4	30,6	21,0
Mai	18,4	17,9	9,5	25,8	18,0	12,5	12,2	(19,5)	28,3	30,9	28,7	25,5	15,7
Juni	20,6	15,6	8,9	22,5	14,4	11,3	10,8	(18,8)	26,2	27,2	27,2	21,2	12,8
Juli	17,9	12,5	8,3	20,9	13,6	10,2	10,8	(19,4)	25,9	26,0	24,7	19,1	12,5
August	17,4	11,5	10,1	20,6	13,9	10,7	13,4	(19,7)	26,9	28,4	24,6	19,7	13,2
September	17,3	11,0	13,5	22,3	15,5	12,1	15,7	(20,2)	29,3	30,9	25,6	19,8	14,2
Oktober	17,1	11,3	16,4	23,4	16,1	14,0	18,0	19,6	31,3	31,3	27,1	21,2	16,8
November	19,1	11,8	19,9	24,8	17,4	15,4	21,4	22,8	34,2	33,4	29,1	22,0	
Desember	23,4	15,1	26,1	28,9	22,1	18,9	25,5	27,2	42,4	39,2	32,8	26,0	

Fig. 6. Produksjonsindeks
(1930 = 100).

Malm- og metallutvinning.

Fig. 7. Produksjonsindeks
(1930 = 100).

Jord- og stenindustri.

Fig. 8. Produksjonsindeks
(1930 = 100).

Jern- og metallindustri.

Ved bergverkene har virksomheten vært stigende i de senere år, og oppgangen har fortsatt i 1936, som må betegnes som et godt år for grubedriften. Prisene på bergverksprodukter er steget, til dels meget betydelig, og avsetningen har vært god. På grunn av forhåndssalg har bergverkene dog ikke alltid kunnet nyttiggjøre sig prisoppgangen fullt ut. Etter de opgaver som foreligger hittil, har produksjonen i 1936 vært betydelig større enn i 1935. Eksporten av de to malmer som spiller hovedrollen i norsk grubedrift, jernmalm og svovelkis, har vært rekordmessig. Utførselen av jernmalm var således 908 000 tonn i månedene januar—november 1936 mot 715 000 tonn i de tilsvarende måneder året før, og svovelkiseksporten er øket fra 537 000 tonn til 680 000 tonn. Utførselen av de fleste andre malmer er også gått mere eller mindre op. Verdien av den hele malmeeksport i månedene januar—november 1936 var i alt 32 mill. kr. mot 24,9 mill. kr. i den tilsvarende tid i 1935.

Den elektrometallurgiske industri har når vi ser den som en enhet øket sin produksjon i 1936, men vilkårene har ikke vært like gode for alle grupper. For enkelte grener — som f. eks. ferrosilicium, ferrokrom og aluminium — har avsetningsforholdene, på grunn av handelsrestriksjoner og clearingsystemer på gamle markeder til sine tider ikke vært lette. Av rå- og halvforarbeidede metaller blev det i de 11 første måneder av 1936 eksportert for 103 mill. kr. mot 94 mill. kr. i samme tid året før. Utførselen av ferrolegeringer, spesielt av ferromangan, er øket relativt sterkt fra 78 900 tonn i 1935 til 91 600 tonn i 1936, men også eksporten av kobber, sink, nikkel og aluminium viser en større eller mindre stigning. Således var utførselen i 1935 og 1936 av kobber 6 000 og 7 400 tonn, av sink 39 500 og 40 400 tonn, av nikkel 5 500 og 5 700 tonn og av aluminium 13 900 og 14 100 tonn. Eksporten av rujern og stål er derimot gått noe ned.

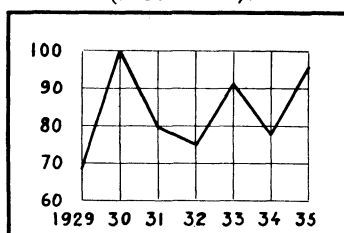
Stenindustrien har arbeidet under vanskelige forhold i de senere år. I 1935 blev det inngått en avtale med Sverige om kvote-

fordeling av produksjonen, og eksporten blev regulert ved særskilt lov. Produksjonen av gatesten som i 1935 var sterkt redusert, er igjen øket adskillig i 1936, til tross for at virksomheten ved stenbruddene blev rammet av en omfattende arbeidskonflikt i sommermånedene. Eksporten av gatesten viser således en stigning fra 38 000 tonn i januar—november 1935 til 56 000 tonn i de samme måneder i 1936, men samtidig er utførselen av kantsten gått ned fra 34 000 tonn til 22 000 tonn. Sett under ett vil produksjonen ved stenbruddene neppe bli svært meget større i 1936 enn året før.

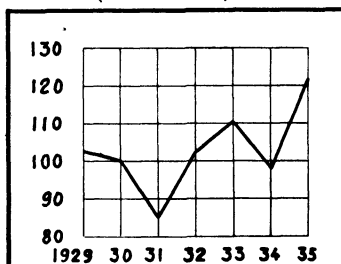
Cementproduksjonen er steget vel 10 pct., mens eksporten har fortsatt å synke også i 1936. I årets 11 første måneder blev det således utført 41 900 tonn cement mot 43 500 tonn i de tilsvarende måneder året før. Den livlige bygge- og anleggsvirksomhet har bevirket at den innenlandske avsetning er vokset betydelig i de senere år.

Porselens- og fajansefabrikkene har øket sin produksjon og det samme gjelder glassverkene.

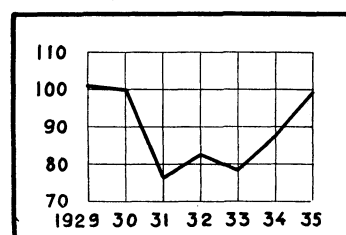
De opgaver som foreligger hittil, viser at virksomheten i jern- og metallindustrien er gått sterkt op i 1936. Opgavene over utførte timeverk i bedrifter som står tilsluttet De Mekaniske Verksteders Landsforening, gir en stigning på hele 18 pct. når man sammenligner tallene for de første 10 måneder i de to år 1935 og 1936. Beskjeftigelsesstatistikken viser en oppgang i timeverkene fra september 1935 til september 1936 på 15 pct. Innførselen av råvarer til verkstedsindustrien er også steget sterkt. Samtidig viser arbeidsledighetstallene for Jern- og metallarbeiderforbundet og Formerforbundet nedgang, og ligger i alle måneder betydelig lavere i 1936 enn i 1935. Høieste ledighetsprocent i Jern- og metallarbeiderforbundet har man i januar—februar som i 1935 og 1936 var henholdsvis 28,9 og 17,6. De laveste procenter har man i juni—juli med 19,3 og 9,3 henholdsvis i 1935 og 1936. Produksjonen i jern- og metallindustrien i 1936 vil antagelig bli henimot 20 pct. større enn i toppårene 1929 og 1930.

Fig. 9. Produksjonsindeks
(1930 = 100).

Kjemisk- og elektrokjemisk industri.

Fig. 10. Produksjonsindeks
(1930 = 100).

Olje- og fettindustri.

Fig. 11. Produksjonsindeks
(1930 = 100).

Treindustri.

Særlig har virksomheten øket ved skipsverftene. Mens det ved årsskiftet ifjor var under bygging 16 000 br. tonn, var tallet i år ca. 63 000 tonn.

Ved den kjemiske- og elektrokjemiske industri som bl. a. omfatter fyrstikk-, sprengstoff-, svovelsyre-, karbid- og salpeterfabrikker, gikk produksjonen sterkt op i 1935, nemlig med næsten 24 pct. fra 1934 som forresten var et år med innskrenket virksomhet i denne industri. Opgangen har fortsatt i 1936. Timeverkene steg således 11 pct. fra september 1935 til september 1936. Utførselen av de fleste viktigere produkter viser også stigning, således blev det i de 11 første måneder av 1936 eksportert 398 000 tonn kalksalpeter m. v. mot 325 000 tonn i de tilsvarende måneder i 1935. Videre er eksporten av salpetersyre, kalciumkarbid og ammoniumnitrat gått op, mens utførselen av cyanamid og natriumnitrat er sunket forholdsvis meget. Produksjonstallene og eksporttallene er forresten ikke direkte jevnførbare, da lagerbeholdningene kan variere betydelig.

I 1935 øket virksomheten i olje- og fettindustrien sterkt, og produksjonen nådde en høide som aldri før. I 1936 er produksjonen gått ytterligere op, men stigningen er dog ikke svært stor. Ved sildolje- og sildemel-fabrikkene er råstofftilførselen øket ca. 15 pct., og som i 1935 faller økningen utelukkende på de vest-norske fabrikker. Ved de nord-norske fabrikker har det vært redusert produksjon på grunn av mislykket fiske. Utførselen av sildemel var i tiden januar—november 1936 55 100 tonn mot 47 700 tonn i de tilsvarende måneder 1935. Man merker sig at det er startet en ny herdingsfabrikk. Utførselen av herdet fett er sunket fra 48 300 tonn i januar—november 1935 til 46 000 tonn i samme tidsrum 1936. Såpefabrikkenes produksjon er øket en del.

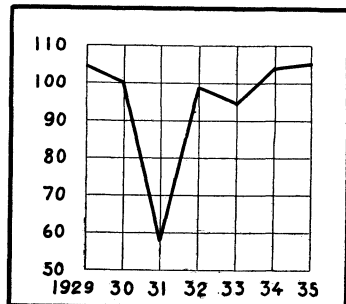
Ved sagbrukene og høvleriene øket virksomheten i 1935, og de foreløbige oppgaver tyder på at produksjonen har fortsatt å stige i 1936. Etter de vanskelige pris- og av-

setningsforhold denne industri har arbeidet under de senere år, har utviklingen nu tatt en relativt gunstig retning. Prisene på eksportmarkedet steg i 1936 langsomt til juni, og fra da av meget sterkt. Således var basisprisen for høvlast av gran cif. Englands vestkyst kommet op i £ 11 i august 1936 mot £ 9 i august 1935. En medvirkende årsak til denne oppgang er utvilsomt den organisasjon i trelastindustrien som 8 eksportland (eksklusive Norge) fikk i stand i slutten av 1935, European Timber Exporters' Convention. Avtalen går ut på en regulering av produksjon og eksport for 1936 og 1937.

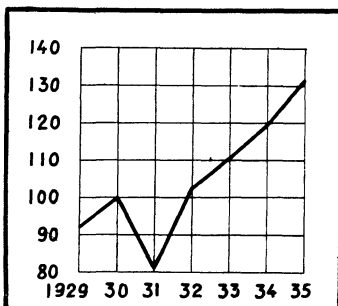
Eksporten av høvlet last er øket fra 75 000 m.³ i de 11 første måneder av 1935 til 97 000 m.³ i januar—november 1936. Derimot er eksporten av kassebord og annen skåret last sunket litt, fra 93 200 m.³ i 1935 til 91 600 m.³ i 1936.

Også på det innenlandske marked har utviklingen for trelastindustrien vært tilfredsstillende. Den livlige byggevirksomhet har øket efterspørselen etter trelastprodukter, og prisene på det innenlandske marked har stort sett vært stigende.

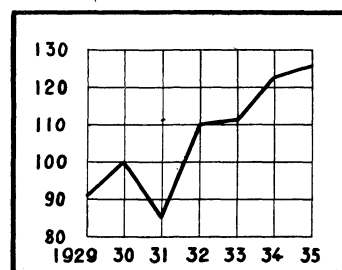
Året 1935 var et vanskelig år for tresliiperiene, og produksjonen falt sterkt. De store vanskeligheter som denne industri hadde i 1935, ledet til at det blev etablert et samarbeide mellom produsentene i Norge, Sverige og Finland. Avtalen trådte i kraft 1 januar 1936, og går ut på en regulering av utførselen, således at hvert land blev tildelt en bestemt kvote. For Norges vedkommende blev det fastsatt en normalutførsel på 650 000 tonn. Ved øket salg er det detaljerte bestemmelser om videre fordeling av produksjonen. Resultatet av avtalen er at markedsf forholdene er blitt mere stabile. Produksjonen for salg er gått op med ca. 45 pct. fra 1935. Utførselen av mekanisk tremasse er også steget, men ikke i så sterk grad som produksjonen. Det blev således utført 417 000 tonn tremasse i de 11 første måneder av 1935 mot 489 000 tonn i samme måneder av 1936. Prisene er i løpet av året steget ganske betydelig. De amerikanske noteringer

Fig. 12. Produksjonsindeks
(1930 = 100).

Tremasse-, cellulose- og papirindustri.

Fig. 13. Produksjonsindeks
(1930 = 100).

Lær- og gummivareindustri.

Fig. 14. Produksjonsindeks
(1930 = 100).

Tekstilindustri.

som i juni var \$ 21 pr. long ton fob. mill, var i oktober kommet op i \$ 28,1. De svenske priser viser også stigning, således noteres tremassen til 69 kr. pr. long ton i begynnelsen av året mot 90 kr. i oktober.

Produksjonen av cellulose har i de senere år stadig steget, men stigningen har vært noe forskjellig. Etter de foreliggende opgaver kan man for 1936 regne med 8—9 pct. stigning i produksjonen til salg. Celluloseutførselen er steget adskillig sterkere. I de 11 første måneder av 1935 blev det således utført 255 000 tonn cellulose mot i 1936 299 000 tonn. Den internasjonale sulfittorganisasjon har fornyet avtalen mellom produsentene for 3 år fremover. Istedenfor den tidligere avtale om produksjonsinnskrenkning som ikke førte frem, har man fra 1 januar 1936 gått over til samme ordning som for tresliperiene, således at hvert land tildeles bestemte utførselskvoter. Prisregulering er ikke innført, men antagelig har avtalen hatt stor innflydelse på prisutviklingen i 1936. Prisene har således vært stigende gjennom året. De svenske noteringer for sulfitt er steget fra kr. 7,20 pr. long ton i januar til kr. 8,25 i oktober, og sulfat fra kr. 1,75 til kr. 1,90 pr. 100 lbs. De amerikanske priser viser også stigning, således er lettbleket sulfitt gått op fra \$ 2,05 i januar til 2,17 i oktober pr. 100 lbs. og ubleket sulfat fra 2,00 til 2,11.

Også papirfabrikkenes produksjon er steget i 1936 og det samme gjelder utførselen. I de 11 første måneder av 1936 blev det således utført 144 400 tonn avisepapir mot 137 100 tonn i samme tidsrum i 1935. Utførselen av pakkpapper som i de senere år har holdt sig godt oppe, viser også i 1936 en liten stigning, idet utførselen er steget fra 75 300 tonn i 1935 til 76 800 tonn i 1936. Utførselen av papp og kartong er derimot falt. Den var således i 1935 21 000 tonn mot 17 800 tonn i 1936. Efterspørselen etter avisepapir har vært bra i 1936, og prisene har gått noe op.

Den amerikanske notering for avisepapir var

praktisk talt i hele 1935 \$ 2,00 for 100 lbs., i 1936 er den steget til 2,05. Noteringen på Oslo børs var i januar £ 7,25 pr. long ton og falt i vår- og sommermånedene til £ 7, men er i november og desember steget til henholdsvis 8,5 og 9,25. Prisen på kraftpapir holdt sig i 1935 på £ 12,75 pr. engelsk tonn. I begynnelsen av 1936 blev den notert til 13,25 og fra mai til oktober til 13,75. I november og desember er den satt op i 14,25.

For tresliperiene, cellulose- og papirindustrien er det således i løpet av året en tydelig bedring i prisene, men disse industrier har ikke alltid hatt anledning til å nyttiggjøre sig bedringen da produksjonen i de fleste tilfelle selges etter langsiktige kontrakter.

Produksjonen ved garveriene og i gummivareindustrien er steget ganske sterkt fra 1935 til 1936. Både de månedlige produksjonsoppgaver og beskjeftigelsesindeksen viser dette.

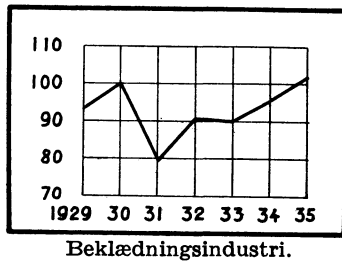
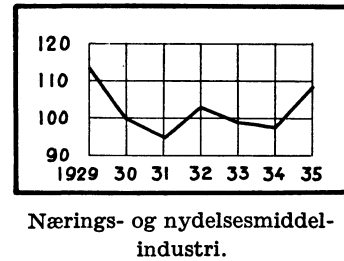
Det har i de senere år vært en sterk oppgang i tekstilindustrien. I 1936 er produksjonen steget ytterligere. Etter opgaver til den månedlige produksjonsindeks er produksjonen ved ullvarefabrikkene steget ca. 12 pct., og ved bomullsvarefabrikkene ca. 6 pct. De opgaver man har tyder også på stigning ved trikotasjefabrikkene. Beskjeftigelsesindeksen viser også oppgang.

Skotøifabrikkene har i 1936 som i de senere år hatt økende produksjon. Således er produksjonen fra 1935 til 1936 steget med ca. 4 pct. etter de månedsoppgaver man har.

I konfeksjonsindustrien tyder de opgaver man har for et utvalg av bedrifter, på adskillig stigning i produksjonen fra 1935 til 1936.

De fleste brancher innen nærings- og nydelsesmiddelindustrien har øket virksomheten i 1936. Produksjonen av øl og mineralvann er således steget med henholdsvis 6 og 19 pct., omsetningen av chokolade og tobakk er steget med henholdsvis 12 og 6 pct.

Fig. 15. Produksjonsindeks
(1930 = 100).Fig. 16. Produksjonsindeks
(1930 = 100).

Møllene har derimot hatt adskillig mindre formaling enn i 1935 og hermetikkindustriens produksjon er også delvis gått tilbake. Nedleggingen av kippers er antagelig noe større enn i 1935. Brislingpakkingen er i 1936 vel dobbelt så stor som i 1935, idet det i alt i 1936 blev tilført omtrent 500 000 skjepper brisling mot 220 000 skjepper i 1935. Derimot har småsildpakkingen vært betydelig mindre i år enn ifjor. Det blev således i 1935 tilført fabrikkene ca. 1,5 mill. skjepper småsild mot ca. 1,2 mill. i 1936. Svikten i småsildpakkingen skyldes det mislige fiske i

løpet av oktober—november. Hermetikkutførselen er steget betydelig fra 1935 til 1936, således blev det i de 11 første måneder av 1936 utført 33 600 tonn mot i samme tidsrum 1935 31 500 tonn.

Som nevnt foran har det ikke lyktes for Byrådet å skaffe materiale til en mere fullstendig statistikk over byggeindustrien.

For boligbyggingens vedkommende kan dog oppgavene over nettotilveksten av beboelsesrum til en viss grad være belysende. Følgende tabell viser nettotilveksten i de senere år i de større byer og i Aker.

	Nettotilveksten av beboelsesrum (kjøkken medregnet) i byer med over 5 000 innb. og Aker									
	1927	1928	1929	1930	1931	1932	1933 ¹	1934	1935	1936
1. kvartal	1 279	1 522	1 987	2 649	3 359	3 484	3 075	3 707	3 459	4 518
2. —»—	1 165	1 367	2 462	2 128	1 800	3 917	2 869	2 849	5 650	5 968
3. —»—	1 096	1 805	3 555	3 953	2 197	3 734	3 113	4 525	3 051	5 736
4. —»—	2 089	3 529	3 914	3 703	4 893	6 096	4 746	4 947	6 056	
Hele året	5 629	8 223	11 918	12 433	12 249	17 231	13 803	16 028	18 216	
1.—3. kvartal	3 540	4 694	8 004	8 730	7 356	11 135	9 057	11 081	12 160	16 222

¹ Oslooppgavene for 1933 (1., 2. og 3. kvartal) er korrigert.

Det ses herav at tilveksten i de tre første kvartaler av 1936 var ualmindelig stor, nemlig 16 222 rum mot 12 160 i samme tidsrum i 1935, som hittil har vært det høiest noterte tall for de kommuner som er med i ovenstående tabell. Etter alt å dømme tegner året 1936 til å bli et rekordår for boligbyggingens vedkommende.

Beskjeftigelsesindeksen viser også sterk oppgang. Indekstallet for arbeiderantallet lå således i september 21 pct. over tallet for september 1935. Arbeidsledigheten viser på den annen side betydelig nedgang. Se tabellen side 56.

Skibsfarten.

Fra 1933 av har virksomheten i skibsfarten øket. Det stigende transportbehov har lagt beslag på en stadig større del av verdenstonna-

sjen. Følgende oppstilling viser den ledige og den beskjeftigede verdenstonnasje i de senere år:

Ar	Verdensflåten pr. 1 juli	Gj.snittlig oplagt tonnasje	Gj.snittlig verdenstonnasje i fart
	1000br.tonn	1000br.tonn	1000br.tonn
1936.....	65 064	4 537	60 527
1935.....	64 886	6 157	58 729
1934.....	65 576	8 667	56 909
1933.....	67 920	12 757	55 163
1932.....	69 734	13 524	56 210

Den oplagte verdenstonnasje er redusert sterkt. Til tross for at reduksjonen i oppleggene til dels skyldes en ikke ubetydelig ophugging

av eldre skib som også gir sig til kjenne i nedgangen i verdensflåten inntil 1936, viser den del av verdensflåten som har vært i fart, en jevn stigning fra år til år siden 1933. I alt er den beskjeftigede verdensflåte øket fra 55,2 mill. br. tonn i 1933 til 60,5 mill. tonn i 1936, en økning på 9,7 pct.

Den beskjeftigede norske tonnasje er gått ennu sterkere op i disse år, idet den er steget fra gjennomsnittlig 3 470 000 br. tonn i 1933 til gjennomsnittlig 3 997 000 br. tonn i 1936, en stigning på 15,1 pct.

Nedgangen i skibsopleggene i de senere år fremgår av følgende tabell. For siste år er oppleggene angitt månedvis, pr. 1ste i hver måned.

Ar og måned	Oplagt norsk tonnasje		Oplagt verdenstonnasje	
	I alt	I pct. av middel-flåten	I alt	I pct. av flåten pr.1juli
	1000 br.tonn	Pct.	1000 br.tonn	Pct.
Desember 1935..	44	1,1	5 010	7,7
Januar 1936..	46	1,1	4 785	7,4
Februar » ..	138	3,4	4 666	7,2
Mars » ..	168	4,1	4 877	7,5
April » ..	188	4,6	4 925	7,6
Mai » ..	177	4,3	4 988	7,7
Juni » ..	116	2,8	4 949	7,6
Juli » ..	75	1,8	4 789	7,4
August » ..	157	3,8	4 406	6,8
September » ..	173	4,2	4 195	6,4
Oktober » ..	120	2,9	4 107	6,3
November » ..	80	1,9	3 944	6,1
Desember » ..	17	0,4	3 810	5,9
Gj.snitt 1936....	121	2,9	4 537	7,0
» 1935....	258	6,4	6 157	9,5
» 1934....	358	8,9	8 667	13,2
» 1933....	649	15,7	12 757	18,8
» 1932....	878	20,9	13 524	19,4

Den oplagte norske tonnasje er gått ned fra gjennomsnittlig 20,9 pct. i 1932 til 2,9 pct. i 1936, mens den oplagte verdenstonnasje i samme tidsrum er gått ned fra 19,4 til 7,0 pct.

I siste år har opplegget for norske skib vært ganske ubetydelig. Høsten 1935 gikk opplegget sterkt ned, og i månedene omkring årsskiftet var så å si hele den norske flåte i fart. I vårmånedene steg opplegget litt og nådde 188 000 br. tonn eller 4,6 pct. pr. 1 april. Etter en nedgang i sommermånedene gikk det igjen litt op i august/september, men er siden falt til 0,4 pct. pr. 1 desember. I gjennomsnitt utgjorde opplegget i 1936 2,9 pct. av middelflåten

mot i 1935 6,4 pct. Den oplagte verdens-tonnasje holdt sig meget stabil i første del av året. Siden juli/august er den dog gått ned fra 4,8 mill. br. tonn pr. 1 juli til 3,8 mill. tonn pr. 1 desember, men utgjør enda ca. 6 pct. av verdensflåten. En betydelig del av den nu oplagte verdensflåte består dog av foreldede skib, som neppe mer blir satt i fart.

Pr. 1 januar 1937 utgjorde den norske handelsflåte 4 201 000 br. tonn. Da så godt som hele flåten var beskjeftiget, er dette den største norske flåte som noen gang har vært i fart. Ved utgangen av 1931 da flåten kulminerte med 4 223 000 br. tonn, var bare en tonnasje på ca. 3 280 000 br. tonn i fart. Flåtens kvalitet og effektivitet er dessuten større enn noen-sinne før. I de siste år er eldre skib blitt ut-rangert og ombyttet med nye, større og mer moderne båter, anskaffet med forholdsvis rime-lige omkostninger. I 1936 er den norske flåte øket med 130 000 br. tonn og i 1935 med 84 000 br. tonn. Over halvparten eller ca. 54 pct. av flåten består nu av motorskib, hvorav størstedelen er forholdsvis nye og fullt ut moderne skib.

Også utviklingen på fraktmarkedet har vært gunstig i 1936. Fraktene på verdens-markedet, som i årene siden 1929 har ligget usedvanlig lavt, viste under konjunkturo-pgangen i 1934 og størstedelen av 1935 ingen tegn til bedring. Først i høstmånedene 1935 fikk man en ekstraordinær stramning av frak-tene. Den sedvanlige høststramning blev nemlig i sterk grad stimulert av de forcerete skibninger i forbindelse med Etiopiakonflikten som la beslag på en betydelig tonnasje. I første del av 1936 slappet fraktene noe av igjen, men allerede fra sommermånedene øket efterspørselen etter tonnasje på de fleste markeder.

De oversjøiske kornmarkeder som Australia og særlig La Plata-markedet begynte etter hvert å utfolde en livlig virksomhet. De stadig økende korntransporter fra La Plata til De Forente Stater og Europa la beslag på en betydelig tonnasjemengde, og kornfraktene steg efter hvert. Dette virket stimulerende inn på en rekke andre markeder, hvor en delvis ton-nasjeknapphet gjorde sig gjeldende. En sti-gende efterspørsel efter tonnasje bredte sig efter hvert til de fleste markeder og bragte en betydelig fraktstigning i løpet av siste halvår.

Bevegelsen i fraktene fra måned til måned i de 2 siste år vil sees av tabellen på neste side.

Chamber of Shippings fraktindeks for 10 s-frakter holdt sig lavt i første halvdel av 1935. I de siste sommermåned steg den litt, men særlig i høstmånedene blev stigningen sterk. Indekstallet gikk således op fra 18,7 i september til 22,0 i oktober og til 22,5 i de-

Indekstall for frakter.

Ar og måned	Chamber of Shipping of U.K. (1920 = 100)		Economist (1913 = 100)
	Løs-frakter	Time-charter	
Januar 1935.....	18,6	13,1	72
Februar »	17,2	12,3	70
Mars »	17,7	13,1	71
April »	18,2	13,6	72
Mai »	17,9	14,6	72
Juni »	17,8	14,9	72
Juli »	18,8	14,9	71
August »	18,3	14,9	71
September »	18,7	15,7	74
Oktober »	22,0	25,4	84
November »	21,0	23,5	82
Desember »	22,5	19,4	82
Januar 1936.....	21,2	17,9	81
Februar »	19,7	15,9	78
Mars »	20,9	14,6	77
April »	20,1	14,3	77
Mai »	20,7	16,4	76
Juni »	20,6	16,4	78
Juli »	20,7	15,7	79
August »	22,0	19,0	84
September »	24,3	21,7	86
Oktober »	25,9	26,9	91
November »	26,1	29,9	97
Desember »	—	—	110
Gj.snitt 1936.....	¹⁾ 22,0	¹⁾ 19,0	¹⁾ 82
» 1935.....	19,0	15,9	74
» 1934.....	18,9	14,6	74
» 1933.....	18,1	14,5	73

¹⁾ Gjennomsnitt for månedene januar—november.

sember, men falt derefter i de 2 første måneder av 1936 til 19,7 i februar. I mars steg den dog igjen til 20,9 og holdt sig omtrent på dette nivå helt til august. For timecharter steg indekstallet en del i vårmånedene 1935 og lå utover sommeren stabilt på 14,9. I september steg det til 15,7 og i oktober plutselig til 25,4. Derefter falt det dog temmelig sterkt igjen, til 19,4 allerede i desember, og helt ned til 14,3 i april 1936. I mai og juni steg det igjen til 16,4. Fraktene lå allikevel i første halvår 1936 på et betydelig høiere nivå enn i første del av 1935, indekstallene var således både for løsfraakter og timecharter gjennomsnittlig 14 à 15 pct. høiere.

I siste halvår viser fraktindeksene en sterk oppgang. Indekstallet for løsfraakter steg således fra 20,7 i juli til 26,1 i november, mens

det for timecharterfraktene i samme tidsrum steg fra 15,7 til 29,9, eller med henimot 100 pct. I de siste uker av året har fraktene gått ytterligere op, slik at indekstallene for desember måned også vil vise stigning i forhold til november.

Gjennomsnittlig sett har fraktene i hele året 1936 ligget adskillig høiere enn i 1935. Indekstallet for løsfraakter var i gjennomsnitt for månedene januar—november 1936 22,0 mot 19,0 i 1935, og for timecharterfrakter 19,0 mot 15,9 i 1935, det vil si en stigning på henholdsvis 15,8 og 19,5 pct. Economist's fraktindeks (1913 = 100) var i gjennomsnitt for de første 11 måneder i 1936 82 mot gjennomsnittlig 74 i 1935, altså en stigning fra 1935 på 10,8 pct.

Med den betydelige oppgang i fraktene i 1936, stigningen i flåten og den større beskjefligelse vil de optjente bruttofrakter i 1936 utvilsomt bli betraktelig større enn i 1935, da det i alt blev optjent 430 mill. kroner brutto. Man har beregnet beløpet til ca. 510 mill. kr., hvorav antagelig vel halvparten går fra som utgifter i utlandet, mens resten eller ca. 250 mill. kr. skulde komme landet til gode.

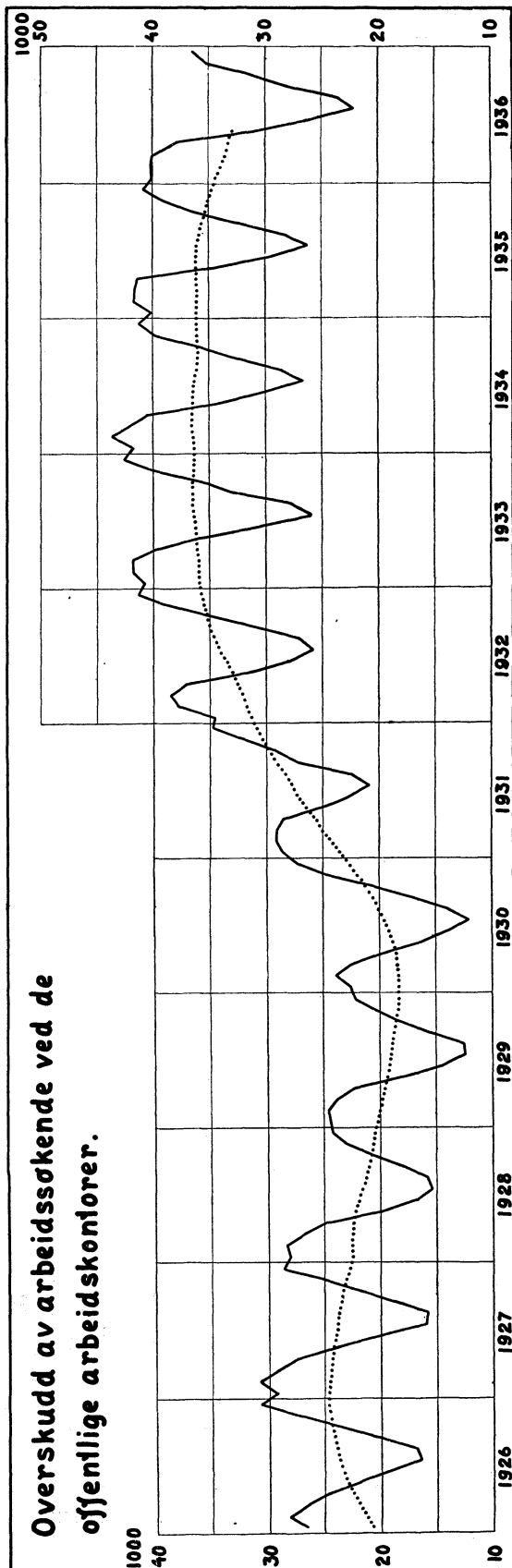
Det økede tonnasjebehov og fraktstigningen i 1936 har skapt en sterk optimisme omkring skibsfarten. Nybyggingen av skib har tiltatt sterkt, og skibsprisene er gått betydelig op. Etter det norske Veritas' opgaver var det pr. 1 januar 1937 under bygging eller bestilt for norsk regning en tonnasje på 605 000 bruttotonn. Over halvparten av denne tonnasje eller 313 000 br.tonn bestod av tankskib.

Ennu sterkere enn oppgangen i fraktene har kursstigningen på skibsaktier vært i 1936. Etter Byråets aktieindeks gjengir man nedenfor indekstallene for skibsaktier i de 2 siste år:

	1935	1936
Januar	60,7	83,6
Februar.....	60,8	85,7
Mars	59,7	84,4
April	60,8	84,9
Mai	61,8	85,9
Juni	62,7	86,8
Juli	62,4	89,8
August	69,8	90,8
September	77,1	94,0
Oktober	84,1	104,5
November.....	80,4	116,7
Desember	80,1	121,1

Kursene på skibsaktier har i de senere år ligget usedvanlig lavt. Fra sommeren 1935 kan man dog konstatere en jevn oppgang inn til høstmånedene 1936, da kursstigningen har satt inn med stor styrke. Kursindeksen steg således fra 62,4 i juli 1935 til 80,1 i desember. I 1ste halvår 1936 var stigningen svakere. Fra 89,8 i juli 1936 steg indeksen sterkt til 121 i desember.

Fig. 17.

Arbeidsledigheten.

Efter at konjunkturomslaget var kommet i 1932, fortsatte arbeidsledigheten å stige til 1933. Fra høsten 1933 merkes det en tendens til bedring som blir mere utpreget i 1934. Men først høsten 1935 inntrådte en mere absolutt vending i utviklingen. I 1936 har det vært adskillig fall i arbeidsledigheten om enn bevegelsen fra måned til måned har vært noe ujevn. Totaltallene for arbeidssøkende menn ved månedens utgang ved arbeidskontorene ligger i alle måneder i 1936 under de tilsvarende måneder i 1935, tildels betydelig under men forskjellen har ikke vært stigende i høstmånedene (se tabellen side 38). Denne utvikling viser sig i alle grupper, også i gruppene handel og transport som i 1935 gjennomgående hadde høiere ledighetstall enn i 1934. Ulært arbeide lå alle måneder i 1935 på et høiere nivå enn i 1934. I første halvdel av 1936 ligger tallene for denne gruppe over de tilsvarende i 1935, men fra juli 1936 er forholdet det omvendte.

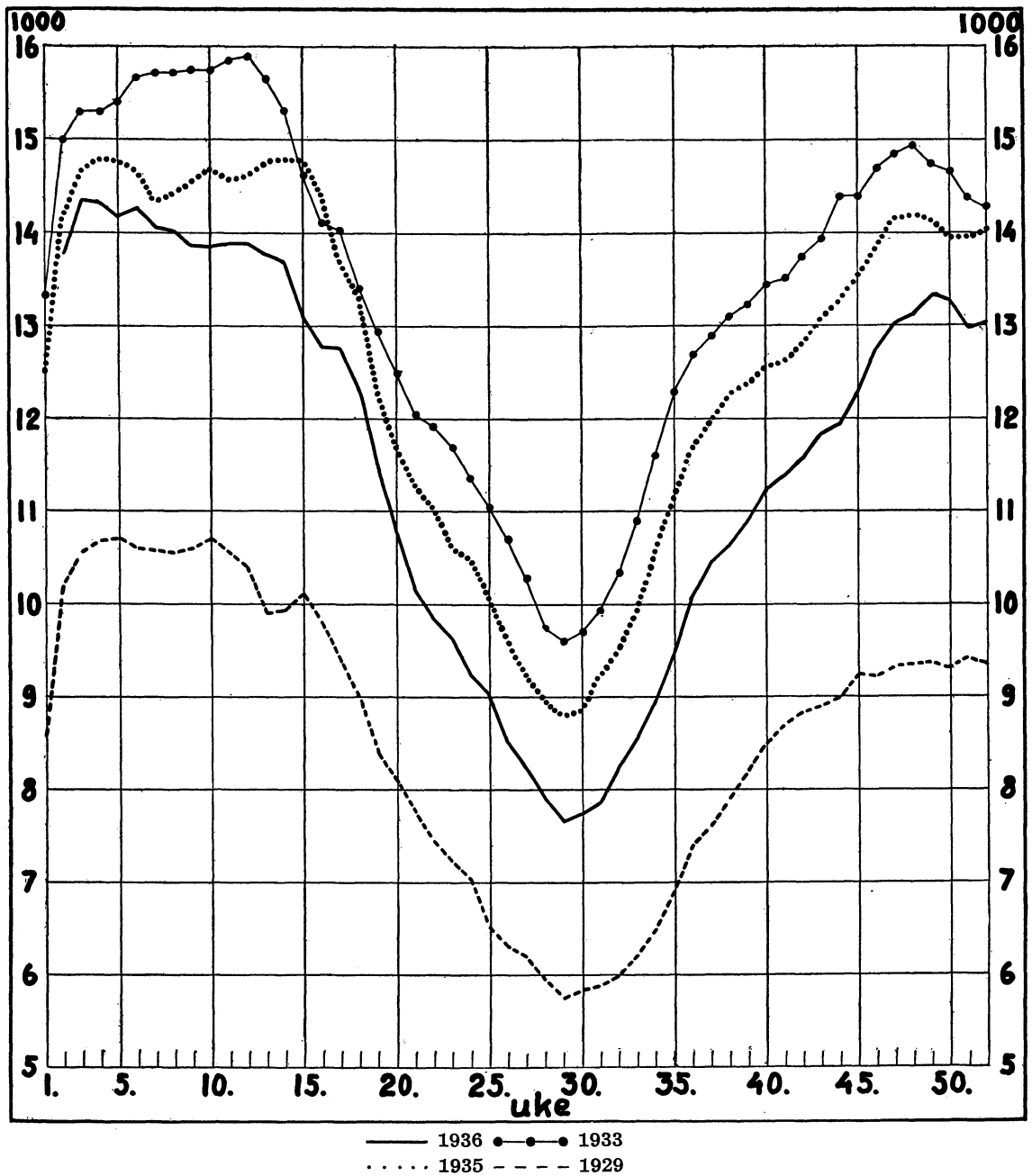
Fagforeningstallene, som gjengis side 38, viser stor bedring i 1936 i forhold til 1935. Totaltallene for de 10 fagforbund som er med i denne statistikk, ligger i alle måneder adskillig lavere i 1936 enn i 1935. Dette går på få unntagelser nær igjen i de enkelte forbund. De fag som allerede i 1935 hadde vist stort fall i ledigheten, som formere og bokbindere, viser bare ubetydelig bedring i 1936 og for boktrykkere og skotøiarbeidere var nivået i de to år omtrent likt. Men for de andre fag er bedringen stor, særlig for jern- og metallarbeidere og bygningsarbeidere.

Situasjonsrapportene fra arbeidskontorene viser i alle måneder, undtagen januar, lavere tall i 1936 enn i 1935. Utviklingen var særlig gunstig i vår- og sommermånedene. I høstmånedene har bevegelsen vært usikrere. Differansen mellom månedstallene i de to år har i disse måneder vært ca. 4—5 000. Regner man ut for hver måned i 1936 den procentvise bedring fra tilsvarende måned foregående år, viser tallene en sterk økning frem til august da bedringen var hele 17 pct. Selv om tallene senere går noe tilbake, ligger bedringsprocenten for hele resten av året vel over 10 pct.

Procentvis bedring fra
tilsvarende måned foregående år
Procent

Januar	— 0,3
Februar	+ 3,3
Mars	+ 3,9
April	+ 8,9
Mai	+ 11,3
Juni	+ 12,2

Fig. 18. Arbeidsledighet.
Oslo Arbeidskontor: Ukerapporter. Ledigmeldte ved ukens slutt.

Juli	+ 15,6
August	+ 17,0
September	+ 13,6
Oktober	+ 14,3
November	+ 10,6
Desember	+ 11,5

I desember var overskuddet av arbeids-søkende 36 260 mot 40 950 i desember 1935.

Ukerapportene fra arbeidskontoret i Oslo viste i høstmånedene 1935 en relativt ugun-

stig utvikling. Tallene lå på et adskillig høi-ere nivå enn i 1934. Men omslaget kom i 1936, og vinteren og våren 1936 lå arbeidsledig-heten i Oslo på et lavere nivå enn i de 3 fore-gående år. Bedringen tiltok og fra forsom-meren 1936 lå arbeidsledigheten også under nivået for 1932 og 1931. Utviklingen i høst-månedene har imidlertid vært noe usikker. Fra 41ende uke ligger tallene høiere enn i 1931, men på to ubetydelige undtagelser nær lavere enn i årene 1932—35.

Offentlige finanser.

For en stor del av kommunene er stillingen fremdeles vanskelig, skjønt den nok er blitt noe bedre i de to siste år. Den gjennomsnittlige skattøre var i årene 1931/32—1935/36 henholdsvis 15,52, 16,49, 16,77, 16,88 og 16,69. Ifølge skatteligningen for 1935—36 var det altså en svak tendens til nedgang i den gjennomsnittlige skattøre. For budgettåret 1936—37 (inntektsåret 1935) foreligger ikke alle opgaver ennå; men de foretatte beregninger viser at nedgangen er fortsatt. Skattelettelsen i kommunene skyldes for en stor del statstilskuddene til balansering av budgettene og til skatteutjevning. Justisdepartementet har som regel ikke tillatt en høiere skatteprocent enn 18,00 med normalt tabellens skattefrie fradrag redusert med 40—50 pct. — Stigningen i ligningsansettelsene har også bidratt til at skattetrykket er lettet noe i kommunene. Den antatte inntekt ved skatteligningen 1935—36 (inntektsåret 1934) var 1 954,0 mill. kroner, en stigning på 2,7 pct. fra året før. I 1936—37 (inntektsåret 1935) var den ifølge foreløbige opgaver fra ligningsnevndene 2 058,0, en stigning på 104 mill. kroner eller 5,3 pct. Det bemerkes at renter av bankinnskuddene også er tatt med i de nevnte tall. Hvilken forandring i kommunenes skatteinntekt renteskatten (beskatningen av bankinnskuddene på bankenes hånd) har medført, foreligger det ingen beregning over. Etter meddelelse fra Finansdepartementet har den for budgettåret 1936—37 innbragt 15,2 mill. kroner. Halvdelen skal som bekjent fordeles mellom kommunene i forhold til bankinnskuddene (ifølge selvangivelsene). Resten skal gå til utjevning av skattene kommunene imellem.

Skatteligningen 1937—38 (inntektsåret 1936) er ennå ikke begynt; men flere ting tyder på at inntektsansettelsene for dette år vil stige endog mer enn for foregående år.

Kommuneskattene har gått noe bedre inn enn før. Skatterestansene til primærkommunene gikk i 1935—36 ned fra 137,8 mill. kroner ved årets begynnelse til 129,3 mill. kroner ved årets utgang. Skatteinnbetalingen er dog fremdeles slett i en rekke kommuner.

Statstilskuddene, opgangen i ligningsansettelsene og bedringen i skatteinnbetalingen har, som antydnet, i de par siste år bidratt til noen lettelse i kommunenes stilling. Budgettene er imidlertid neppe blitt mindre i de to siste år. Noen statistikk over disse budgettene foreligger ikke ennå; men statistikken på grunnlag av de avsluttede kommuneregnskaper viser at de ordinære utgifter steg fra 241,1 mill. kroner i 1933—34 til 246,8 mill. kroner i 1934—35, en stigning på 5,7 mill. kroner. En betydelig del

av denne stigning skrev sig fra fattigvesenet, hvis ordinære utgifter steg fra 54,2 mill. kroner i 1933—34 til 55,7 mill. kroner i 1934—35. I 1929—30 var fattigutgiftene 43,6 mill. kroner.

De store gjeldsutgiftene har også, særlig i nedgangstiden, tynget hårdt på kommunenes budgetter; men i de dårligst stillede kommuner har disse utgifter ikke fått plass på budgettet. Mange av disse kommuner har i de senere år fått gjeldsakkord. Lånegjelden gikk i budgettåret 1935—36 ned med 59,0 mill. kroner, fra 1 321,9 mill. kroner til 1 262,9 mill. kroner. Av de 59,0 mill. kroner skyldes 58,7 mill. kroner kapitalakkorder i 71 kommuner. De ordinære avdrag på lånegjelden utgjorde 17,8 mill. kroner; men samtidig var det tatt op nye lån til 17,5 mill. kroner. De nevnte 17,8 mill. kroner fordeler sig på henimot halvdelen av våre kommuner, som altså har klart å betale avdrag på sin gjeld uten å ta op nye lån.

Av egentlig nye lån blev det tatt op forholdsvis små beløp, men flere kommuner fikk fordelaktige konverteringslån p. g. a. det gunstige pengemarked. De fleste konverteringer blev ordnet gjennom Norges Kommunalbank; men enkelte av våre største kommuner konverterte i det åpne marked.

Arbeidet med kommunale gjeldsakkorder fortsetter med Riks-gjeldsmeglingsinstituttet og Kommunalbankens mellomkomst.

Statsregnskapet for 1935—36 viser etter den statistiske oppstilling et stort overskudd, nemlig 28,2 mill. kroner, mens overskuddet i foregående budgettår var 14,8 mill. kroner. Selve budgettsregnskapet er gjort op med et overskudd på 28,5 mill. kroner. Forskjellen skyldes at Byrået i sin statistikk har tatt med en del beløp som er holdt utenfor selve budgettsregnskapet, men er ført på forskyvningskonto. Overskuddet betegner her det beløp hvormed de samlede inntekter, iberegnet de lånemidler som er opført på budgettet, overstiger de samlede utgifter. Overskuddet betyr derfor i virkeligheten at man har brukt så meget mindre av lånemidler.

Overskuddet skyldes vesentlig at inntektene er steget. Tollen innbragte således 15,8 mill. kroner og de øvrige forbruksskatter 11,7 mill. kroner mer enn budgettert.

Statsgjelden er steget med 6 mill. kroner, fra 1 476 mill. kroner til 1 482 mill. kroner. Avdragene på den ikke innbetalte del av grunnfondene i de statsgaranterte banker, 2,6 mill. kroner, er da ikke regnet med.

Regnskapet for 1. kvartal 1936—37 viser et underskudd på 16,8 mill. kroner, mens det i samme kvartal forrige termin var 5,2 mill. kroner.

Når resultatet er dårligere i 1936—37, skyldes det særlig at det i 1. kvartal av foregående

termin bare blev utgiftsført 4,6 mill. kroner eller ca. 8 pct. av de ekstraordinære krisebevilgninger; mens det i 1. kvartal av nuværende termin er utgiftsført 15,7 mill. kroner eller ca. 25 pct. av bevilgningene. Dessuten har utgiftene i 1. kvartal 1936—37 under flere departementer vært større enn i 1. kvartal 1935—36. Denne stigning skyldes for en del terminforskyvninger. Man må på den annen side merke sig at bare en ubetydelig del av inntekten av den midlertidige omsetningsavgift kom med i regnskapet for 1. kvartal ifjor. For hele siste termin innbragte denne avgift 18,4 mill. kroner. I 1. kvartal 1936—37 er det inntektsført 9,4 mill. kroner av avgiften eller 35 pct. av anslaget for hele budgettåret.

Driftsinntektene har gått bra inn. I alt er det i 1. kvartal inntektsført ca. 108 mill. kroner eller ca. 25,7 pct. av anslaget for hele terminen.

Sluttord.

Fremgangen i produksjon og virksomhet har fortsatt i 1936. Denne fremgang som begynte å bli merkbar i siste halvår 1933, har nu vart i over 3 år.

I 1936 er fremgangen blitt mer almen og også mer følbart for almenheten og tiltroen til at det går fremover mer festnet. Det er det vanlige under konjunkturopgangen at fremgang etter en depresjon først blir erkjent etter at den har vart adskillig tid. Så har det også vært denne gang.

Beskjeftigelsen har steget i flere år, men det er først i 1936 arbeidsledigheten hver måned viser lavere tall enn året forut. Vi nevner i denne forbindelse at tilveksten av voksne personer kulminerte i 1935. Fra 1936 av vil denne tilvekst avta. Produksjon og handel har utviklet sig betydelig, så nasjonalinntekten regnet som realinntekt pr. individ i 1936 var høyere enn i 1929 ved krisens utbrudd.

Den opadgående prisbevegelse har fortsatt. Stigningen i engrosprisene som i 1934 var 2 pct. og i 1935 3 pct., var fra 1935 til 1936 5 pct. Men stigningen har vært aller sterkest i høstmånedene. Det er klart at denne prisstigning i første omgang vil virke stimulerende på virksomheten. Faren er at den blir ujevn så at prisspenningen mellom de forskjellige varer blir for stor. Vi peker i denne forbindelse på den meget sterke prisstigning som enkelte bygningsartikler har hatt i årets siste del.

Jordbrukets høstutbytte har ikke vært så godt som året forut og prisstigningen heller ikke så sterk. Men det har dog vært prisoppgang og jordbrukets stilling er styrket.

Det samme gjelder skogbruket. Prisene er

for inneværende vinter adskillig høyere enn for vinteren 1935/36.

For industrien har året stort sett vært godt. Virksomheten har vært meget stor. Produksjonen i 1936 ligger 10 pct. høyere enn produksjonen i 1935 og 19 pct. høyere enn i 1929. Stigningen i produksjonsvolumet har i 1936 vært omtrent like stor for hjemme- og eksportindustri. I denne fremgang har de fleste industrigrupper deltatt i 1936. Tilliten til industrien er også steget, et forhold som gir sig uttrykk i stigende aktiekurser.

Hvalfangsten har hatt omtrent samme mengdeutbytte som i forrige år, men verdiutbyttet er meget større enn i 1935, men ligger ikke på høide med 1929.

Skibsfarten har hatt det beste år på lenge. Opleggene er gått ned så de ikke spiller noen rolle lenger, og fraktene har særlig mot slutten av 1936 steget sterkt. Ved utgangen av 1936 var det en større norsk flåte i fart enn vi noen gang har hatt.

Også den innenlandske handel og omsetning er gått op. I september 1936 lå beskjeftigelsesindeksen for handelsvirksomheten 5 pct. høyere enn i samme måned 1935. Det har vært betydelig utvidelse av transporten på de hjemlige markeder. Dette viser både beskjeftigelsesindeksen for landtransporten, jernbanenes oppgaver og oppgavene over biltrafikken. Vi nevner eksempelvis at importen av biler i 1936 var den største vi noen gang har hatt, og det til tross for at importen er underlagt en lisensordning. Importen var mellom 40 og 50 pct. høyere i 1936 enn i 1935.

Fiskeriene har ikke som de andre næringer deltatt i den almindelige konjunkturopgang. Riktignok har både mengde- og verdiutbytte vært høyere i 1936 enn i 1935, men prisene på viktige produkter har ligget lavere og vanskelighetene på de utenlandske markeder har vært større i 1936 enn i 1935. Til tross for dette har det dog lyktes å holde eksporten oppe på et noe høyere nivå enn i 1935, men fremtidsutsiktene er ikke særlig lyse.

Vår utenrikshandel har utvidet sig i årets løp. Regner vi dens volum, viser den en stigning på 9 pct. både for inn- og utførsel, og volumet skulde nu ligge ca. 16 pct. høyere enn i 1929. Dette er meget når vi tar i betraktning at verdenshandelens volum ennu ligger ca. 15 pct. under 1929.

I oversikten for 1935 nevnte vi at bankinnskuddene dengang viste tegn til oppgang og at innskuddsnedgangen syntes å ha stanset. Denne begynnende utvikling har snudd i årets løp og innskuddsnedgangen har vært ganske betydelig. Dette har selvsagt ført til et strammere pengemarked og en tendens til

høiere rente. Denne bevegelse er ikke i samklang med den almindelige økonomiske bevegelse i landet.

Trykket på kommunenes finanser er også lettet i 1936. Statsfinansenes stilling har hatt mindre betydning for den almene økonomiske utvikling enn på mange år. Men dette er noe man alltid vil kunne registrere under opgangen. Deres betydning blir først følbart når omslaget kommer.

Vår betalingsbalanse er også i 1936 positiv og vil gi et noe større overskudd enn i 1935.

Det resymé vi har gitt ovenfor, gir tilsammen uttrykk for en sterk økonomisk fremgang, en fremgang som har samme karakter i en rekke land i dette år. Verdenskonjunkturen er nemlig i 1936 mer almen enn den har vært på lenge. Vi vil imidlertid ikke undlate å understreke at denne fremgang ikke må tas utelukkende som et tegn på at nu går

det stadig videre opover. Bortsett fra spørsmålet om en konjunkturvending er det visse forhold som kan bringe reaksjon.

Endel av den sterke stigning på fraktmarkedet skyldes således spesielle forhold, og selv om vi i år har kunnet overvinne vanskelighetene for våre fiskeriers eksport, er stillingen fremdeles meget usikker for fremtiden. Det samme gjelder enkelte av våre industrigrener, hvis eksport i år har vært påvirket av oprustningen ute i verden.

Et annet spørsmål er det hvor langt den almindelige konjunkturoppgang er kommet og om man kan vente et tilbakeslag av denne grunn. Til det er å si, at opgangen har vart lenge, men noen tydelig uttalte tegn til omslag er det ikke ennu. Og med de opplysninger som man sitter inne med idag, er det umulig å gi noen spådom som har krav på pålitelighet.

Det Statistiske Centralbyrå, Oslo 14 januar 1937.

Gunnar Jahn.

Erling Petersen.

I. Valutakurser og prisenivå.

Ar og måneder	a) Valutakurser					b) Prisenivå i Norge																
	Notering i kr. på Oslo Børs for:					Indeks for engrospriser																
	§	£	Fr. franc	Sv. kr.	D. kr.	N. kr. i pct. av gullparitet	Stat. Centralbyrås engrosprisindeks															
							Totalindeks	Jordbruksvarer			Førstoffer og gjødning	Kolonialvarer	Industrivarer			Inntørsvarer	Innenlandske varer					
Vegetabiliske	Animalske	I alt	Råvarer og halvfabrikata	Hjulfabrikata	I alt																	
Pari	1) 3,73	18,16	2) 14,62	100,00	100,00	3) 100,0																
1913	—	—	—	—	—	—	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	
1920	6,20	22,49	43,33	126,04	96,04	60,2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
1921	6,81	26,14	50,77	153,67	120,95	55,8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
1922	5,75	25,40	47,16	150,40	120,49	65,3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
1923	6,04	27,59	36,65	160,53	110,85	62,2	232	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
1924	7,20	31,71	37,64	189,23	120,47	52,0	268	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
1925	5,69	27,46	27,58	152,99	118,42	66,8	253	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
1926	4,52	21,95	14,82	121,04	118,48	83,4	198	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
1927	3,843	18,675	15,12	103,11	102,78	97,3	167	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
1928	3,747	18,231	14,74	100,49	100,29	99,6	4) 157	177	156	163	151	159	147	160	155	147	163	—	—	—	—	
1929	3,749	18,200	14,73	100,46	100,07	99,6	149	157	149	151	144	148	142	153	148	142	153	—	—	—	—	
1930	3,738	18,169	14,72	100,43	100,10	99,8	137	139	145	143	113	111	132	148	142	126	145	—	—	—	—	
1931	4,050	18,080	15,97	100,92	100,29	93,5	122	115	126	123	95	97	123	133	129	110	129	—	—	—	—	
1932	5,583	19,463	22,01	102,99	104,83	67,2	122	119	112	114	100	122	121	136	130	120	124	—	—	—	—	
1933	4,816	19,743	23,53	103,23	89,42	62,7	122	120	107	111	98	127	123	136	131	122	122	—	—	—	—	
1934	3,975	19,900	26,12	102,85	89,25	56,3	124	118	113	115	100	120	126	138	133	121	126	—	—	—	—	
1935	4,082	19,900	27,02	102,85	89,25	54,5	127	132	121	124	110	115	127	138	134	124	130	—	—	—	—	
1936	4,025	19,900	24,70	102,85	89,25	—	134	137	128	131	121	113	137	145	142	129	137	—	—	—	—	
1934																						
Jan	3,965	19,900	24,65	102,85	89,25	59,7	120	111	105	107	94	117	126	135	132	119	121	—	—	—	—	
Feb.	3,988	19,900	25,78	102,85	89,25	57,2	122	111	106	108	98	122	127	136	132	121	122	—	—	—	—	
Mars	3,945	19,900	25,91	102,85	89,25	56,8	122	110	109	109	98	121	128	136	133	121	123	—	—	—	—	
April	3,890	19,900	25,70	102,85	89,25	57,2	123	111	111	111	100	120	127	139	134	120	126	—	—	—	—	
Mai	3,924	19,900	25,94	102,85	89,25	56,7	123	111	109	110	96	121	127	139	134	120	125	—	—	—	—	
Juni	3,965	19,900	26,15	102,85	89,25	56,2	123	111	108	109	95	120	126	141	135	120	125	—	—	—	—	
Juli	3,969	19,900	26,18	102,85	89,25	56,2	124	113	113	113	95	121	126	141	135	120	127	—	—	—	—	
Aug.	3,947	19,900	26,30	102,85	89,25	55,9	127	130	118	122	103	122	126	141	135	123	130	—	—	—	—	
Sept.	4,007	19,900	26,77	102,85	89,25	55,0	126	128	119	122	106	120	126	138	133	123	128	—	—	—	—	
Okt.	4,050	19,900	26,89	102,85	89,25	54,8	127	127	121	123	108	120	126	139	133	123	130	—	—	—	—	
Nov.	4,008	19,900	26,47	102,85	89,25	55,6	126	128	119	122	104	119	126	136	132	123	128	—	—	—	—	
Des.	4,045	19,900	26,75	102,85	89,25	55,1	125	129	119	122	105	118	125	136	132	123	127	—	—	—	—	
1935																						
Jan.	4,090	19,900	26,98	102,85	89,25	54,6	125	129	115	119	107	119	125	136	132	123	126	—	—	—	—	
Feb.	4,104	19,900	27,13	102,85	89,25	54,3	125	130	119	122	105	117	125	136	132	122	128	—	—	—	—	
Mars	4,190	19,900	27,84	102,85	89,25	53,0	126	131	119	123	104	116	125	138	132	121	129	—	—	—	—	
April	4,140	19,900	27,39	102,85	89,25	53,9	125	131	116	121	103	116	125	138	133	122	128	—	—	—	—	
Mai	4,090	19,900	27,05	102,85	89,25	54,5	125	132	114	119	103	115	125	140	134	122	128	—	—	—	—	
Juni	4,055	19,900	26,87	102,85	89,25	54,8	126	135	114	121	103	114	126	140	134	122	129	—	—	—	—	
Juli	4,035	19,900	26,82	102,85	89,25	55,0	127	136	118	124	114	113	127	137	133	124	129	—	—	—	—	
Aug.	4,025	19,900	26,76	102,85	89,25	55,0	128	136	126	129	115	112	127	137	133	124	131	—	—	—	—	
Sept.	4,057	19,900	26,80	102,85	89,25	55,0	128	132	124	126	113	112	129	138	134	125	130	—	—	—	—	
Okt.	4,075	19,900	26,93	102,85	89,25	54,7	130	130	128	128	115	115	130	139	136	126	133	—	—	—	—	
Nov.	4,063	19,900	26,83	102,85	89,25	54,9	130	130	129	129	116	115	131	140	136	126	133	—	—	—	—	
Des.	4,058	19,900	26,85	102,85	89,25	54,9	131	130	132	131	116	114	131	140	136	126	135	—	—	—	—	
1936																						
Jan.	4,035	19,900	26,79	102,85	89,25	55,0	131	135	130	131	117	114	131	141	137	127	135	—	—	—	—	
Feb.	4,002	19,900	26,80	102,85	89,25	55,0	132	135	129	131	118	114	131	144	139	127	136	—	—	—	—	
Mars	4,024	19,900	26,78	102,85	89,25	55,0	132	135	129	131	117	114	132	144	139	127	136	—	—	—	—	
April	4,047	19,900	26,74	102,85	89,25	55,1	132	135	127	129	120	115	132	144	139	127	136	—	—	—	—	
Mai	4,026	19,900	26,58	102,85	89,25	55,4	132	136	121	126	120	115	133	145	140	127	135	—	—	—	—	
Juni	3,986	19,900	26,35	102,85	89,25	55,9	132	135	123	127	119	116	132	145	140	127	135	—	—	—	—	
Juli	3,983	19,900	26,46	102,85	89,25	55,7	132	134	123	127	119	114	135	144	140	129	135	—	—	—	—	
Aug.	3,980	19,900	26,28	102,85	89,25	56,1	134	133	128	130	123	110	138	145	142	129	137	—	—	—	—	
Sept.	3,973	19,900	26,13	102,85	89,25	55,8	136	138	130	133	123	110	140	146	144	130	139	—	—	—	—	
Okt.	4,085	19,900	19,23	102,85	89,25	54,2	136	139	129	132	122	109	142	146	144	130	139	—	—	—	—	
Nov.	4,090	19,900	19,15	102,85	89,25	54,1	137	139	131	134	123	110	146	146	146	131	141	—	—	—	—	
Des.	4,073	19,900	19,15	102,85	89,25	—	140	148	130	136	125	111	151	149	150	135	143	—	—	—	—	

1) Fra 1 februar 1934 midlertidig paritet 2,20. 2) Før 25 juni 1928 pari 72,00. Etter 26 september 1936 midlertidig paritet mellom 10,94 og 9,61. 3) Grunnlag: Til og med 1920 dollarnoteringen i Oslo. 1921—32 kursen på norske kroner i New York. Fra 1933 er tallene hentet fra Folkeforbundets «Monthly Bulletin of Statistics». 4) Ny beregning. Etter den gamle beregning var gjennomsnittet for 1928 161.

I. Valutakurser og prisnivå (forts.).

År og måneder	b) Prisenivå i Norge (forts.)			c) Prisenivå i forskjellige land										a) Renten	
	Ind. f. eng. p.	Indeks for leveomkostn.		Indeks for engrospriser					Indeks for leveomkostninger ⁸⁾					Norges Banks veksel-diskonto ¹⁾	Effektiv rente på obligasjoner ²⁾
		Økon. Revenes indeks	Uten skatt	Mat-varer	Sve-rige	Dan-mark	Storbri-tannia	Frank-rike	De Forente Stater	Sve-rige	Dan-mark	Storbri-tannia	Frank-rike		
	1)	2)	3)	4)	5)	6)	7)	8)	9)	10)	11)	12)	13)		
1913	100	—	—	100	100	100	100	100	—	—	—	—	—	5,50	—
1914	115	100	100	108	—	98	—	98	100	100	100	100	—	5,10	—
1920	382	300	319	359	374	307	—	221	270	262	252	341	119	6,51	—
1921	298	277	295	222	250	197	—	140	236	237	219	307	103	6,76	—
1922	233	231	231	173	179	158	—	139	190	199	184	302	97	5,53	—
1923	233	218	217	163	201	159	—	144	174	204	169	334	100	5,81	5,19
1924	269	239	250	162	226	166	—	141	171	214	171	366	102	6,95	5,54
1925	251	243	256	161	210	159	—	148	176	219	173	390	104	5,71	5,46
1926	196	206	197	149	163	148	695	143	172	184	170	485	104	5,38	5,24
1927	160	186	173	146	154	142	642	137	169	176	164	525	102	4,58	5,10
1928	155	¹⁰⁾ 173	168	148	153	140	645	140	173	176	165	519	100	5,50	5,14
1929	148	166	158	140	150	137	627	138	169	173	163	556	100	5,54	5,21
1930	138	161	152	122	130	120	554	123	164	165	155	572	97	4,54	5,05
1931	123	153	139	111	114	104	502	102	158	154	147	589	86	4,65	5,01
1932	125	149	134	109	117	102	427	93	156	154	143	535	77	4,63	5,02
1933	124	147	131	107	125	101	398	94	153	160	138	516	73	3,67	4,95
1934	126	148	132	114	132	104	376	107	155	166	141	511	79	3,50	¹²⁾ 4,67
1935	132	151	138	116	134	106	339	115	156	173	143	469	83	3,50	4,44
1936	138	155	144	—	142	—	—	—	158	174	146	504	85	3,54	4,52
1934															
Jan.	124	145	128	112	130	105	405	103	153	162	141	—	78	3 1/2	4,75
Feb.	125	145	128	112	131	105	400	105	—	—	140	526	78	3 1/2	4,72
Mars	125	145	128	112	129	104	394	106	—	—	139	—	79	3 1/2	4,78
April	125	147	130	113	128	103	387	105	153	165	137	—	78	3 1/2	4,74
Mai	125	147	130	113	128	102	381	106	—	—	138	522	79	3 1/2	4,73
Juni	125	148	132	114	128	104	379	107	—	—	141	—	79	3 1/2	4,72
Juli	127	148	133	114	129	103	374	106	155	166	142	—	79	3 1/2	4,62
Aug.	128	150	136	114	134	106	371	110	—	—	143	511	80	3 1/2	4,64
Sept.	127	149	135	114	135	105	365	111	—	—	143	—	81	3 1/2	4,63
Okt.	127	149	135	114	135	104	357	110	155	168	144	—	81	3 1/2	4,63
Nov.	127	149	134	115	136	104	356	110	—	—	144	504	81	3 1/2	4,57
Des.	128	149	134	115	135	104	344	110	—	—	143	—	81	3 1/2	4,48
1935															
Jan.	128	148	133	115	135	106	350	113	155	169	142	—	82	3 1/2	4,43
Feb.	129	149	134	115	135	105	343	114	—	—	141	494	82	3 1/2	4,43
Mars	130	149	135	115	132	104	335	114	—	—	139	—	82	3 1/2	4,48
April	130	149	135	115	132	105	336	115	155	170	139	—	83	3 1/2	4,41
Mai	131	150	136	115	131	105	340	115	—	—	140	490	83	3 1/2	4,40
Juni	132	150	138	116	130	106	330	114	—	—	143	—	83	3 1/2	4,40
Juli	133	151	140	116	131	105	322	114	156	173	143	—	83	3 1/2	4,42
Aug.	133	152	141	115	134	106	330	115	—	—	143	469	83	3 1/2	4,41
Sept.	133	152	140	115	136	107	332	116	—	—	145	—	84	3 1/2	4,46
Okt.	134	153	142	117	139	109	342	115	157	172	147	—	84	3 1/2	4,50
Nov.	134	153	142	118	139	109	348	116	—	—	147	478	84	3 1/2	4,46
Des.	134	153	142	118	139	109	354	116	—	—	147	—	85	3 1/2	4,47
1936															
Jan.	134	153	142	118	139	110	359	116	158	173	147	—	85	3 1/2	4,45
Feb.	135	153	143	118	139	110	372	116	—	—	146	486	84	3 1/2	4,47
Mars	135	154	144	118	139	110	376	114	—	—	144	—	84	3 1/2	4,47
April	135	155	145	118	139	110	371	114	158	173	144	—	84	3 1/2	4,47
Mai	135	155	144	118	139	110	374	112	—	—	144	497	85	3 1/2	4,49
Juni	135	155	145	118	138	111	378	113	—	—	146	—	85	3 1/2	4,52
Juli	136	155	145	119	140	113	391	115	158	174	146	—	85	3 1/2	4,58
Aug.	138	154	142	120	142	114	403	117	—	—	147	504	86	3 1/2	4,61
Sept.	139	155	143	122	143	115	420	117	—	—	151	—	86	3 1/2	4,59
Okt.	140	155	143	123	146	118	471	116	157	174	151	—	86	3 1/2	4,58
Nov.	142	155	144	124	147	118	491	—	—	—	—	—	—	3 1/2	4,49
Des.	146	157	145	—	149	—	—	—	—	—	—	—	—	4	4,53

1) Basis desember 1913—juni 1914 = 100. Tallene til og med 1918 gjelder desember måned i hvert år.
 2) Basis juli 1914 = 100. 3) Kommerskollegiet. 1914—1919 Silverstolpes indeks. 4) Det Stat. Dept. (1915—1924 Finanstidendes indeks). Fra 1936 basis 1931 = 100 omregnet til 1913 = 100. 5) Board of Trade. Fra 1936 basis 1930 = 100 omregnet til 1913 = 100. 6) Statistique Générale. 7) Bureau of Labor's nye indeks omregnet på basis 1913 = 100. 8) Arsoppgavene er juni- eller jullindekstallet i hvert år. I Danmark og Sverige er skatter tatt med i beregningen over leveomkostningene. 9) Ny indeks. 1923 = 100. 10) Ny beregning. Etter den gamle beregning var gjennomsnittet for 1928 179. 11) I gj.snitt pr. år og ved utgangen av hver måned. 12) Til 1933 gj.snitt av 5 pct. statsobl. 1915 I og II, 1922 og hypotekb.obl. 1915/16/17; fra 1934 gj.snitt av 4 1/2 pct. statsobl. 1931 I og II, 1933, hypotekb.obl. 1914 og kom.b.obl. 1933.

II. Penger og kreditt.

Ar og måneder	b) Norges Bank								c) Bank-klarering Oslo	d) Private aktiebanker og sparebanker			
	Seddelomløp		Follo-innskudd		Utlån		Renteb. verdipapirer, norske ¹⁾	Beh. av gull og valuta		Beregnete tall for alle banker			
	Ultimo-tall	Gjennemsnitts-tall	Ultimo-tall	Gjennemsnitts-tall	Ultimo-tall	Gjennemsnitts-tall	Ultimo-tall	Ultimo-tall		Innskudd	Utlån ekskl. pantelån	Egne verdipapirer	I kasse og i Norges Bank
	Mill. kr.	Mill. kr.	Mill. kr.	Mill. kr.	Mill. kr.	Mill. kr.	Mill. kr.	Mill. kr.		Mill. kr.	Mill. kr.	Mill. kr.	Mill. kr.
1913	107,6	102,5	12,6	8,7	78,9	70,9	—	—	—	—	—	—	—
1920	482,6	446,9	132,5	95,1	505,5	407,6	—	—	7 827	—	—	—	—
1921	409,8	415,2	143,3	104,6	468,6	432,9	—	—	6 443	—	—	—	—
1922	384,7	377,3	164,8	142,0	464,0	443,2	—	—	6 068	—	—	—	—
1923	395,9	384,1	115,9	132,9	451,5	465,7	—	—	4 861	—	—	—	—
1924	391,4	378,7	108,0	108,3	389,0	424,2	—	—	5 258	—	—	—	—
1925	362,8	368,5	100,0	99,5	309,7	335,4	—	—	9 329	—	—	—	—
1926	337,2	332,3	306,8	192,3	445,5	345,7	—	—	8 506	—	—	—	—
1927	330,9	320,9	94,6	153,9	260,5	327,9	16,0	204	5 202	—	—	—	—
1928	315,5	313,0	92,2	100,0	272,3	277,0	8,9	191	3 398	4 000	2 241	1 085	93,9
1929	317,7	306,2	87,9	91,6	239,7	257,2	19,4	213	2 998	3 890	2 248	1 067	73,4
1930	311,6	304,6	63,9	70,6	200,0	219,5	16,2	218	3 208	3 738	2 144	1 084	53,1
1931	334,4	291,4	66,6	65,0	225,8	192,2	31,7	176	2 883	3 304	2 006	1 096	63,6
1932	314,5	307,5	74,4	83,1	256,1	261,2	26,5	175	2 339	3 097	1 949	994	80,3
1933	326,7	300,3	63,0	77,8	274,0	231,2	29,1	148	2 560	3 024	1 839	1 031	68,7
1934	333,1	316,5	82,0	70,5	262,9	265,6	33,0	175	2 396	2 834	1 771	953	60,7
1935	347,9	322,8	79,8	76,6	223,3	212,6	28,2	231	2 853	2 829	1 731	917	57,6
1936	428,6	371,9	104,9	96,3	221,5	206,7	43,7	321	3 185	—	—	—	—
1934													
Jan.	311,5	312,1	62,9	62,2	269,7	266,0	29,1	142	201	2 913	1 783	1 008	58
Feb.	313,0	306,9	62,8	64,4	263,2	262,1	30,1	144	183	2 896	1 769	995	58
Mars	330,1	316,5	60,5	67,2	274,0	269,0	30,9	147	193	2 875	1 777	982	49
April	322,0	320,5	73,3	68,5	277,5	274,4	30,9	145	192	2 865	1 778	978	54
Mai	314,0	314,0	76,9	78,3	272,4	274,4	30,9	142	176	2 856	1 772	967	65
Juni	325,5	315,9	62,1	78,9	281,7	282,6	31,0	141	215	2 821	1 780	948	57
Juli	323,4	323,1	58,6	58,9	275,8	275,9	30,7	141	212	2 815	1 783	941	63
Aug.	321,3	318,6	59,5	61,8	273,0	273,5	31,4	143	169	2 807	1 780	939	62
Sept.	321,6	315,7	61,7	65,7	247,2	249,3	33,4	166	190	2 801	1 780	918	53
Okt.	315,8	314,0	76,9	71,9	251,0	247,8	32,7	170	235	2 783	1 768	918	58
Nov.	315,0	309,6	83,5	86,2	253,0	252,7	31,9	173	200	2 761	1 755	924	55
Des.	333,1	330,9	82,0	81,9	262,9	259,6	33,0	175	230	2 809	1 731	913	96
1935													
Jan.	312,5	314,1	81,5	81,4	237,4	241,9	32,4	178	242	2 815	1 730	910	68
Feb.	311,5	307,1	75,8	78,7	226,7	229,9	29,6	181	187	2 823	1 722	908	65
Mars	322,8	312,4	79,2	84,7	232,4	230,9	29,4	186	217	2 819	1 730	901	59
April	321,7	323,4	78,9	80,5	220,9	223,9	27,1	197	250	2 846	1 729	920	69
Mai	321,6	318,4	68,0	74,1	212,0	215,6	27,6	200	217	2 832	1 723	921	54
Juni	331,8	323,6	71,5	70,2	206,7	209,6	28,5	213	216	2 833	1 724	916	53
Juli	330,5	328,5	73,7	74,6	200,2	202,9	28,7	217	271	2 834	1 723	915	61
Aug.	330,5	326,7	72,9	73,2	196,9	196,1	29,7	218	193	2 831	1 721	920	61
Sept.	331,0	325,3	65,5	71,4	190,6	191,1	28,9	221	225	2 836	1 719	923	59
Okt.	328,9	326,4	78,5	72,7	202,6	191,8	27,2	229	292	2 818	1 741	922	62
Nov.	330,6	323,4	76,3	84,1	203,0	203,3	27,8	229	251	2 810	1 752	926	55
Des.	347,9	344,4	79,8	73,4	223,3	213,8	28,2	231	292	2 852	1 752	917	86
1936													
Jan.	339,1	331,1	79,8	77,4	201,9	200,1	30,2	232	262	2 829	1 749	914	47
Feb.	346,4	338,5	82,8	86,7	202,6	202,5	31,5	237	235	2 821	1 735	913	52
Mars	357,0	346,9	74,7	82,9	202,2	200,5	31,8	241	251	2 813	1 720	908	48
April	363,6	360,1	89,2	87,9	195,3	204,6	30,5	269	247	2 815	1 732	919	46
Mai	365,8	359,1	83,1	94,4	189,6	191,8	33,4	264	234	2 801	1 721	912	42
Juni	375,9	365,9	76,1	85,8	189,6	186,9	34,1	268	293	2 784	1 708	897	61
Juli	382,1	376,0	118,5	118,5	222,5	219,2	34,7	285	321	2 729	1 710	895	49
Aug.	387,1	381,2	110,0	119,5	217,2	219,1	37,5	285	214	2 714	1 700	882	49
Sept.	390,2	382,8	104,6	111,5	214,3	213,0	38,1	286	250	2 712	1 672	869	58
Okt.	409,0	399,2	93,2	94,7	218,9	214,8	35,0	297	308	2 682	1 680	859	52
Nov.	406,2	400,6	97,0	100,6	212,1	212,6	38,3	304	281	2 668	1 675	856	48
Des.	428,6	421,8	104,9	95,4	221,5	215,1	43,7	321	289	—	—	—	—

¹⁾ 1927—1930 rentebærende verdipapirer i innenlandsk mynt. ²⁾ Arsoppgavene er gjennomsnitt av månedsoppgavene.

II. Penger og kreditt (forts.).

Ar og måneder	d) Private aktiebanks og sparebanks (forts.)													
	Private aktiebanks										Sparebanks			
	Innskudd			Utlån ekskl. pantobl. og rediskont.	Pant-obligasjones	I regning med utenl. banks ⁵⁾	Re-diskon-teringer (innenlands)	Likvide midler				Inn-skudd	Utlån ekskl. pant-obligasjones	Pant-obligasjones
	I alt		Follo					Kasse-beholdning	I Norges Bank	Thende-haver-obligasjones	Aktier			
Alle banks	Frie banks													
Mill. kr.	Mill. kr.	Mill. kr.	Mill. kr.	Mill. kr.	Mill. kr.	Mill. kr.	Mill. kr.	Mill. kr.	Mill. kr.	Mill. kr.	Mill. kr.	Mill. kr.	Mill. kr.	
1913.....	592	—	—	643	68,0 +	1,7	—	17,3	—	61,8	607	374	192	
1920.....	3 113	—	206	3 970	57,3 ÷	69,2	—	164,4	—	323,7	2 053	1 380	358	
1921.....	2 982	—	162	3 611	52,2 ÷	18,5	—	144,9	—	511,5	2 296	1 406	393	
1922.....	2 697	—	137	3 121	51,3 ÷	68,2	—	141,9	—	637,5	2 439	1 386	426	
1923.....	2 261	—	139	2 541	59,9 ÷	85,7	—	44,7	55,2	595,8	2 528	1 381	475	
1924.....	2) 2 065	—	115	2 233	90,5 ÷	91,7	265,0	39,2	56,9	439,7	122,8	2 555	1 314	491
1925.....	1 994	1 196	142	1 981	87,6 ÷	155,8	211,9	36,1	46,2	3) 434,3	113,2	2 541	1 284	521
1926.....	1 993	1 141	173	1 615	93,0 ÷	169,5	157,7	33,6	208,5	403,9	87,2	2 527	1 179	549
1927.....	1 765	941	126	1 394	100,0 ÷	84,6	124,3	24,4	41,7	348,9	73,4	2 423	1 106	564
1928.....	1 646	974	119	1 249	98,3 +	8,4	99,9	28,1	40,0	282,8	70,4	2 352	1 037	565
1929.....	1 596	1 019	129	1 220	100,1 +	25,4	88,6	25,0	34,4	278,0	59,5	2 287	992	555
1930.....	1 498	1 025	132	1 127	97,5 ÷	10,0	54,8	25,3	34,0	298,2	61,1	2 234	935	557
1931.....	1 373	948	116	1 077	98,4 ÷	10,2	57,7	28,9	20,4	244,4	54,5	2 150	892	566
1932.....	1 246	852	101	1 007	88,9 ÷	3,4	40,5	21,2	33,3	217,6	58,7	2 114	878	566
1933.....	1 137	801	84	966	92,0 ÷	5,5	36,4	23,5	24,1	216,3	48,8	2 051	810	571
1934.....	1 048	799	100	921	92,6 +	12,1	31,3	27,9	28,6	171,1	41,4	1 980	782	578
1935 ⁴⁾	—	864	119	964	93,3 +	16,6	2,0	26,4	22,1	173,1	31,9	1 990	759	588
1934														
Jan.....	1 093	758	82	950	85,2 ÷	6,3	37,6	15,4	8,4	201,8	54,1	1 667	633	401
Feb.....	1 087	756	84	943	84,8 ÷	4,6	38,6	13,7	12,2	199,7	49,2	1 658	628	402
Mars.....	1 075	745	80	951	84,7 ÷	10,2	39,4	12,8	4,3	196,9	49,0	1 652	626	402
April.....	1 071	743	87	952	85,3 ÷	9,4	40,2	14,6	7,8	191,6	49,0	1 646	627	402
Mai.....	1 076	749	89	948	85,3 ÷	13,6	40,3	14,9	15,9	187,1	49,0	1 634	627	403
Juni.....	1 065	738	84	951	84,3 ÷	9,4	41,1	14,5	13,8	180,7	48,7	1 616	628	402
Juli.....	1 059	731	83	959	84,2 ÷	7,6	39,8	14,4	17,3	177,4	48,7	1 616	625	403
Aug.....	1 062	734	85	958	84,7 ÷	5,6	37,9	10,9	20,7	177,1	48,5	1 608	623	404
Sept.....	1 063	736	84	958	84,9 ÷	2,5	37,3	13,3	10,2	161,3	45,3	1 602	624	405
Okt.....	1 057	731	86	952	84,8 +	0,5	36,7	14,8	9,8	164,1	43,4	1 592	619	406
Nov.....	1 052	725	83	946	84,7 ÷	0,5	36,5	13,5	8,6	169,0	43,6	1 579	614	406
Des.....	1 061	764	98	924	86,4 +	9,9	34,8	26,7	27,8	167,5	43,7	1 610	613	405
1935														
Jan.....	1 065	768	91	929	86,2 +	9,5	34,9	16,7	13,2	165,4	43,8	1 611	607	405
Feb.....	1 063	775	88	927	86,0 +	12,2	31,3	15,0	10,9	165,1	40,0	1 613	603	406
Mars.....	1 059	771	88	935	86,5 +	11,2	31,0	14,9	11,2	159,5	39,7	1 613	603	407
April.....	1 065	796	100	931	84,7 +	16,5	31,2	18,0	18,4	173,7	39,7	1 617	602	406
Mai.....	1 052	791	91	926	84,7 +	13,3	29,7	16,0	9,4	174,1	39,8	1 610	600	409
Juni.....	1 060	800	98	925	85,1 +	20,7	29,2	16,7	7,7	174,2	39,4	1 602	602	410
Juli.....	1 058	798	98	934	85,0 +	18,6	28,6	15,9	7,2	170,6	39,3	1 605	594	409
Aug.....	1 056	801	99	933	85,0 +	16,1	28,8	14,7	10,4	171,7	39,3	1 601	593	410
Sept.....	1 056	816	109	928	85,0 +	17,9	27,8	17,0	7,8	174,8	39,3	1 595	595	410
Okt.....	1 043	803	108	951	85,3 +	7,1	27,7	15,0	5,2	175,3	39,0	1 592	594	409
Nov.....	980	803	108	976	85,0 +	3,0	6,0	19,5	5,4	171,9	39,0	1 590	598	409
Des. ⁴⁾	—	830	117	948	81,7 +	16,6	2,3	25,4	22,0	168,7	30,7	1 610	605	408
1936														
Jan.....	—	817	110	941	81,0 +	13,7	2,1	15,6	5,2	166,6	31,6	1 603	602	408
Feb.....	—	817	112	935	81,7 +	20,1	2,8	15,9	7,8	170,7	31,5	1 595	596	407
Mars.....	—	815	109	931	81,8 +	16,3	2,7	16,4	4,9	168,2	31,7	1 590	588	410
April.....	—	820	111	944	81,8 +	10,4	3,1	16,4	8,6	180,2	32,0	1 588	587	410
Mai.....	—	817	114	938	81,7 +	11,3	2,9	16,7	5,2	170,5	32,1	1 579	585	411
Juni.....	—	822	116	929	84,0 +	22,9	3,4	20,6	12,9	163,9	32,1	1 561	583	411
Juli.....	—	789	105	941	84,3 +	18,1	4,4	14,6	6,7	162,0	31,7	1 544	576	411
Aug.....	—	790	108	938	85,7 +	16,5	3,7	15,5	2,8	158,9	31,9	1 532	571	412
Sept.....	—	795	114	924	88,4 +	17,6	2,7	18,8	8,1	158,1	32,1	1 524	572	412
Okt.....	—	790	125	933	86,0 +	15,8	3,4	19,0	4,6	154,2	31,1	1 504	572	413
Nov.....	—	785	120	931	85,6 +	18,7	3,1	21,1	5,7	147,9	30,6	1 496	571	413
Des.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

¹⁾ Tallene til og med 1923 omfatter delvis rediskonteringer. ²⁾ Det sammenlignbare tall med 1925 og følgende år er 2 158. ³⁾ Opgavene over obligasjoner omfatter fra januar 1925 delvis også statsveksler og gjeldsbeviser. ⁴⁾ Månedstallene refererer sig til de større banks. De omfatter 97 pct. av forvaltningskapitalen i aktiebanks og 82 pct. i sparebanks. ⁵⁾ + = norske banksers tilgodehavende hos utenlandske banks, ÷ = gjeld. ⁶⁾ Fra desember 1935 bare frie banks.

II. Penger og kreditt (forts.).

Ar og må- neder	d) (forts.)			e) Fondsmarkedet														
	Sparebanker			Aktier							Obligasjoner							
	Kassebe- holdning	I Norges Bank	Verdipapi- rer, vesentl. innehav- verobl.	Indeks for Oslo Børs' noteringer ¹⁾							Omsetning av aktier på Oslo Børs		Emissjon av aktier	Gj.snitt av obl.kurser		Totalomsæt- ning av verdipapirer ved meglere	Nettolemp(-) fra ell. nettosalg(-) til utlandet av verdipapirer ²⁾	
				Industri	Skibsfart	Hval- fangst	Banker	Forsikring	Total ³⁾	Antall i 1000	Verdi i 1000 kr.	Mill. kr.		1000 kr.	Mill. kr.			
1913	4,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1920	12,1	0,8	275	102,2	135,1	165,2	126,7	116,1	119,1	103,5	83 683	142,4	—	—	—	918,2	—	
1921	13,1	1,8	384	68,1	81,2	76,6	93,5	82,1	78,6	53,6	17 078	58,7	—	—	—	454,1	—	
1922	16,8	2,8	505	66,4	81,8	106,6	82,9	95,4	78,0	53,0	15 942	125,4	—	—	—	759,1	—	
1923	14,9	8,0	586	76,4	89,5	168,5	75,7	81,8	84,8	56,9	18 000	51,9	96,4	32 872	593,1	—	—	
1924	17,0	7,9	651	83,5	113,0	200,7	74,6	88,2	98,5	54,4	21 394	56,3	90,3	7 288	432,9	—	—	
1925	16,1	7,1	662	80,0	94,2	132,5	78,9	92,9	90,1	34,1	14 188	53,2	91,6	18 219	517,7	—	—	
1926	16,8	30,4	728	71,5	87,7	111,8	85,9	105,5	84,1	31,1	13 131	34,8	95,5	20 386	704,8	—	—	
1927	17,7	19,4	735	64,6	96,9	115,9	88,5	109,4	85,9	36,1	17 832	35,1	98,0	26 194	647,2	+	141	
1928	18,0	16,8	708	73,3	92,3	137,0	83,6	109,8	87,0	52,8	25 423	79,6	97,2	16 953	560,6	+	172	
1929	17,9	10,6	731	75,6	98,4	133,4	84,4	105,1	89,0	32,6	20 139	46,3	95,9	10 509	451,1	+	14	
1930	16,9	5,1	740	70,1	93,1	117,1	83,1	107,9	84,7	23,4	13 582	111,7	99,1	20 070	616,9	+	14	
1931	21,5	23,6	724	63,4	70,5	73,4	83,0	111,0	72,6	18,9	7 495	17,8	99,8	29 895	655,6	+	27	
1932	15,5	20,1	729	43,4	44,6	45,4	98,2	122,1	54,8	12,8	4 660	33,4	99,6	31 165	581,1	+	4	
1933	16,2	19,2	751	55,1	49,2	61,9	112,0	135,2	64,1	17,9	6 717	10,9	101,1	36 112	748,7	+	43	
1934	39,5	—	703	58,7	56,0	72,9	112,9	147,0	70,1	24,4	6 190	23,4	96,4	35 852	587,9	+	24	
1935	37,5	—	710	68,5	68,4	104,1	129,9	179,6	83,7	103,3	24 620	11,8	101,4	26 959	666,6	+	22	
1936	—	—	—	—	—	—	—	—	—	207,2	40 851	41,1	99,6	21 468	—	—	—	
1934	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Jan.	11,1	19,1	694	60,0	53,3	73,1	114,0	142,7	68,8	1,1	457	0,7	94,7	3 015	63,7	+	1,0	
Feb.	10,2	18,0	688	63,5	56,3	74,3	113,2	142,1	71,4	2,3	762	6,7	95,4	3 502	51,8	+	0,3	
Mars	10,2	18,4	679	59,8	55,1	72,0	108,1	144,3	69,2	1,6	602	3,4	94,2	2 482	35,0	+	0,4	
April	9,2	18,9	681	59,9	57,2	71,9	111,0	139,2	70,3	2,4	433	4,8	94,9	1 714	35,4	+	2,1	
Mai	9,5	21,2	675	60,5	55,5	71,4	111,5	143,3	70,2	2,4	897	0,8	95,2	1 866	44,9	+	0,8	
Juni	9,7	15,5	663	58,7	53,8	69,9	111,0	145,1	68,7	1,2	668	2,0	95,3	4 396	52,4	+	1,0	
Juli	9,7	18,2	659	58,2	54,6	72,0	112,5	146,5	69,2	0,9	225	0,3	97,4	1 573	29,4	+	0,3	
Aug.	8,8	17,9	658	58,7	56,1	74,8	112,9	148,2	70,3	4,4	591	0,7	96,9	2 793	37,1	+	0,5	
Sept.	9,9	15,9	656	57,1	57,2	72,3	111,4	150,4	70,2	1,3	330	1,3	97,3	2 939	38,4	+	8,3	
Okt.	9,0	20,4	656	56,8	57,8	73,7	113,4	151,7	70,7	2,5	422	0,1	97,1	3 749	46,9	+	1,3	
Nov.	9,0	19,3	656	55,0	56,5	76,4	115,7	154,1	70,0	2,5	513	0,8	98,4	4 664	91,8	+	28,8	
Des.	14,7	21,1	648	56,4	58,9	71,4	120,0	156,7	72,0	1,8	294	1,8	100,5	3 160	60,9	+	0,4	
1935	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Jan.	11,5	22,7	647	62,3	60,7	84,0	122,6	157,4	75,7	9,2	2 626	0,8	101,5	6 496	85,1	+	1,6	
Feb.	10,3	24,8	649	64,7	60,8	96,0	123,3	166,9	77,5	12,4	3 621	0,3	101,5	2 817	67,1	+	6,2	
Mars	11,4	18,5	648	62,4	59,7	98,3	118,6	167,4	75,6	5,3	1 711	0,3	100,5	2 196	59,5	+	1,4	
April	10,6	17,8	652	66,2	60,8	96,8	119,3	171,0	77,9	5,2	1 419	1,2	102,1	1 725	54,9	+	15,2	
Mai	8,9	16,4	652	66,4	61,8	95,5	121,4	173,4	78,6	5,1	952	0,3	102,2	1 654	44,1	+	0,7	
Juni	10,2	15,3	648	65,4	62,7	96,2	120,6	175,2	78,4	2,7	622	0,4	102,2	1 389	41,7	+	20,1	
Juli	10,7	22,2	651	66,0	62,4	95,3	120,2	173,5	78,5	3,5	513	0,4	101,9	709	42,7	+	3,2	
Aug.	9,4	22,1	654	70,2	69,8	91,2	121,0	173,5	83,3	13,8	2 025	0,6	102,0	2 478	46,4	+	0,7	
Sept.	10,0	20,6	654	71,8	77,1	96,0	119,9	172,4	86,8	8,3	1 526	2,8	100,8	1 360	41,3	+	6,4	
Okt.	9,5	27,1	653	71,5	84,1	110,2	118,9	172,5	89,5	14,6	3 737	3,9	100,1	2 408	66,9	+	0,9	
Nov.	9,9	16,2	660	72,6	80,4	116,6	119,0	172,2	88,7	11,5	3 331	0,4	100,9	1 931	60,6	+	2,1	
Des.	15,8	17,8	656	76,3	80,1	115,4	117,0	172,5	90,0	11,7	2 537	0,4	100,7	1 796	56,3	+	0,4	
1936	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Jan.	12,0	11,3	655	79,8	83,6	129,5	120,1	174,8	93,6	23,1	3 823	4,5	101,0	2 672	75,8	+	17,7	
Feb.	11,0	14,6	650	83,3	85,7	137,8	116,4	176,5	95,7	33,9	4 887	2,0	100,7	3 320	78,6	+	0,1	
Mars	10,7	12,7	648	85,0	84,4	143,8	115,1	181,4	96,0	12,3	2 985	0,9	100,6	1 188	63,8	+	93,3	
April	10,1	8,1	645	86,7	84,9	137,2	115,5	182,3	96,8	11,5	1 609	2,0	100,7	968	61,9	+	80,5	
Mai	10,1	7,9	648	86,1	85,9	134,3	113,7	182,2	96,7	9,0	1 309	1,7	100,2	2 440	64,4	+	2,5	
Juni	11,5	13,0	641	84,3	86,8	135,2	111,3	183,5	96,0	5,0	1 241	1,4	99,5	1 149	47,1	+	118,5	
Juli	10,7	13,3	641	85,1	89,8	144,3	111,4	180,2	97,5	5,6	1 411	0,4	98,3	696	—	+	3,5	
Aug.	10,2	16,9	632	87,5	90,8	148,7	111,2	179,6	98,9	7,0	2 080	11,9	97,7	785	—	+	9,7	
Sept.	10,6	16,3	622	93,2	94,0	148,5	113,7	180,5	102,6	9,0	2 986	1,2	98,1	1 916	—	+	3,2	
Okt.	11,0	14,6	618	87,9	104,5	153,8	113,7	179,0	104,1	28,8	5 814	1,2	98,3	2 793	—	+	1,0	
Nov.	10,4	8,4	621	96,5	116,7	166,4	121,1	186,4	113,6	36,7	7 198	3,5	100,3	2 137	—	+	28,3	
Des.	—	—	—	99,6	121,1	174,8	119,9	186,6	116,2	25,2	5 526	10,4	99,3	1 404	—	—	—	

¹⁾ Tallene for årene 1918—1931 uttrykker gjennomsnittet av kjøperkurser i pct. av pari i november måned. Månedstallene 1934—1936 og gjennomsnittene 1932—1935 er veiede geometriske gjennomsnitt av kjøperkurser i pct. av pari. ²⁾ Innbefatter også transportselskap, hoteller m. v. ³⁾ Arsoppgavene er innhentert i forbindelse med tellingen av landets gjeld og tilgodehavender i utlandet. Omfatter også nye obl.-lån og avbetaling på obligasjonsgjeld. Månedstallene bygger på opgaver fra større banker og meglere. ⁴⁾ De tilsvarende tall for 1931 er: industri 50,2, skibsfart 55,5, hvalfangst 67,2, banker 97,3, forsikring 123,4, total 63,2. ⁵⁾ Månedsopgavene refererer sig til de større sparebanker, som har 82 pct. av forvaltningskapitalen i alle sparebanker. ⁶⁾ Til 1933 gj.snitt av 5 pct. statsobl. 1915 I og II, 1922 og hypotekb.obl. 1915/16/17; fra 1934 gj.snitt av 4 ½ pct. statsobl. 1931 I og II, 1933, hypotekb.obl. 1914 og kom.b.obl. 1933.

II. Penger og kreditt (forts.).

III. Vareomsetning.

Ar og måneder	f) Betalingsforhold				Utenrikshandelen ²⁾						
	Konkurser	Akkordforhandlingler	Antall eksekusjoner ¹⁾		Vekselprotester	I alt		Innførselsoverskudd	Innførsel av skib	Innførselsoverskudd ekskl. innf. skib	Innførselstoll
			i bygder	i byer		Pct.	Innførsel				
	Antall	Antall	Mill. kr.	Mill. kr.	Mill. kr.			Mill. kr.	Mill. kr.	Mill. kr.	
1913.....	395	162	—	—	—	552,3	392,6	159,7	29,9	129,8	51,1
1920.....	386	98	3 487	2 450	—	3 033,2	1 246,7	1 786,5	371,3	1415,2	102,8
1921.....	1 030	411	9 379	5 268	—	1 463,6	638,0	825,6	274,0	551,6	59,4
1922.....	966	305	12 665	5 008	—	1 313,9	787,4	526,5	95,9	430,6	76,2
1923.....	910	294	13 155	4 583	—	1 342,9	830,9	512,0	35,3	476,7	99,6
1924.....	866	319	12 575	4 055	—	1 536,7	1 065,7	471,0	55,4	415,6	123,3
1925.....	889	325	13 481	4 044	—	1 378,5	1 048,3	330,2	103,9	226,3	118,1
1926.....	1 317	525	16 080	4 057	—	1 093,2	811,9	281,3	112,5	168,8	115,5
1927.....	1 292	417	15 614	3 274	—	976,6	684,7	291,9	79,7	212,2	116,4
1928.....	1 017	339	12 187	2 848	—	1 023,4	683,0	340,4	99,0	241,4	109,2
1929.....	822	228	10 352	2 166	—	1 072,6	752,0	320,6	107,5	213,1	111,4
1930.....	723	185	8 006	2 007	2,5	1 065,0	674,7	390,3	198,4	191,9	110,7
1931.....	621	210	7 694	2 080	2,7	861,4	466,5	394,9	149,7	245,2	106,8
1932.....	755	333	8 936	2 339	2,6	690,4	568,6	121,8	22,0	99,8	97,1
1933.....	583	200	7 373	2 155	2,0	665,2	557,9	107,3	23,1	84,2	102,1
1934.....	482	158	5 470	1 668	1,6	737,2	578,3	158,9	39,2	119,7	111,5
1935.....	387	169	4 653	1 639	1,4	825,1	605,1	220,0	55,3	164,7	120,9
1936.....	—	—	4 314	1 567	—	—	—	—	—	—	—
Jan.—nov. 1935....	363	158	—	—	—	732,8	545,1	187,7	41,1	146,6	114,8
Jan.—nov. 1936....	311	108	—	—	—	830,7	610,8	219,9	61,9	158,0	124,1
1934											
Jan.	50	19	1 523	420	1,5	60,4	47,5	12,9	8,2	4,7	14,0
Feb.	43	21			1,5	51,6	47,2	4,4	2,4	2,0	5,0
Mars	42	17	1 420	379	1,7	69,6	50,6	19,0	7,1	11,9	5,7
April	46	9			1,8	63,8	45,2	18,6	3,5	15,1	16,7
Mai	46	15	1 231	403	1,8	66,4	42,8	23,6	3,3	20,3	6,0
Juni	38	14			1,8	59,1	49,7	9,4	2,5	6,9	5,0
Juli	35	12	1 296	466	1,7	51,3	40,9	10,4	—	10,4	16,1
Aug.	35	6			1,7	57,4	46,3	11,1	0,7	10,4	5,2
Sept.	35	11	1 296	466	1,6	60,8	49,5	11,3	1,7	9,6	5,6
Okt.	44	12			1,4	67,3	53,1	14,2	1,6	12,6	21,7
Nov.	38	9	1 296	466	1,4	63,2	50,7	12,5	0,3	12,2	5,7
Des.	30	13			1,4	64,1	54,5	9,6	7,9	1,7	4,9
1935											
Jan.	41	16	1 111	357	1,3	56,7	49,5	7,2	4,3	2,9	15,0
Feb.	24	19			1,2	55,0	49,0	6,0	1,1	4,9	4,9
Mars	38	16	1 244	400	1,5	64,7	50,8	13,9	4,4	9,5	5,9
April	26	16			1,4	64,8	38,9	25,9	0,2	25,7	17,2
Mai	36	19	1 060	443	1,5	75,3	46,7	28,6	9,7	18,9	6,4
Juni	28	12			1,5	65,1	42,2	22,9	2,5	20,4	5,6
Juli	30	17	1 060	443	1,5	63,6	43,7	19,9	6,0	13,9	17,7
Aug.	42	5			1,4	63,6	51,1	12,5	1,7	10,8	5,9
Sept.	35	11	1 238	439	1,3	68,7	53,3	15,4	7,1	8,3	6,3
Okt.	30	13			1,3	77,7	58,8	18,9	2,1	16,8	22,9
Nov.	33	14	1 238	439	1,4	77,5	61,0	16,5	2,1	14,4	6,9
Des.	24	11			1,3	87,4	60,1	27,3	14,1	13,2	6,1
1936											
Jan.	38	9	1 136	417	1,2	64,1	55,5	8,6	2,1	6,5	16,6
Feb.	21	11			1,2	71,1	57,9	13,2	7,4	5,8	5,8
Mars	38	12	1 073	380	1,3	74,2	56,5	17,7	2,6	15,1	7,2
April	31	8			1,3	67,5	45,5	22,0	0,1	21,9	18,1
Mai	27	16	1 068	396	1,3	78,4	48,7	29,7	5,7	24,0	7,3
Juni	28	9			1,4	74,9	47,5	27,4	4,0	23,4	6,4
Juli	27	7	1 037	374	1,3	65,1	51,5	13,6	—	13,6	17,3
Aug.	27	8			1,3	74,4	51,8	22,6	11,3	11,3	7,4
Sept.	22	12	1 037	374	—	78,8	61,8	17,0	4,9	12,1	7,9
Okt.	24	10			—	87,0	65,0	22,0	9,6	12,4	22,6
Nov.	28	6	1 037	374	—	95,2	69,1	26,1	14,2	11,9	7,5
Des.	—	—			—	—	—	—	—	—	—

¹⁾ Creditreforms kvartalstall over tinglyste eksekusjoner. Disse utgjør ca. 60—70 pct. av totaltallet. Byråets fullstendige statistikk er ophørt. ²⁾ Mere detaljerte opgaver over utenrikshandelen er gitt i tabellavdelingen for de enkelte næringsveier.

IV. Transport.							V. Arbeidsledighet.								
Gods-transport på jernbaner	Op-lastede jernbanevogner	Antall reisende	Antall telegrammer	Skib kommet med last	Skib gått med last	Ledige fagforingsmedlemmer	Antall arbeidssøkende menn ved arbeidskontorene								
							I alt	Herav:					Ulært arbeide		
1000 tonn	100 stk.	1000	1000 stk.	1000 nettotonn	1000 nettotonn	Pct.		Industri	Byggevirksomhet	Anleggsvirksomhet	Handel og transport	Sjøfart			
1913	4 236	—	17 835	3 727	3 751	3 563	1,6	—	—	—	—	—	—	—	—
1920	5 152	—	32 175	7 068	2 845	2 765	2,3	—	—	—	—	—	—	—	—
1924	4 990	421	26 704	5 078	3 474	3 177	8,5	12 469	3 183	—	—	—	—	—	—
1926	5 178	386	22 813	4 822	3 194	3 233	24,3	24 273	7 814	2 369	2 216	2 961	3 390	4 600	—
1927	4 790	394	20 069	4 638	3 645	3 511	25,4	24 315	7 575	1 952	2 062	2 997	3 932	4 789	—
1928	5 167	404	19 175	4 515	3 927	3 967	19,2	21 986	6 100	1 516	1 833	2 986	3 587	4 863	—
1929	5 115	402	18 123	4 471	4 203	4 214	15,4	19 520	4 777	1 239	1 580	2 952	2 983	4 903	—
1930	5 444	397	17 866	4 448	4 256	4 103	16,6	19 953	4 730	1 134	1 580	3 002	3 341	4 970	—
1931	4 326	333	17 629	4 096	4 104	3 995	22,3	27 579	6 843	1 474	1 970	3 747	5 227	6 558	—
1932	4 113	362	18 297	3 808	4 205	3 743	30,8	333307	8 579	1 458	2 304	4 390	6 525	7 875	—
1933	4 365	352	18 701	3 649	4 264	3 882	33,4	334097	8 448	1 945	2 139	4 899	6 238	8 436	—
1934	4 529	381	17 794	3 574	4 393	4 198	30,7	333650	7 786	1 908	2 014	4 837	6 034	9 149	—
1935	5 931	398	17 831	—	4 493	4 007	25,3	34 514	7 260	1 826	1 955	4 975	6 218	10 295	—
1934															
Jan.	312	339	1 493	259	390	328	40,6	39 559	9 756	2 849	2 425	5 526	6 529	10 205	—
Feb.	328	342	1 373	260	295	306	38,5	38 963	9 279	2 716	2 349	5 328	6 726	10 283	—
Mars	361	368	1 462	297	394	339	36,6	37 312	8 746	2 433	2 307	5 110	6 481	9 875	—
April	317	353	1 524	269	319	327	33,4	35 746	8 284	2 058	2 162	4 974	6 320	9 641	—
Mai	330	371	1 474	322	362	323	28,7	31 392	7 378	1 585	1 866	4 458	5 785	8 535	—
Juni	377	423	1 509	304	360	366	27,2	27 952	6 520	1 380	1 695	3 878	5 348	7 642	—
Juli	350	416	1 618	280	410	380	24,7	26 011	6 253	1 137	1 602	3 597	5 034	7 020	—
Aug.	384	435	1 580	298	378	382	24,6	28 435	6 746	1 139	1 676	4 400	5 323	7 643	—
Sept.	361	408	1 502	301	370	340	25,6	30 230	6 767	1 309	1 780	4 808	5 522	8 312	—
Okt.	370	411	1 460	306	376	386	27,1	33 952	7 437	1 727	1 954	5 140	6 193	9 452	—
Nov.	346	385	1 411	285	367	363	29,1	37 303	8 192	2 235	2 200	5 523	6 524	10 506	—
Des.	272	312	1 496	363	372	306	32,8	36 948	8 078	2 322	2 150	5 296	6 618	10 676	—
1935															
Jan.	334	379	1 460	250	351	326	34,2	38 693	8 576	2 537	2 392	5 347	6 828	11 029	—
Feb.	348	372	1 372	250	345	317	32,6	38 616	8 478	2 509	2 341	5 228	7 068	10 823	—
Mars	400	417	1 559	276	377	335	31,3	39 048	8 386	2 454	2 395	5 369	7 008	11 121	—
April	348	358	1 573	283	352	311	30,6	38 140	8 301	2 209	2 329	5 242	6 893	10 983	—
Mai	374	405	1 448	336	363	359	25,5	32 177	6 775	1 632	1 764	4 562	6 038	9 577	—
Juni	360	401	1 585	302	358	344	21,1	28 649	5 855	1 354	1 645	4 010	5 362	8 783	—
Juli	351	424	1 614	286	422	368	19,1	27 710	5 852	1 196	1 615	3 879	5 334	8 254	—
Aug.	390	434	1 646	295	390	363	19,7	28 949	6 055	1 116	1 516	4 462	5 362	8 812	—
Sept.	399	417	1 625	307	394	335	19,8	31 997	6 612	1 206	1 629	5 012	5 889	9 758	—
Okt.	385	434	1 558	346	391	324	21,2	35 178	7 210	1 512	1 707	5 485	6 315	10 711	—
Nov.	347	388	1 499	305	362	318	22,0	37 179	7 265	2 007	1 968	5 677	6 428	11 685	—
Des.	309	347	1 619	363	382	306	26,0	37 833	7 750	2 185	2 162	5 426	6 092	12 003	—
1936															
Jan.	327	375	1 584	266	358	317	28,0	38 107	7 934	2 491	2 383	5 198	6 004	11 996	—
Feb.	364	404	1 482	277	334	330	26,7	37 628	7 625	2 520	2 247	5 055	5 949	12 061	—
Mars	385	416	1 628	283	403	393	24,6	37 607	7 458	2 349	2 261	5 269	5 864	12 204	—
April	300	351	1 680	277	366	355	21,0	34 871	6 723	1 779	2 129	4 931	5 602	11 757	—
Mai	357	398	1 609	347	325	339	15,7	29 227	5 468	1 198	1 735	4 295	4 961	10 198	—
Juni	368	434	1 761	297	385	333	12,8	25 150	4 703	983	1 459	3 801	4 349	8 869	—
Juli	372	458	1 700	301	421	400	12,5	22 807	4 441	824	1 370	3 391	4 013	7 927	—
Aug.	378	443	1 912	296	—	—	13,2	24 544	4 889	831	1 317	3 871	4 330	8 349	—
Sept.	395	461	1 664	304	—	—	14,2	27 554	5 161	918	1 427	4 600	4 992	9 297	—
Okt.	409	438	1 717	350	—	—	16,8	30 682	5 743	1 199	1 721	4 933	5 295	10 245	—
Nov.	—	410	—	—	—	—	—	33 846	6 357	1 638	1 923	5 182	5 151	11 421	—
Des.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

¹⁾ Arsoppgavene gjelder budgettåret som slutter i vedk. år, og omfatter stats- og privatbaner, for godstransporten ekskl. Ofotbanen. Gods og personer som har passert to eller flere baner, er bare regnet én gang. Månedstallene omfatter sumtallene for de enkelte baner uten fratrekk. Videre omfatter disse bare statsbanene (for godstransporten ekskl. Ofotbanen). ²⁾ Opgavene omfatter telegrammer avsendt til innland og utland + telegrammer ankommet fra utlandet. Arsoppgavene gjelder budgettåret som slutter i vedk. år. ³⁾ Farten på Narvik, som vesentlig omfatter svensk jernmalm, ikke medregnet. ⁴⁾ Arsoppgavene er gjennomsnittlige månedstall ved bredsporede baner, ekskl. Ofotbanen. ⁵⁾ Tallene for 1932 gjelder 49 arbeidskontorer, tallene for årene 1933 og 1934 gjelder 45 kontorer. Omregning er foretatt p. g. a. at en del arbeidskontorer blev nedlagt fra 1 juli 1933 og et par nye er blitt opprettet. Gruppen Sjøfart ved Tønsberg arbeidskontor blev skilt ut, da opgavene p. g. a. en nyopprettet hyreavdeling ved kontoret ikke var jevnførbare. Tallene for 1935 og 1936 omfatter alle 47 arbeidskontorer (og gruppen Sjøfart, Tønsberg). For 1935 er tallene omregnet for sammenligningens skyld.

VI. Jordbruk og skogbruk.

a) Arealet av dyrket jord i rikets bygder												
Ar	Hvete	Rug	Bygg	Havre	Bland-korn	Erter	Til-sammen korn og erter	Poteter	Annen åpen åker og have	I alt åpen åker og have	Eng på dyrket jord	I alt dyrket jord
Dekar												
1917	86 644	107 912	473 971	1 028 769	83 530	21 250	1 802 076	457 978	300 696	2 560 750	4 436 934	6 997 684
1929	119 524	74 129	534 577	966 084	55 313	11 288	1 760 915	463 073	502 772	2 726 760	5 027 619	7 754 379
1930	123 297	77 289	544 279	967 968	55 422	11 236	1 779 491	472 218	512 577	2 764 286	5 059 317	7 823 603
1931	116 095	61 723	559 789	958 338	54 659	10 536	1 761 140	471 101	525 242	2 757 483	5 141 087	7 898 570
1932	112 628	66 015	553 648	949 704	55 732	10 741	1 748 468	498 685	525 317	2 772 470	5 202 511	7 974 981
1933	113 751	63 516	573 780	980 575	58 148	10 753	1 800 523	485 311	521 602	2 807 436	5 253 383	8 060 819
1934	187 762	58 717	594 813	915 039	50 368	10 047	1 816 746	486 157	536 174	2 839 077	5 306 254	8 145 331
1935	237 814	62 156	620 299	871 836	45 129	10 087	1 847 321	495 900	533 907	2 877 128	5 360 475	8 237 603
1936	301 725	59 261	604 367	851 679	43 884	9 885	1 870 801	515 916	528 374	2 915 091	5 415 075	8 330 166
Det dyrkede areals procentvise fordeling:												
1917	1,24	1,54	6,77	14,70	1,20	0,30	25,75	6,54	4,30	36,59	63,41	100,00
1929	1,54	0,96	6,89	12,46	0,71	0,15	22,71	5,97	6,48	35,16	64,84	100,00
1932	1,41	0,83	6,94	11,91	0,70	0,13	21,92	6,25	6,59	34,76	65,24	100,00
1933	1,41	0,79	7,12	12,17	0,72	0,13	22,34	6,02	6,47	34,83	65,17	100,00
1934	2,31	0,72	7,30	11,23	0,62	0,12	22,30	5,97	6,58	34,85	65,15	100,00
1935	2,89	0,76	7,53	10,58	0,55	0,12	22,43	6,02	6,48	34,93	65,07	100,00
1936	3,62	0,71	7,26	10,22	0,53	0,12	22,46	6,19	6,34	34,99	65,01	100,00
b) Høstutbyttet av korn, poteter, førnepe og høi												
Ar	Hvete	Rug	Bygg	Havre	Bland-korn	Erter	Til-sammen korn og erter	Poteter	Førnepe og kålrot	Høi	Til-sammen i bygg-verdier ¹⁾	
Tonn												
1911/15 gj.sn.	8 046	24 559	64 524	170 009	10 677	5 893	283 708	637 199	298 012	2 000 000	1 365 099	
1916/20	21 249	25 731	104 035	230 802	17 907	5 727	405 451	908 088	372 334	1 812 870	1 482 219	
1925	13 345	15 588	112 773	174 878	15 810	2 212	334 606	938 952	532 428	2 428 391	1 667 357	
1926	15 961	16 433	111 584	193 514	15 242	2 212	354 946	894 585	526 901	2 325 566	1 632 431	
1927	16 479	15 390	101 728	183 830	12 411	1 830	331 667	605 061	479 002	2 485 503	1 612 827	
1928	21 728	12 627	111 770	184 048	13 109	1 912	345 194	950 724	555 619	2 081 133	1 553 075	
1929	20 422	13 660	98 686	176 296	10 710	1 890	321 664	900 020	713 458	2 347 452	1 630 413	
1930	19 596	14 111	107 161	197 705	11 570	2 045	352 187	765 952	685 557	2 680 581	1 768 961	
1931	16 106	9 607	91 587	137 807	8 101	1 409	264 617	774 321	625 300	2 540 479	1 621 027	
1932	20 390	13 257	118 297	193 452	11 854	2 011	359 262	1 035 007	807 774	2 453 161	1 751 509	
1933	20 542	11 130	100 080	180 223	11 307	1 796	325 078	976 776	701 600	2 037 921	1 508 944	
1934	32 765	10 028	115 548	176 293	9 482	1 624	345 740	800 543	722 291	2 592 509	1 741 777	
1935	50 871	12 277	123 392	181 898	9 807	1 924	380 169	916 458	706 507	2 621 220	1 822 862	
1936 ²⁾	58 833	10 932	121 687	175 004	9 169	1 866	377 491	945 847	717 633	2 301 681	1 700 000	
Høstutbyttet pr. dekar i forhold til middelsåret. Middelsår = 100.												
1921	88	99	75	77	82	70	—	76	85	101	—	
1922	96	101	93	91	94	81	—	99	87	101	—	
1923	85	94	72	64	69	66	—	82	88	90	—	
1924	84	83	90	82	87	74	—	70	76	106	—	
1925	83	89	99	89	101	94	93	105	100	107	102	
1926	98	89	95	99	102	97	97	97	94	101	99	
1927	90	84	83	94	88	84	89	64	82	107	96	
1928	103	88	91	92	93	89	92	99	90	89	92	
1929	93	94	91	91	94	90	91	102	100	96	96	
1930	85	93	96	101	100	99	98	84	92	108	102	
1931	74	79	80	71	71	72	74	86	84	102	94	
1932	97	102	105	100	102	102	102	108	104	98	100	
1933	97	89	85	91	93	91	89	105	92	80	85	
1934	94	87	95	95	91	89	95	86	92	101	97	
1935	106	98	96	99	103	99	99	91	85	101	98	
1936 ²⁾	96	91	96	97	99	98	97	90	88	87	93	
c) Nydyrking									1917—1929		1/2 1929—1/2 1936	
Deкар									732 518		575 787	

¹⁾ Halm medregnet. ²⁾ Foreløbige tall for korn.

VI. Jordbruk og skogbruk (forts.).

Ar	d) Husdyrhold i rikets bygder							e) Meierier, ysterier og kondenseringsfabrikker				
	Hester	Storfe	Svin	Sau	Geit	Til-sammen i kyrslag	Fjærte	Ar	Antall anlegg	Innveiet melke-mengde Tonn	Utbet. øre pr. kg. melk	
											Ved alm. meierier	Ved kondenseringsfabrikkene
1907	163 621	1 087 918	307 165	1 390 421	295 767	1 493 108	1 411 101	1913	677	308 153	11,51	10,60
1917	202 365	1 149 526	237 921	1 294 906	238 641	1 567 664	1 883 718	1925	602	351 869	29,86	31,72
1927	183 365	1 209 450	299 669	1 608 222	290 099	1 626 067	2 993 541	1926	619	368 323	20,60	20,77
1928	182 401	1 220 875	282 709	1 654 448	293 258	1 633 937	3 091 859	1927	614	380 765	17,96	17,17
1929	177 169	1 224 182	289 039	1 533 015	323 677	1 615 230	2 929 440	1928	645	393 457	17,66	16,90
1930	176 898	1 250 672	338 859	1 588 186	333 141	1 661 515	3 098 184	1929	650	408 900	16,47	17,05
1931	176 823	1 309 656	317 343	1 692 406	344 352	1 715 973	3 323 991	1930	643	427 676	15,87	17,08
1932	179 068	1 341 787	303 966	1 735 932	342 525	1 743 901	3 503 001	1931	638	460 552	13,74	15,78
1933	180 183	1 339 833	420 000	1 764 050	343 042	1 795 214	3 543 658	1932	639	483 169	12,57	14,49
1934	181 325	1 294 497	550 000	1 697 698	337 697	1 789 702	3 512 716	1933	632	500 526	12,03	14,01
1935	182 614	1 328 239	410 000	1 736 687	334 015	1 774 958	3 436 544	1934	633	522 931	12,67	14,41
1936	185 468	1 348 446	410 000	1 748 600	331 350	1 797 409	3 471 933	1935	621	534 231	13,99	14,34

Ar	f) Innveiet melkemengde ved meierier og ysterier. Tonn.											
	Januar	Februar	Mars	April	Mai	Juni	Juli	August	Septbr.	Oktober	Novbr.	Desbr.
1930....	29 392	27 651	31 119	31 817	36 126	32 332	28 441	24 986	26 356	26 190	25 901	29 148
1931....	34 027	31 955	35 679	37 376	38 276	38 868	35 230	28 937	29 287	29 538	29 923	33 243
1932....	37 241	36 330	37 309	40 684	40 563	40 445	34 634	32 511	31 737	31 782	32 127	36 557
1933....	39 635	37 632	42 607	41 103	47 598	41 051	34 756	33 198	33 338	32 935	32 762	35 249
1934....	40 616	37 807	41 954	44 599	47 764	45 074	37 999	35 623	34 250	34 692	32 412	35 368
1935....	40 254	38 581	43 689	46 060	49 879	45 299	44 604	38 142	34 344	35 186	35 365	38 223
1936....	44 938	44 323	49 845	52 468	58 690	56 320	47 930	43 521	43 501	43 536	41 437	—

Ar	g) Arbeidslønnen i jordbruk og skogbruk										
	Årslønn (hertil kost og losji)		Daglønn i sommerhalvåret på egen kost						Daglønn for skogsarbeide i vinterhalvåret		Gj.snittlig dagsfortjeneste for skogskjøring (mann og hest)
	Tjenestegutter	Tjenestejenter	Vårønn		Slåtønn		Skurønn		På arbeidsgiverens kost	På egen kost	
			Menn	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner			
Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	
1915/16	391	202	3,64	2,12	4,00	2,35	3,64	2,22	2,39	3,69	11,03
1920/21	1 355	703	12,50	7,09	13,64	7,67	12,71	7,44	8,94	13,68	29,40
1927/28	579	391	5,43	3,63	5,94	3,90	5,38	3,80	3,35	5,08	8,33
1928/29	531	361	5,09	3,40	5,51	3,60	5,01	3,47	3,13	4,77	7,87
1929/30	519	352	4,95	3,31	5,37	3,50	4,87	3,39	3,16	4,73	7,84
1930/31	491	338	4,72	3,15	5,14	3,37	4,71	3,29	2,99	4,51	7,42
1931/32	455	319	4,34	2,93	4,72	3,15	4,35	3,02	2,73	4,11	6,88
1932/33	428	304	4,03	2,75	4,40	2,94	4,04	2,85	2,60	3,87	6,57
1933/34	412	291	3,93	2,66	4,26	2,85	3,90	2,74	2,48	3,77	6,38
1934/35	412	291	3,92	2,68	4,27	2,89	3,95	2,79	2,63	3,89	6,61
1935/36	429	298	4,06	2,75	4,38	2,96	4,08	2,87	2,75	4,03	6,76

Ar	h) Priser på kraftfôr, kunstgjødsel, maskiner og redskap											
	Kraftfôr ¹⁾				Kunstgjødsel ¹⁾			Maskiner og redskap				
	Maisgrøp	Jordnøtt-mel	Ruggriis	Sildemel	Kalk-salpeter 15,5% N ²⁾	20 % super-fosfat	40 % kali-gjødsel	Plog (Norsk 11'')	Harv (9 t.)	Slå-maskin (2 h.)	Arbeids-kjerre ³⁾	Høl-vogn ³⁾
Kr. pr. 100 kg.							Kr. pr. stk.					
1913.....	12,16	15,33	11,29	15,28	16,60	6,30	12,80	—	42,00	210,00	88,00	122,00
1925.....	32,30	34,90	23,66	43,63	36,35	13,80	21,05	—	115,00	600,00	290,00	410,00
1926.....	20,04	26,65	16,53	34,47	25,50	10,20	20,10	—	80,00	420,00	235,00	322,00
1927.....	17,31	24,04	14,22	32,53	18,95	17,40	16,20	125,40	71,00	350,00	185,50	283,00
1928.....	19,95	25,33	16,23	30,91	17,65	6,80	15,40	125,40	71,00	350,00	185,50	278,00
1929.....	19,58	24,65	13,56	26,14	16,00	6,60	13,70	125,40	65,00	350,00	180,00	270,00
1930.....	13,86	17,40	9,65	29,10	17,70	7,60	13,70	125,40	60,00	320,00	180,00	250,00
1931.....	10,01	15,65	8,43	25,52	17,55	6,40	13,45	125,40	54,00	300,00	160,00	235,00
1932.....	10,97	18,50	9,47	20,73	13,40	6,00	15,50	132,00	57,00	295,00	135,00	210,00
1933.....	10,39	15,39	9,01	19,39	14,65	6,22	15,00	132,00	57,00	290,00	135,00	210,00
1934.....	11,70	14,46	8,50	22,25	13,40	6,16	13,20	132,00	63,00	350,00	135,00	210,00
1935.....	13,66	17,82	10,70	22,91	13,20	6,10	8,15	140,00	74,00	375,00	145,00	220,00
1936 (mars)	14,75	18,75	12,20	19,00	13,90	6,12	13,60	151,00	79,00	385,00	155,00	240,00
1936 (nov.)	16,25	20,00	12,20	22,00	13,50	5,94	12,85	—	—	—	—	—

¹⁾ Den anførte årspris er for kraftfôr gjennomsnittspris av noteringene i «Samvirke»; for kunstgjødsel prisen om våren angjeldende år. ²⁾ Fra 1913 til 1929 Norgesalpeter. ³⁾ Fra og med 1932 netto-priser. ⁴⁾ Ny forbedret modell. ⁵⁾ Fra 1 juli 1935 er kraftfôravgift inkludert i prisen.

VI. Jordbruk og skogbruk (forts.).

Ar og måneder	i) Jordbrukets prisindeks ¹⁾		Ar og måneder	j) Gjennomsnittspriser på en del viktigere landbruksprodukter											
	Jordbruksprodukter	Produksjonsmidler		Partisalg fra produsent, prima vare, levert avsetningsstedet. (Landbrukets Prisentral)							Opnådd gjennomsnittspris ved engrossalg fra meieriene				
				Havre	Høi	Poteter	Egg	Oksekjøtt	Flesk	Ferske huder	Smør	Hel-fet gaudaost	Halv-fet nøkk-ost	Bl. geit-mysost	Mysost
				Kr. pr. 100 kg.	Kr. pr. 100 kg.	Kr. pr. 100 kg.	Kr. pr. kg.	Kr. pr. kg.	Kr. pr. kg.	Kr. pr. kg.	Kr. pr. kg.	Kr. pr. kg.	Kr. pr. kg.	Kr. pr. kg.	Kr. pr. kg.
1909/14....	100	100	1913 ²⁾ ...	10,39	6,21	4,13	1,47	0,98	1,14	—	—	—	—	—	
1922/23....	250	249	1922....	28,83	14,79	14,92	3,88	2,76	2,79	1,33	—	—	—	—	
1923/24....	275	245	1923....	27,87	16,90	12,33	3,36	2,77	2,37	1,67	—	—	—	—	
1924/25....	339	285	1924....	34,87	19,74	18,75	3,52	3,43	2,85	2,41	—	—	—	—	
1925/26....	280	235	1925....	32,60	12,50	21,57	3,06	3,48	3,18	1,98	5,25	3,14	2,60	2,86	0,79
1926/27....	189	171	1926....	22,71	8,94	9,23	2,34	2,29	1,92	1,07	3,83	1,98	1,39	2,02	0,52
1927/28....	187	162	1927....	20,41	8,98	11,90	2,05	1,80	1,38	1,20	3,45	1,95	1,26	1,91	0,47
1928/29....	178	161	1928....	20,83	9,01	14,64	1,98	1,74	1,62	1,51	3,39	1,89	1,38	1,66	0,45
1929/30....	154	151	1929....	18,65	10,01	7,46	1,81	1,70	1,53	0,95	3,12	1,57	1,07	1,44	0,41
1930/31....	138	130	1930....	13,04	7,76	7,24	1,54	1,80	1,21	0,83	2,72	1,56	1,05	1,42	0,40
1931/32....	123	123	1931....	11,82	5,76	8,48	1,35	1,38	0,97	0,57	2,31	1,17	0,77	1,10	0,32
1932/33....	113	127	1932....	14,35	5,97	6,80	1,18	1,01	1,02	0,40	2,25	1,11	0,73	1,14	0,31
1933/34....	112	119	1933....	13,39	8,36	5,43	1,10	1,01	0,96	0,49	2,17	1,09	0,76	1,12	0,32
1934/35....	121	122	1934....	11,86	8,30	5,95	1,10	1,30	0,89	0,62	2,40	1,23	0,83	1,16	0,32
1935/36....	138	133	1935....	14,35	7,85	8,71	1,25	1,34	1,11	0,71	2,48	1,31	1,03	1,28	0,35
1936			1936												
Jan.	140	137	Jan.	15,00	7,78	7,58	1,42	1,34	1,34	0,81	2,54	1,31	1,02	1,24	0,37
Feb.	140	137	Feb.	15,00	7,78	7,84	1,36	1,31	1,24	0,80	2,53	1,28	1,01	1,24	0,39
Mars	139	136	Mars ...	15,00	8,05	8,31	1,39	1,30	1,22	0,77	2,53	1,29	1,00	1,26	0,37
April	137	137	April ...	15,00	8,20	8,42	1,32	1,30	1,18	0,78	2,54	1,28	1,00	1,24	0,37
Mai	136	137	Mai	15,00	8,18	8,19	1,04	1,29	1,09	0,79	2,54	1,29	1,00	1,23	0,37
Juni	136	137	Juni	15,00	8,06	7,54	1,04	1,30	1,13	0,74	2,54	1,28	0,99	1,23	0,37
Juli	137	138	Juli	15,00	8,07	9,31	1,20	1,32	1,19	0,72	2,55	1,27	1,00	1,17	0,36
Aug.	139	139	Aug.	15,00	8,12	7,14	1,38	1,37	1,27	0,74	2,55	1,27	0,97	1,13	0,37
Sept.	141	140	Sept. ...	15,50	8,29	6,28	1,50	1,41	1,27	0,75	2,55	1,27	1,00	1,13	0,37
Okt.	142	139	Okt.	15,50	8,44	6,28	1,73	1,41	1,25	0,79	2,54	1,30	1,03	1,18	0,38
Nov.	142	139	Nov. ...	15,50	8,34	6,43	1,87	1,43	1,28	0,83	2,55	1,31	1,05	1,22	0,38
Des.	—	—	Des.	15,63	8,50	6,75	1,65	1,42	1,36	0,85	—	—	—	—	—

Ar	k) Innførsel av kraftfôrstoffer							l) Forbruket av kunstgjødsel ³⁾							
	Mals og malsmel	Kli	Olje- og eggehviterte-fôr-stoffer	Sildemel, fiskemel, kjøttfôr-mel	Melasse, alle slags	Andre kraftfôr-stoffer ⁴⁾	Verdi i alt	Råstoff for olje- og kraftfôr-produk-sjon ⁵⁾	Kvelstoff-gjødsel (omregnet til 13%)	Fosforsyre-gjødsel (omregnet til 20%)	Kali-gjødsel (omregnet til 20%)				
												Tonn	Mill. kr.	Tonn	Tonn
												1913 ...	29 135	2 036	30 122
1921 ...	90 285	10 626	31 010	149	3 187	825	42,0	18 296	17 615	23 910	28 625				
1922 ...	90 826	3 869	19 872	1 605	4 321	737	26,6	18 365	18 423	25 715	24 765				
1923 ...	98 905	21 888	38 464	2 773	6 008	466	41,8	25 985	22 878	40 950	25 650				
1924 ...	78 131	43 059	53 695	1 731	4 442	178	54,7	32 136	21 000	50 750	38 720				
1925 ...	97 466	31 194	45 186	2 328	5 968	3 499	49,8	33 465	24 231	43 650	39 715				
1926 ...	108 110	29 841	39 423	1 205	4 566	1 394	32,3	35 819	22 301	45 630	38 000				
1927 ...	152 421	22 024	48 269	1 932	7 135	4 509	37,9	30 853	22 238	44 000	36 500				
1928 ...	115 221	22 423	48 570	3 117	7 094	53 364	42,6	37 328	26 654	52 175	40 000				
1929 ...	81 943	22 711	33 834	1 556	3 714	36 230	29,1	40 950	34 323	48 180	45 850				
1930 ...	136 562	33 332	43 164	2 733	3 854	12 363	27,2	55 613	39 650	55 179	52 500				
1931 ...	201 702	40 540	67 486	5 852	6 430	20 726	31,9	55 081	38 938	49 250	47 190				
1932 ...	154 074	28 322	36 362	3 667	6 361	17 497	24,9	58 864	39 423	48 900	34 750				
1933 ...	177 077	62 103	35 819	2 326	4 669	9 989	25,6	64 327	43 177	49 000	36 885				
1934 ...	132 086	122 474	38 151	10 451	4 670	680	28,2	76 809	46 200	57 605	44 170				
1935 ...	125 620	88 130	52 014	5 680	4 508	713	26,5	81 314	55 384	64 245	74 000				
1936 ...	—	—	—	—	—	—	—	—	61 308	73 850	65 145				
Jan. nov. 1935 ...	118 464	80 157	45 060	5 296	4 041	304	—	77 416	—	—	—				
1936 ...	113 250	67 654	41 739	5 094	4 192	1 891	—	83 579	—	—	—				

¹⁾ Efter prof. Borgedals beregning. Fra juli 1935 er kraftfôravgiften medregnet. ²⁾ Opgavene for 1913 er Oslo markedspriser. ³⁾ Efter opgave fra Landbruksdepartementet. ⁴⁾ Fra 1925 vesentlig tapiokamel (manioka). ⁵⁾ Kopra, linfrø, sojabønner, arachidnøtter og palmekjerner.

VI. Jordbruk og skogbruk (forts.).				VII. Fiskeri og hvalfangst.							
Ar	m) Salg av faste eiendommer i rikets landdistrikter		n) Gjennemsnittlig skyldmarksverdi	Ar	a) Mengde og verdiutbytte av alle saltvannsfiskerier		b) Oppfisket mengde av de viktigste fiskeslag				
	Alle salg				1000 tonn	Mill. kr.	Torsk			Storsild	Vårsild
	Antall	Salgsbeløp 1 000 kr.	Mill. st.				Hengt Mill. st.	Saltet Mill. st.	1000 hl.		
1913	15 209	86 842	2 664	1905-14	492	45,9	61,9	21,6	39,7	285	941
1921	21 731	224 729	7 124	1923	571	77,5	52,1	23,7	26,9	416	1911
1922	21 990	214 130	6 551	1924	617	132,1	69,9	32,3	35,0	714	1245
1923	23 810	229 340	6 341	1925	622	129,5	58,9	23,5	34,0	702	1801
1924	21 038	215 311	6 536	1926	799	94,9	89,5	42,2	43,5	802	1748
1925	20 293	200 340	6 470	1927	792	69,5	66,4	27,9	36,1	730	2087
1926	18 084	151 789	5 621	1928	894	81,6	65,2	27,9	35,0	947	2059
1927	17 643	181 800	5 141				1000 tonn	1000 tonn	1000 tonn		
1928	16 758	138 574	5 100	1929	976	88,9	231,6	86,5	137,4		3435
1929	17 214	151 115	4 930	1930	994	89,9	194,6	48,6	135,7		4750
1930	17 306	133 201	4 543	1931	740	63,9	127,7	56,4	61,7		3054
1931	17 371	125 022	4 239	1932	910	61,2	169,4	79,9	78,5		3648
1932	18 243	122 049	3 936	1933	1055	69,5	140,6	54,7	77,4		3298
1933	18 920	139 227	3 971	1934	683	67,2	143,9	64,4	69,4		1103
1934	20 132	129 761	4 247	1935			116,7	43,7	62,2		4200
1935	20 986	144 890	4 683	1936			2)137,1	66,7	56,0		5062

Ar	o) Tømmerfløtning		b) Oppfisket mengde				c) Priser på fiskeplassene, gjenn.snitt		
	Antall stokker	Antall m. ³	Fetsild	Små-sild	Islands-sild	Bris-ling	Torsk usløtet	Stor-sild	Vår-sild
1914	—	5 300 000	1000 hl.	1000 hl.	1000tnr.	1000 hl.	Pr. st.	Pr. hl.	Pr. hl.
1921	Ca. 38 110 000	6 499 534					Kr.	Kr.	Kr.
1922	8 893 399	1 507 507					0,37	7,89	2,97
1923	17 770 952	2 779 763					0,54	6,09	3,95
1924	29 275 339	4 840 935					0,83	10,17	7,65
1925	28 299 835	4 682 866					1,04	11,20	6,95
1926	24 985 735	4 047 522					0,52	5,80	3,66
1927	26 402 996	4 256 601					0,31	4,48	3,20
1928	25 637 262	4 202 248					0,45	4,13	3,96
1929	31 889 236	5 262 015							
1930	33 359 594	5 320 816							
1931	18 097 781	2 736 004							
1932	13 314 248	2 016 422							
1933	21 178 685	3 332 156							
1934	26 118 259	4 144 754							
1935	25 754 780	4 022 301							

Ar	p) Priser på tømmer og ved						
	Barskogvirke			Løvskogvirke			
	Skur-tømmer	Sliperi- og celluloselast		Ved	Tømmer	Ved	
		Gran	Furu			Bjørk, eik og bok	Annens løvved
	Kr. pr. m. ³	Pr. favn à 2,4 m. ³	Pr. m. ³	Pr. favn à 2,4 m. ³	Pr. m. ³	Pr. favn à 2,4 m. ³	Pr. m. ³
1913	—	12,50 ¹⁾	—	—	—	—	—
1920	47,59	47,01	—	47,97	39,35	53,11	—
1921	24,73	20,50	—	35,84	29,87	42,89	—
1922	22,31	18,40	—	29,06	25,15	34,07	—
1923	28,52	25,07	19,58	29,67	28,40	36,43	28,24
1924	28,86	26,30	19,22	32,46	33,28	38,80	33,10
1925	23,38	20,84	16,99	27,67	35,88	36,37	28,61
1926	17,97	17,67	13,96	22,29	28,31	31,69	24,05
1927	15,59	14,37	11,45	20,37	26,10	29,17	20,08
1928	15,78	15,04	12,42	18,69	23,07	24,69	19,07
1929	16,23	15,38	11,97	15,48	21,61	22,70	16,89
1930	14,26	13,76	9,75	14,80	22,00	21,74	16,10
1931	12,44	11,78	8,15	14,96	20,16	20,17	15,36
1932	11,61	10,55	7,70	13,60	20,86	19,15	14,16
1933	11,77	11,18	8,01	13,15	23,47	17,84	14,45
1934	12,30	11,64	7,81	11,66	21,71	17,32	13,26
1935	12,36	11,54	7,74	13,81	22,25	18,45	13,88

Ar	c) Priser på fiskeplassene, gjennemsnitt				d) Hvalfangsten	
	Fetsild	Små-sild	Islands-sild	Bris-ling	Olje-produksjon	Verdi av oljer etc.
	Pr. hl.	Pr. hl.	Pr. tne.	Pr. hl.	Tusen fat ⁴⁾	Mill. kr.
1910-14	7,29	2,99	6,99	13,40	436	26,6
1923	11,93	9,28	24,61	38,76	440	66,0
1924	31,90	11,96	49,27	48,67	378	65,0
1925	22,32	7,02	29,34	18,36	615	94,0
1926	18,03	5,09	39,98	14,70	656	79,0
1927	10,24	4,83	11,52	25,87	689	58,0
1928	4,74	5,01	17,78	28,69	846	72,0
1929	5,39	3,88	18,61	29,75	1210	108,5
1930	8,42	3,66	18,98	23,96	1796	133,0
1931	8,49	2,95	8,77	24,16	2317	149,6
1932	5,85	2,06	5,64	21,61	29	1,2
1933	2,89	—	16,00	19,92	1317	53,9
1934	3,04	—	18,00	20,25	1253	41,9
1935	4,18	—	40,00	22,56	1239	51,0
1936	4,36	—	—	22,23	ca. 1160	ca. 68,0

¹⁾ Beregnet. ²⁾ Antallet av torsk oppfisket i 1936 var i alt 42,8 mill., hvorav 21,8 mill. blev hengt og 16,0 mill. saltet, i 1935 henholdsvis 34,6 mill., 14,1 mill. og 17,2 mill. ³⁾ Gjennemsnitt 1905—1914. ⁴⁾ Det er tilført hermetikkfabrikkene i 1934 ca. 280 000 skjegger, i 1935 ca. 220 000 skjegger og i 1936 ca. 470 000 skjegger. ⁵⁾ Fat = $\frac{1}{6}$ eng. tonn.

VII. Fiskeri og hvalfangst (forts.).

Ar og måneder	e) Utførselsmengde						Utførselsverdi av sild og fisk, i alt Mill. kr.	f) Prisnoteringer					
	Sild, fersk	Fisk, fersk	Tørrfisk	Klippfisk	Sild, saltet	Saltet fisk ellers		Rundfisk ¹⁾			Klippfisk ²⁾	Storsild, ¹⁾ eksport, pakket	Vårsild, ²⁾ eksport, pakket
								Usortert Lofots.	Almindelig holdender	Samfengt (italiener)			
Tonn	Tonn	Tonn	Tonn	Tonn	Tonn	Mill. kr.	Kr. pr. vekt (20 kg.)				Kr. pr. tønne (110 kg.)		
1913	81 474	6 798	26 867	57 078	84 062	41 207	91,3	14,50	15,46	10,14	10,25	³⁾ 13,80	⁴⁾ 10,00
1920	60 115	1 786	14 957	36 751	257 366	4 855	160,3	—	—	—	—	—	—
1921	56 099	3 224	20 762	27 348	148 894	11 072	109,3	—	—	—	—	—	—
1922	61 170	3 317	19 901	22 747	159 477	14 773	111,4	—	—	—	—	—	—
1923	86 470	4 663	25 726	36 873	150 672	11 227	116,2	⁴⁾ 17,00	⁴⁾ 21,17	⁴⁾ 15,00	⁴⁾ 17,47	⁴⁾ 22,00	⁴⁾ 15,64
1924	81 003	7 497	35 030	45 158	103 629	11 117	186,0	25,92	29,00	26,48	27,92	32,20	11,70
1925	95 989	6 563	21 440	38 300	97 321	6 818	144,9	30,13	31,60	26,58	25,04	18,80	14,38
1926	107 626	9 324	30 908	47 579	85 157	3 473	111,5	13,75	19,87	15,01	13,52	16,83	14,94
1927	89 642	11 838	32 636	46 927	87 813	5 867	91,6	11,89	14,65	10,88	10,84	16,38	13,50
1928	102 769	14 767	37 034	40 965	82 494	4 236	99,2	14,46	16,23	14,28	14,51	16,58	14,50
1929	121 045	17 482	38 069	48 537	94 300	13 321	111,3	12,36	15,31	14,24	13,14	13,78	—
1930	111 399	20 389	31 821	45 945	110 726	8 842	107,0	15,21	16,50	14,45	10,89	16,10	15,42
1931	75 673	23 291	21 754	30 218	77 987	5 140	71,5	12,31	16,28	13,90	8,26	16,10	10,67
1932	74 570	27 512	32 774	40 174	69 677	7 180	76,7	8,25	12,38	9,36	7,70	13,80	14,91
1933	110 651	26 268	26 484	32 642	60 445	4 707	75,3	13,25	14,02	11,15	9,57	12,94	10,28
1934	63 359	24 921	22 761	36 039	41 728	5 773	70,2	13,13	15,11	13,22	9,64	—	10,69
1935	98 440	24 097	22 042	35 021	35 185	4 708	75,3	—	—	15,20	9,86	13,45	11,30
1936	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10,00	—	—
Jan.-nov. 1935	95 100	22 144	20 937	32 070	33 391	3 952	70,4	—	—	—	—	—	—
Jan.-nov. 1936	100 355	25 082	17 593	31 919	51 982	2 374	71,2	—	—	—	—	—	—
1934	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jan.	14 760	2 223	726	2 840	3 534	337	6,1	—	16,75	14,00	9,25	—	—
Feb.	17 699	1 734	1 089	1 932	5 208	221	6,4	—	—	14,75	9,40	—	11,50
Mars	9 670	3 250	1 012	2 280	2 006	80	5,6	—	—	—	10,00	⁷⁾ —	—
April	3 831	1 267	1 019	2 606	1 259	699	3,9	—	—	—	9,40	—	11,75
Mai	6 400	2 578	843	1 899	449	312	3,7	—	—	—	9,40	—	11,00
Juni	3 456	2 587	899	3 726	5 612	202	5,7	—	—	—	9,50	—	10,57
Juli	1 655	2 113	2 090	4 204	1 262	155	6,0	13,25	15,00	12,75	9,05	—	—
Aug.	1 757	1 782	3 368	3 251	2 896	881	6,5	12,75	15,00	12,75	9,30	—	10,00
Sept.	831	1 299	3 803	4 196	8 316	1 236	8,3	13,00	14,50	12,75	10,10	—	10,00
Okt.	551	1 459	4 478	3 018	5 388	1 009	7,6	13,50	14,75	13,00	10,20	—	10,00
Nov.	2 108	2 328	2 288	2 743	3 977	409	6,0	—	14,75	13,00	10,00	—	—
Des.	641	2 301	1 146	3 344	1 821	232	4,4	—	15,00	12,75	10,08	—	—
1935	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jan.	23 580	2 110	2 329	3 835	6 149	213	9,3	—	—	12,75	10,00	—	10,00
Feb.	22 906	2 795	1 110	2 419	3 169	288	7,0	—	—	12,75	9,48	12,50	12,00
Mars	20 083	2 300	1 519	3 013	3 055	241	6,7	—	15,00	12,75	10,22	12,50	11,50
April	9 784	2 643	1 129	2 010	1 614	355	4,8	—	15,00	13,00	10,50	13,00	11,50
Mai	7 393	1 795	1 187	2 185	1 426	249	4,5	—	—	13,75	9,25	13,75	11,50
Juni	2 435	1 602	634	3 416	2 590	466	4,9	—	—	—	⁶⁾ 9,55	14,50	—
Juli	1 988	1 630	1 081	3 127	1 381	265	4,7	—	—	—	⁶⁾ 9,92	14,50	—
Aug.	1 604	1 224	2 714	2 563	2 009	319	5,6	17,50	21,00	18,00	9,95	—	—
Sept.	1 264	1 424	3 943	2 239	4 754	707	7,9	—	21,75	18,50	9,80	—	—
Okt.	1 541	1 910	3 185	3 209	5 013	651	8,4	—	21,75	18,50	9,95	—	—
Nov.	2 522	2 711	2 106	4 054	2 231	198	6,7	—	21,00	17,00	9,90	—	—
Des.	3 340	1 953	1 105	2 951	1 794	756	4,8	—	—	—	9,85	—	—
1936	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jan.	24 237	3 206	1 196	2 568	7 197	155	8,7	—	—	—	9,75	—	—
Feb.	30 274	2 806	1 111	2 609	8 120	108	8,8	—	—	—	9,65	15,50	—
Mars	22 629	2 253	1 075	2 181	4 623	104	6,8	—	—	—	9,67	16,00	13,50
April	4 213	1 731	1 005	2 194	3 161	59	4,5	—	—	—	9,90	15,50	13,00
Mai	2 897	2 368	1 010	1 969	3 218	121	4,6	—	—	—	10,00	—	13,50
Juni	2 330	2 067	737	2 808	957	124	4,6	—	—	—	10,15	15,50	13,50
Juli	2 736	1 923	755	3 360	2 581	156	4,8	—	—	—	10,15	—	15,50
Aug.	2 607	1 504	721	2 359	5 899	194	4,9	—	—	—	10,15	—	18,50
Sept.	2 395	1 765	2 373	3 339	8 745	344	7,4	—	15,00	13,50	10,15	—	—
Okt.	2 965	2 413	4 746	3 763	4 692	522	8,5	—	15,00	13,50	10,15	—	—
Nov.	3 072	3 046	2 864	4 769	2 789	487	7,6	—	14,50	13,50	10,15	—	—
Des.	—	—	—	—	—	—	—	—	14,50	12,50	10,15	—	—

¹⁾ Bergens Børs. ²⁾ Kristiansunds Børs. ³⁾ Gjennemsnitt 1908—14. ⁴⁾ Noteringen for 1923 omfatter bare 2net halvår. ⁵⁾ Haugesunds Børs. ⁶⁾ Lofoten. ⁷⁾ En notering for storsild for mars — 11,75 — for Alesund.

VIII. Industri. Hovedoversikt.

År	Alle grupper	Malm- og metall-utvinning	Jord- og stenindustri	Jern- og metallindustri	Kjemisk og elektrokjemisk industri	Olje- og fettindustri	Gassverk	Treindustri	Tremasse-, cellulose- og papirindustri	Lær- og gummi-vareindustri	Tekstilindustri	Beklædnings-industri	Nærings- og nytelsesmiddel-industri	Polygrafisk industri og bokbinderier	
a) Utførte timeverk i alt, mill. ¹⁾															
1929	260	21	15	63	8	5	2	21	37	5	21	19	32	11	
1930	260	22	16	62	10	5	2	21	36	5	23	20	26	12	
1931	200	16	12	44	8	4	2	18	22	4	19	17	25	9	
1932	232	16	12	49	7	5	2	18	33	5	25	20	29	11	
1933	232	18	12	51	9	5	1	17	32	5	24	20	27	11	
1934	247	20	15	55	8	5	1	19	34	6	26	21	25	12	
1935	267	21	14	63	9	6	1	22	34	6	26	23	30	12	
b) Verdi av bruttoproduksjon ²⁾ , mill. kr. ¹⁾															
1930	1566	130	45	231	116	95	9	105	253	28	100	83	327	44	
1931	1155	98	33	156	89	63	9	79	135	23	80	65	288	37	
1932	1326	108	35	177	85	73	9	75	210	26	103	72	310	43	
1933	1330	127	33	184	93	77	9	72	192	25	103	71	302	42	
1934	1400	137	39	211	75	67	8	83	215	28	113	75	307	42	
1935	1547	149	42	245	98	88	9	91	212	32	119	82	335	45	
c) Bearbeidelsesverdi ³⁾ , mill. kr. ¹⁾															
1929	785	68	33	149	44	23	6	38	108	10	41	37	199	29	
1930	759	58	34	143	65	20	6	34	92	11	41	38	187	30	
1931	589	38	25	100	56	15	6	26	51	10	38	31	167	26	
1932	664	45	26	112	51	19	6	28	83	11	45	35	173	30	
1933	665	55	25	112	54	20	6	28	77	11	43	35	170	29	
1934	686	58	29	124	38	18	6	32	84	12	46	37	172	30	
1935	761	66	31	142	59	22	6	33	83	15	48	41	183	32	
d) Produksjonsindeks. ⁴⁾															
1929	99,0	82,5	98,0	102,6	68,2	102,3	102,0	100,9	104,4	92,0	91,0	92,9	113,6	96,4	
1930	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	
1931	77,6	77,4	78,2	70,4	79,6	85,0	105,9	76,2	57,7	80,9	85,1	79,2	95,0	82,9	
1932	91,8	86,3	76,8	78,6	74,8	102,4	103,8	82,3	98,8	102,5	110,0	90,5	103,0	100,0	
1933	92,9	98,2	73,4	81,1	91,2	110,8	103,4	78,3	94,6	110,7	111,3	90,1	98,8	99,1	
1934	96,8	106,7	88,0	89,3	77,4	98,0	101,7	87,3	103,8	119,2	122,7	95,5	97,5	100,9	
1935	106,6	113,0	92,5	105,0	95,9	121,7	102,5	99,0	105,0	131,2	125,7	102,0	108,3	109,0	
e) Månedlig produksjonsindeks. ⁵⁾ Basis jan.—juni 1933 = 100.															
	Hele industrien			Konsumsjons-industrien			Produksjonsmiddel-industrien			Hjemme-industrien			Eksport-industrien		
	1934	1935	1936	1934	1935	1936	1934	1935	1936	1934	1935	1936	1934	1935	1936
Jan.	94,9	103,8	115,4	86,8	99,4	108,3	101,4	107,8	121,8	95,2	97,8	109,9	94,9	116,1	127,3
Feb.	105,9	114,7	123,1	105,8	119,7	125,8	105,9	111,8	121,5	104,1	108,0	115,0	108,8	128,7	139,0
Mars	107,1	107,0	117,6	105,8	105,7	115,3	108,4	108,1	119,9	106,7	106,9	119,9	108,1	107,5	114,0
April	100,5	109,2	114,5	97,9	105,4	111,2	102,3	112,0	117,2	105,6	113,3	120,9	90,7	101,4	103,2
Mai	105,1	111,4	121,8	104,0	112,3	121,5	106,4	110,8	121,9	110,3	112,7	124,1	96,2	109,0	117,3
Juni	111,3	117,1	124,3	110,3	120,1	129,6	112,5	115,5	120,3	113,1	122,9	125,5	108,9	107,4	121,8
Juli ⁶⁾	98,0	90,8	106,9	85,2	87,8	101,2	107,4	94,6	112,2	97,8	96,1	107,6	98,0	83,4	106,7
Aug. ⁶⁾	105,9	105,9	122,3	101,5	104,1	115,4	108,8	107,4	128,7	110,9	111,6	132,8	95,8	95,4	104,5
Sept.	111,9	116,8	129,4	107,2	120,1	126,3	114,8	114,6	132,4	116,6	124,3	136,4	102,0	103,1	117,4
Okt.	109,0	117,1	127,9	106,4	120,5	122,1	110,1	115,3	132,7	109,1	120,4	133,5	107,3	111,8	118,1
Nov.	110,6	121,7	131,2	110,3	128,3	127,4	110,8	117,4	134,8	110,6	119,9	137,1	110,3	126,1	120,9
Des.	109,0	115,7	—	109,5	114,5	—	109,2	116,5	—	105,3	117,5	—	115,2	112,1	—

¹⁾ Omfatter stort sett bedrifter hvor det blev utført minst 12 000 timeverk i året. ²⁾ Verdi av produksjon for egen regning (også av halvfabrikata som garn, cellulose, skurlast) + godtgjørelse for reparasjons- og leiearbeide. ³⁾ Verdi av bruttoproduksjon fratrukket verdi av råstoffer, brensel og hjelpestoffer, emballasje, elektrisk kraft og bortkontrahert arbeide. ⁴⁾ Omfatter 96 pct. av produksjonsmengden i bedrifter med minst 12 000 timeverk i året. ⁵⁾ Redusert for antall arbeidsdager, men ikke eliminert for sesongbevegelse. Denne spiller særlig en stor rolle for månedene juli og august.

IX. Grubedrift og stenindustri.

X. Elektro-metallurgisk industri.

IX. Grubedrift og stenindustri.							X. Elektro-metallurgisk industri.					
Ar	a. Produksjon						a. Produksjon					
	Svovelkis	Jernmalm	Kobbermalm	Gatesten	Kantsten og fortagsheller	Cement	Ferrolegeringer	Aluminium, rå	Nikkel	Sink	Kobber	Rufjern
	1000 tonn						1000 tonn					
1927.....	617	328	2,5	107,7	50,6	269,4	107,1	20,8	0,03	5,5	0,01	3,4
1928.....	739	531	15,3	115,6	56,0	317,7	122,2	24,8	0,59	—	0,79	4,4
1929.....	740	746	28,6	103,7	64,2	319,3	133,5	29,1	0,44	5,5	2,40	19,9
1930.....	731	772	25,0	122,5	72,7	321,5	122,7	27,4	1,08	34,6	5,15	22,2
1931.....	360	575	14,6	93,7	49,2	220,2	106,0	21,4	2,94	39,5	4,35	12,9
1932.....	727	374	18,4	62,4	27,5	235,4	84,0	17,8	3,13	39,4	5,42	19,1
1933.....	865	474	22,1	66,2	36,3	222,4	83,4	15,4	4,17	44,9	6,69	29,3
1934.....	961	567	23,4	111,5	67,0	249,5	97,2	15,3	5,30	45,0	7,99	29,8
1935.....	894	765	25,8	74,5	42,4	263,1	98,3	15,0	5,89	45,0	8,44	32,4
Ar	b. Utførselsmengde						b. Utførselsmengde					
	Svovelkis	Jernmalm	Kobbermalm og kobberkoncentrat	Gatesten	Kantsten og fortagsheller	Cement	Ferrolegeringer	Aluminium, rå	Nikkel	Sink	Kobber rått	Svovel
	1000 tonn						1000 tonn					
1913.....	426	569	0,1	156,3	43,1	6,3	8,0	2,2	0,54	10,5	2,64	—
1921.....	194	180	0,6	29,3	4,5	48,0	6,4	6,3	0,28	17,2	0,89	—
1922.....	443	285	0,2	63,0	9,5	90,0	11,2	6,2	0,15	9,4	0,18	—
1923.....	350	359	0,1	94,7	17,1	109,7	19,3	12,8	0,06	1,8	—	—
1924.....	389	525	0,1	68,0	24,0	199,2	61,0	19,3	—	2,8	0,07	—
1925.....	539	425	0,8	37,1	28,9	174,0	74,6	20,5	—	2,3	—	—
1926.....	583	128	1,3	57,4	46,1	29,1	99,1	22,1	—	5,2	0,23	—
1927.....	603	380	6,2	87,3	42,8	148,9	104,6	22,1	0,03	5,7	—	—
1928.....	646	546	7,1	79,9	55,0	160,4	113,6	16,8	0,46	2,1	0,51	—
1929.....	657	735	17,2	102,2	62,9	164,3	121,0	29,6	0,40	3,1	1,90	0,6
1930.....	640	632	2,8	84,4	68,8	137,1	84,8	23,7	0,71	27,1	4,78	1,4
1931.....	392	348	5,4	75,3	53,5	83,5	65,5	24,4	2,29	45,4	3,38	6,5
1932.....	475	343	13,1	59,4	30,4	61,9	51,1	13,6	4,09	37,8	4,07	46,9
1933.....	576	481	13,2	62,0	43,5	60,9	68,6	15,2	3,43	45,7	5,46	59,9
1934.....	657	683	14,7	80,7	71,0	66,3	70,7	14,1	5,63	42,3	6,48	64,8
1935.....	601	786	14,4	41,2	36,4	46,8	86,3	14,6	5,77	42,1	6,73	66,2
Jan.-nov. 1935	538	715	13,5	38,0	34,1	43,5	78,9	13,9	5,49	39,5	5,95	55,6
» 1936	680	909	16,0	56,0	22,3	41,9	91,6	14,1	5,67	40,4	7,41	60,3
Ar	c. Utførselsverdi						c. Utførselsverdi					
	Svovelkis	Jernmalm	Alle utførte malmer	Gatesten	Kantsten og fortagsheller	Cement	Ferrolegeringer	Aluminium, rå	Nikkel	Sink	Kobber	Svovel
	Mill. kr.						Mill. kr.					
1913.....	10,22	7,34	18,46	1,88	0,69	0,14	1,7	2,6	1,8	5,8	3,31	—
1921.....	10,62	4,22	16,74	0,73	0,18	4,32	0,4	17,9	0,9	13,8	1,70	—
1922.....	16,57	7,29	25,40	2,02	0,44	6,07	3,8	12,2	0,6	6,4	0,25	—
1923.....	12,79	10,59	25,39	3,11	0,92	6,87	6,4	33,0	0,2	1,8	—	—
1924.....	14,73	14,62	31,51	3,66	1,67	12,01	23,7	62,8	—	3,0	0,15	—
1925.....	19,61	10,54	32,66	1,93	1,86	10,27	28,9	61,6	—	2,2	—	—
1926.....	17,17	2,30	21,53	1,89	2,37	1,28	29,3	47,7	—	3,9	0,30	—
1927.....	13,55	5,33	21,24	2,21	1,84	4,76	23,8	38,3	0,1	3,5	—	—
1928.....	13,90	7,48	24,38	1,83	2,21	5,00	27,8	27,1	1,4	1,4	0,63	—
1929.....	15,25	10,07	31,09	2,34	2,44	4,89	31,7	44,9	1,1	1,0	2,68	0,04
1930.....	12,95	8,70	24,49	2,29	3,11	4,16	22,7	35,1	2,0	8,2	4,70	0,11
1931.....	6,41	4,61	13,09	1,96	2,44	2,19	16,1	33,3	6,6	10,4	2,34	0,70
1932.....	7,10	4,59	15,76	1,38	1,22	1,50	9,9	21,9	15,7	11,0	2,26	4,96
1933.....	8,33	6,43	19,98	1,13	1,48	1,43	17,3	25,1	12,8	15,0	3,38	5,49
1934.....	9,17	8,94	23,32	1,41	2,26	1,31	17,5	23,6	18,8	12,5	3,82	4,57
1935.....	8,64	10,80	27,37	0,78	1,24	0,86	23,3	24,2	20,4	12,5	4,34	5,08
Jan.-nov. 1935	7,69	9,87	24,91	0,71	1,15	0,80	21,3	23,0	19,4	11,6	3,80	4,27
» 1936	10,30	12,50	32,00	1,20	0,96	0,76	24,2	23,6	20,5	12,6	5,64	4,40

XI. Kjemisk og elektrokjemisk industri.

XII. Hermetikkindustri.

XIII. Olje- og fettindustri.

Ar	Produksjon					Produksjon		Produksjon			Ar og måneder	Prisnoteringer Bergens Børs ¹⁾	
	Kalksalpeter m. v. ²⁾	Natriumnitrat ²⁾	Kaliumkarbid	Cyanamid	Sprengstoff og fyrstikker	Hermetikk i alt	Herav brisling og småsild	Sildemel	Sildolje	Såpe i alt		Uklaret damptran, nordlandsk	Prima koldklaret damptran
1927.....	159	29,9	85,4		6,4	47,5	34,1	40,5	—	14,3	1913....	66,00	0,68
1928.....	174	37,8	68,7	57,2	7,0	42,8	30,0	50,1	157,4	15,1	1923....	128,00	1,31
1929.....	153	26,7	74,0	71,5	8,1	58,5	42,9	62,5	187,6	15,8	1924....	135,58	1,44
1930.....	452	37,5	68,4	49,8	7,4	28,5	12,2	56,4	125,1	15,5	1925....	159,05	1,70
1931.....	398	26,8	35,1	18,9	5,6	35,1	22,4	38,1	96,0	17,4	1926....	99,00	1,09
1932.....	304	54,7	36,2	26,4	5,0	48,5	36,3	63,2	153,1	16,1	1927....	119,40	1,76
1933.....	392	83,2	38,3	20,2	5,8	42,1	27,9	86,1	237,9	16,4	1928....	126,29	1,32
1934.....	304	34,7	46,6	31,3	5,9	33,4	17,8	44,4	89,1	16,4	1929....	79,42	0,88
1935.....	398	37,3	52,2	35,0	7,2	49,8	29,7	76,5	263,5	18,1	1930....	73,34	0,82
											1931....	75,50	0,84
											1932....	64,17	0,73
											1933....	77,75	0,84
											1934....	72,67	0,77
											1935....	70,42	0,76
											1936....	69,96	0,78
Ar	Utførselsmengde					Utførselsmengde		Utførselsmengde			Ar og måneder	Uklaret damptran, nordlandsk	Prima koldklaret damptran
	Kalksalpeter m. v.	Natriumnitrat	Kaliumkarbid	Cyanamid	Sprengstoff og fyrstikker	Hermetikk i alt	Herav brisling og småsild	Sildemel	Tran ekskl. hvalolje	Herdet fett			
1913.....	71	2,0	66,9	22,1	5,5	31,0	—	—	268,3	6,5	1934		
1921.....	82	17,3	15,7	5,3	2,5	15,9	6,4	14,9	230,0	15,9	Jan. ...	76,00	—
1922.....	158	32,4	21,0	3,9	2,7	22,1	18,5	15,6	176,9	25,4	Feb. ...	79,00	—
1923.....	147	22,3	28,9	—	3,5	21,4	16,0	7,1	211,8	36,4	Mars... ..	80,00	0,86
1924.....	131	19,5	33,5	—	3,9	40,2	33,2	7,1	228,1	39,2	April ...	72,00	0,77
1925.....	157	31,1	29,5	6,5	4,0	29,5	23,5	15,9	184,1	47,4	Mai	72,00	0,78
1926.....	174	28,2	26,0	10,5	3,2	37,2	31,0	27,3	290,9	42,0	Juni	70,00	0,76
1927.....	137	33,9	30,5	32,2	3,8	37,6	32,1	34,4	250,7	32,3	Juli	70,00	0,74
1928.....	112	34,6	25,3	54,2	3,5	35,9	29,2	31,3	284,2	37,9	Aug.	68,00	0,74
1929.....	208	28,3	31,9	65,6	4,1	36,7	30,2	56,9	376,5	41,7	Sept. ...	73,00	0,78
1930.....	367	28,1	23,5	48,5	2,9	30,5	24,2	48,3	272,9	32,3	Okt.	72,00	0,77
1931.....	292	18,7	23,9	14,5	1,6	27,1	22,2	29,6	261,3	23,9	Nov.... ..	70,00	0,75
1932.....	312	63,6	22,7	24,2	1,0	33,1	27,9	43,1	369,6	39,5	Des.	70,00	0,75
1933.....	398	59,2	24,3	17,2	1,3	30,1	24,2	71,0	366,0	42,7			
1934.....	389	48,6	29,3	23,5	1,5	28,1	21,8	40,5	362,8	38,1	1935		
1935.....	354	28,1	33,4	34,5	1,4	34,7	26,6	55,1	403,3	53,1	Jan.	70,00	0,76
Jan.-nov. 1935	325	27,9	29,8	30,0	1,4	31,5	23,7	47,7	373,4	48,3	Feb.	66,00	0,71
— 1936	398	19,4	30,7	25,0	1,6	33,6	24,1	55,1	448,6	46,0	Mars... ..	66,00	0,73
											April	74,00	0,79
											Mai	72,00	0,77
											Juni	72,00	0,77
											Juli	70,00	0,75
											Aug.	70,00	0,75
											Sept. ...	72,00	0,75
											Okt.	72,00	0,76
											Nov.... ..	72,00	0,78
											Des.	69,00	0,76
Ar	Utførselsverdi					Utførselsverdi		Utførselsverdi			Ar og måneder	Uklaret damptran, nordlandsk	Prima koldklaret damptran
	Kalksalpeter m. v.	Natriumnitrat	Kaliumkarbid	Cyanamid	Sprengstoff og fyrstikker	Hermetikk i alt	Herav brisling og småsild	Sildemel	Tran ekskl. hvalolje	Herdet fett			
1913.....	13,0	0,32	8,56	3,54	2,28	25,69	—	—	11,3	3,7	1936		
1921.....	28,7	6,75	7,05	1,33	5,59	31,24	16,06	5,2	15,5	23,3	Jan.	67,00	0,74
1922.....	38,7	10,21	6,94	0,63	5,08	39,87	35,57	4,7	12,9	29,2	Feb.	63,00	0,70
1923.....	38,9	7,16	8,52	—	5,97	37,82	31,47	2,4	18,1	42,7	Mars... ..	64,00	0,72
1924.....	41,6	7,35	10,50	—	8,50	82,30	73,32	3,3	24,6	50,0	April ...	69,00	0,78
1925.....	45,6	10,03	9,51	1,18	9,05	49,07	42,25	5,7	21,3	67,3	Mai	66,00	0,75
1926.....	35,2	6,86	6,47	1,64	4,65	51,22	45,74	7,5	21,4	43,2	Juni	66,00	0,75
1927.....	20,8	6,51	6,37	3,53	4,66	49,45	45,28	9,3	18,1	26,0	Juli	67,00	0,76
1928.....	16,7	5,95	4,59	4,73	3,60	41,59	36,93	7,7	19,1	30,2	Aug.	72,00	0,80
1929.....	30,2	4,53	5,76	5,72	3,67	45,92	41,17	11,9	21,6	32,1	Sept. ...	76,00	0,84
1930.....	53,1	4,25	4,32	3,63	2,90	35,47	30,72	10,7	15,6	21,7	Okt.	76,00	0,84
1931.....	37,8	2,89	3,88	1,07	1,57	27,83	24,11	6,1	12,9	12,7	Nov.... ..	76,50	0,84
1932.....	35,9	10,11	3,65	1,93	1,24	32,11	28,49	7,2	15,5	20,0	Des.	77,00	0,84
1933.....	49,2	8,59	3,92	1,53	1,47	26,67	22,09	12,0	15,7	17,5			
1934.....	44,0	5,77	4,68	2,26	1,81	25,91	20,58	7,8	15,8	13,6			
1935.....	39,2	3,71	5,23	3,25	2,02	33,20	27,08	10,2	16,7	20,2			
Jan.-nov. 1935	35,9	3,67	4,65	2,87	1,19	29,86	24,00	9,0	15,3	18,3			
— 1936	44,5	2,38	4,86	2,24	2,12	30,23	23,32	8,1	20,1	20,9			

¹⁾ Prisene for 1913 er hentet fra Bergens Børs' Arbok; ellers er kilden «Fiskets gang.»

²⁾ Driftsårene 1 juli 1926—30 juni 1927 etc.

XVI. Jernindustri (forts.).

XVII. Tekstil-, lær- og skotøiindustri.

Ar og måneder	d) Utenlandske prisnoteringer ¹⁾				e) Arbeidsledige medlemmer i	
	Rujern		Stangjern		Jern- og metall-arbeiderforbundet	Formerforbundet
	Cleveland nr. 1 ²⁾	Roh-eisen III ³⁾	Scotch crown bars ⁴⁾	Steel Bars Pittsburg ⁵⁾		
	£ pr. eng. tonn	M. pr. tonn	£ pr. eng. tonn	Cent pr. lb.	Pct.	Pct.
1913 ...	3,07	74,5	8,0	1,38	1,4	0,1
1921 ...	6,25	—	19,0	2,06	18,8	25,6
1922 ...	4,75	—	11,0	1,65	19,3	23,6
1923 ...	6,43	—	12,0	2,40	10,3	8,5
1924 ...	4,74	102,0	12,5	2,20	6,6	4,8
1925 ...	3,95	91,0	11,6	2,00	11,0	13,4
1926 ...	3,93	86,0	11,3	1,90	23,7	27,6
1927 ...	3,63	86,0	10,8	1,85	25,2	25,8
1928 ...	3,43	82,0	10,3	1,88	16,2	16,8
1929 ...	3,72	85,0	10,3	1,95	10,3	8,0
1930 ...	3,50	84,0	10,3	1,75	13,6	9,0
1931 ...	3,05	78,0	10,3	1,64	20,1	17,2
1932 ...	3,05	69,0	9,8	1,60	30,3	24,4
1933 ...	3,25	69,0	9,8	1,60	29,7	19,3
1934 ...	3,50	69,0	9,8	1,90	28,7	13,7
1935 ...	3,50	69,0	9,8	1,80	21,8	7,6
1936 ...	3,63	63,0 ⁶⁾	10,1	1,85	—	—
1934						
Jan. ...	3,25	69,0	9,8	1,75	33,9	19,1
Feb. ...	3,38	69,0	9,8	1,75	33,4	19,1
Mars ...	3,50	69,0	9,8	1,75	31,4	18,0
April ...	3,50	69,0	9,8	1,86	28,1	12,7
Mai ...	3,50	69,0	9,8	1,90	27,0	12,4
Juni ...	3,50	69,0	9,8	1,90	25,7	11,1
Juli ...	3,50	69,0	9,8	1,80	26,1	10,5
Aug. ...	3,50	69,0	9,8	1,80	26,5	10,1
Sept. ...	3,50	69,0	9,8	1,80	25,7	12,4
Okt. ...	3,50	69,0	9,8	1,80	27,4	12,2
Nov. ...	3,50	69,0	9,8	1,80	29,5	12,8
Des. ...	3,50	69,0	9,8	1,80	29,1	14,2
1935						
Jan. ...	3,50	69,0	9,8	1,80	28,3	13,9
Feb. ...	3,50	69,0	9,8	1,80	28,9	10,4
Mars ...	3,50	69,0	9,8	1,80	27,2	11,8
April ...	3,50	69,0	9,8	1,80	24,6	9,0
Mai ...	3,50	69,0	9,8	1,80	20,8	6,4
Juni ...	3,50	69,0	9,8	1,80	19,3	5,9
Juli ...	3,50	69,0	9,8	1,80	18,6	5,4
Aug. ...	3,50	69,0	9,8	1,80	18,7	4,2
Sept. ...	3,50	69,0	9,8	1,85	19,6	5,1
Okt. ...	3,50	69,0	9,8	1,85	20,2	4,9
Nov. ...	3,59	69,0	9,8	1,85	18,1	6,4
Des. ...	3,63	69,0	9,8	1,85	16,8	7,3
1936						
Jan. ...	3,63	69,0	9,8	1,85	17,6	7,9
Feb. ...	3,63	69,0	9,8	1,85	16,1	4,9
Mars ...	3,63	69,0	10,1	1,85	14,4	3,6
April ...	3,63	69,0	10,1	1,85	10,9	2,6
Mai ...	3,63	63,0 ⁶⁾	10,1	1,85	9,9	3,6
Juni ...	3,63	63,0	10,1	1,85	9,3	3,6
Juli ...	3,88	63,0	10,1	1,95	9,9	4,1
Aug. ...	3,88	63,0	10,3	1,95	10,3	3,3
Sept. ...	3,88	63,0	10,5	1,95	11,2	3,9
Okt. ...	3,88	63,0	10,5	2,05	—	5,5
Nov. ...	3,88	63,0	10,5	2,05	—	—
Des. ...	—	—	—	—	—	—

Ar	Produksjon (tekstil)					
	Ullgarn ⁷⁾	Bomullsgarn ⁸⁾	Ullvarer, vevede	Bomullstøier	Trikotasjer, Verdi	
	Tonn				Mill kr.	
1927...	2 910	1 282	1 974	1 888	17,9	
1928...	2 891	1 479	1 880	1 945	17,3	
1929...	3 033	1 677	2 079	2 189	20,5	
1930...	3 084	1 884	2 280	2 548	19,4	
1931...	2 822	1 482	1 961	1 944	18,0	
1932...	3 668	2 190	2 693	3 177	20,7	
1933...	3 717	2 186	2 765	2 784	19,7	
1934...	4 155	2 427	3 136	3 079	21,9	
1935...	4 024	2 609	2 913	3 262	21,9	
a) Innførsel av råvarer (tekstil)						
Ar	Ull		Bomull		Lin og hamp	
	Spinnestoff	Garn	Spinnestoff	Garn	Spinnestoff	Garn, ubl.
	Tonn					
1913...	1 687	1 149	3 986	2 017	3 556	1 347
1921...	742	367	1 600	781	822	574
1922...	1 955	848	2 420	1 685	1 936	1 076
1923...	1 566	811	2 549	1 832	2 360	1 499
1924...	1 236	824	2 746	2 035	3 130	1 626
1925...	868	742	2 810	2 144	2 609	2 005
1926...	799	956	2 458	2 341	1 931	1 350
1927...	965	998	2 198	2 785	1 955	1 347
1928...	779	923	2 728	2 652	2 483	2 118
1929...	699	1 040	3 555	3 268	2 999	2 395
1930...	803	1 146	3 413	3 397	2 956	2 376
1931...	832	1 230	2 864	3 022	2 087	1 650
1932...	1 064	1 521	3 359	4 122	2 303	1 786
1933...	1 035	1 405	3 695	3 860	2 561	2 036
1934...	1 020	1 345	3 805	4 463	3 290	1 617
1935...	1 178	1 452	4 297	4 543	4 137	1 738
Jan.-nov. 1935	1 065	1 300	3 841	4 133	3 738	1 590
→ 1936	1 178	1 421	4 052	4 821	3 166	1 171
Produksjon (lær og skotøi)						
Ar	Produksjon (lær og skotøi)				Innførsel (lær og skotøi)	
	Sålelær og vacheler	Fettilær og plattlær	Skotøi av boxcalf	Annet skotøi	Skinn, uberedt, tørre og rå	Skomakerarbeide av lær
	Tonn		1 000 par		Tonn	
1913...	—	—	—	—	5 830	100
1921...	—	—	—	—	2 700	335
1922...	—	—	—	—	3 560	495
1923...	—	—	—	—	3 990	772
1924...	—	—	—	—	5 500	363
1925...	—	—	—	—	5 770	390
1926...	—	—	—	—	2 650	486
1927...	2 366	429	616	1 238	3 880	589
1928...	2 596	547	795	1 360	4 053	463
1929...	2 327	576	929	1 270	3 845	334
1930...	2 731	609	1 105	1 556	4 916	370
1931...	2 474	458	771	1 135	4 505	324
1932...	2 776	505	1 087	1 352	4 753	187
1933...	2 500	559	1 121	1 347	4 037	115
1934...	2 722	683	1 320	1 337	5 408	106
1935...	2 665	694	1 432	1 430	4 930	92
Jan.-nov. 1935	—	—	—	—	4 128	87
→ 1936	—	—	—	—	4 663	100

¹⁾ Arsoppgavene gjelder juni måned. ²⁾ Engelsk notering. ³⁾ Tysk notering. ⁴⁾ Amerikansk notering. ⁵⁾ En rabatt på 6 Rmk. pr. tonn er bortfalt fra og med mai 1936. ⁶⁾ Til salg og til eget bruk.

XVII. Tekstil-, lær- og skotøiindustri (forts.).

Ar og måneder	e) S. C. B.'s engrospris- indeks. Tekstilvarer	f) Utenlandske prisnoteringer ¹				g) S. C. B.'s engrospris- indeks. Huder, skinn, lær, skotøi	h) Arbeidsledige med- lemmer i Skotøiindu- striarbeiderforbundet
		Bomull		Ull			
		New York	Liver- pool	Bradford			
		Middling Upland	Middling American	Tops (kamull), english carded 50's average	Tops, merino, 70's average		
Cents pr. lb.	Pence pr. lb.				Pct.		
1913	100	12,8	7,0	20,0	30,0	100	0,9
1920	—	39,2	26,1	58,0	117,0	—	0,9
1921	—	12,0	7,4	21,0	46,0	—	12,8
1922	—	22,3	12,7	21,6	57,1	—	11,3
1923	279	28,5	16,4	25,8	62,4	203	11,6
1924	317	30,0	17,2	34,5	70,6	224	3,9
1925	299	24,1	13,5	25,6	53,1	216	8,6
1926	228	18,5	9,9	24,6	51,4	169	24,0
1927	195	16,8	9,1	26,6	50,2	152	18,1
1928	²⁾ 192	21,5	11,7	33,7	55,7	³⁾ 174	11,6
1929	183	18,7	10,2	28,6	42,4	153	10,8
1930	173	14,5	7,9	19,0	30,1	141	9,1
1931	154	9,1	4,9	13,5	24,8	129	12,6
1932	160	5,3	4,3	11,9	22,1	126	18,0
1933	160	9,5	6,3	13,1	27,9	129	11,6
1934	166	12,2	6,6	17,3	32,6	132	11,2
1935	166	11,9	6,8	15,8	29,4	131	8,6
1936	172	12,0	6,9	16,8	33,0	141	—
1934	—	—	—	—	—	—	—
Jan.	165	11,3	5,9	20,8	41,8	134	12,5
Feb.	166	12,3	6,6	21,2	39,8	136	12,4
Mars	166	12,3	6,6	20,0	38,5	135	14,0
April	166	11,8	6,2	19,4	37,8	134	11,5
Mai	166	11,4	6,1	18,4	35,9	133	11,2
Juni	166	12,2	6,6	17,3	32,6	131	15,3
Juli	166	12,9	7,0	16,2	29,0	131	13,5
Aug.	166	13,4	7,2	15,1	27,7	131	10,4
Sept.	166	13,0	7,1	15,0	27,1	131	9,3
Okt.	166	12,5	6,9	15,1	26,6	129	8,1
Nov.	166	12,5	6,9	15,5	26,3	130	8,6
Des.	167	12,8	7,1	15,1	25,9	129	8,0
1935	—	—	—	—	—	—	—
Jan.	164	12,7	7,1	15,7	26,4	129	8,2
Feb.	164	12,6	7,1	15,1	25,1	129	9,6
Mars	164	11,6	6,7	14,6	24,8	128	9,7
April	164	11,7	6,6	14,9	26,0	128	10,6
Mai	165	12,3	6,9	15,7	28,4	129	9,8
Juni	165	11,9	6,8	15,8	29,4	130	9,5
Juli	166	12,3	6,9	16,2	32,1	127	8,8
Aug.	166	11,5	6,5	16,4	32,1	128	8,1
Sept.	167	10,8	6,3	16,5	32,1	130	6,0
Okt.	167	11,3	6,5	16,5	32,3	137	6,8
Nov.	168	12,0	6,6	16,6	32,9	138	6,6
Des.	168	12,0	6,5	17,0	32,3	138	9,5
1936	—	—	—	—	—	—	—
Jan.	171	11,9	6,2	17,0	33,7	138	7,3
Feb.	172	11,6	6,1	17,0	34,1	138	8,0
Mars	172	11,4	6,3	17,5	34,3	138	9,6
April	172	11,7	6,6	17,9	34,1	139	12,2
Mai	170	11,7	6,5	17,8	33,8	142	8,9
Juni	170	12,0	6,9	16,8	33,0	140	10,4
Juli	170	13,1	7,4	16,8	32,9	140	9,1
Aug.	171	12,3	6,8	17,3	33,5	140	7,2
Sept.	171	12,3	6,9	17,8	33,1	141	5,4
Okt.	172	12,3	6,9	18,1	33,5	143	5,8
Nov.	172	12,2	6,8	20,2	36,7	143	—
Des.	175	—	—	—	—	145	—

XVIII. Brennerier, bryggerier, chokolade- og dropsfabrikker, tobakkindustri og møller.

Ar	Tilvirkning av		Chokolade- og dropsfabrikkenes oms. innenl. av ⁴⁾		
	Almindelig brennevin	Øl	Spisechokolade, konfekt, drops o. s. v.	Koke- chokolade	
					1000 l. 100 %
1913	3 273	515	—	—	
1922	1 090	847	—	—	
1923	827	809	—	—	
1924	971	712	—	—	
1925	884	746	21 798	5 048	
1926	1 065	667	18 630	4 731	
1927	1 651	579	17 446	4 571	
1928	2 194	514	16 910	4 058	
1929	2 955	509	16 874	3 951	
1930	4 305	521	16 164	3 845	
1931	2 203	417	14 740	3 902	
1932	2 534	426	15 142	3 545	
1933	2 454	400	14 623	3 292	
1934	1 547	401	15 721	3 474	
1935	2 211	411	17 072	3 695	
Beregnet omsetning av ⁵⁾					
Ar	Cigarer og cigarillos	Cigaretter	Røke- tobakk	Snus	Skrå
	1 000 stk.	Mill. stk.	1 000 kg.		
1923	⁶⁾ 27 502	⁶⁾ 508,0	—	⁶⁾ 480	—
1924	24 610	511,5	905	498	—
1925	26 131	495,5	929	504	—
1926	25 947	465,5	951	459	—
1927	20 373	506,5	995	468	—
1928	19 690	492,7	986	468	—
1929	21 230	536,1	1 103	483	—
1930	22 371	592,5	1 124	463	—
1931	18 848	537,5	1 229	415	⁷⁾ 387
1932	19 570	551,9	1 224	415	737
1933	19 595	557,9	1 242	391	680
1934	21 984	593,4	1 335	383	650
1935	23 363	621,0	1 391	385	636
Formaling av					
Ar	Produk- sjon av	Tonn			
		Margarin	Hvete	Rug	Bygg
1927	43 378	—	—	—	—
1928	46 519	100 795	149 476	29 408	33 775
1929	47 234	112 873	137 963	33 737	40 308
1930	47 283	122 336	153 904	49 910	51 688
1931	47 370	139 757	165 878	50 153	48 278
1932	47 925	149 998	136 643	40 278	48 406
1933	48 147	164 723	140 197	39 240	54 778
1934	49 456	172 891	140 609	38 184	60 694
1935	51 337	196 141	146 332	51 529	72 006

¹⁾ Prisoppgavene for årene 1913—1936 gjelder juni måned. ²⁾ Fra 1928 av nytt beregningsgrunnlag. Etter det gamle var indekstallet i 1928 191. ³⁾ Fra 1928 av nytt beregningsgrunnlag. Etter det gamle var indekstallet i 1928 171. ⁴⁾ Engros-verdien ifølge fabrikkens opgaver til chokoladebeskatningen (fabrikpris uten avgift og uten fradrag av rabatt). ⁵⁾ Etter opgaver fra Tobakksbeskatningen. Omfatter også innført vare, som imidlertid spiller liten rolle undtagen for cigarer. Oppgavene gjelder for budgettårene 1923—1924 til 1927—1928, fra 1928 for kalenderåret. ⁶⁾ Ikke redusert for refusjoner og for tollvesenets beholdninger. ⁷⁾ Gjelder bare siste halvår.

XIX. Skibsfart.

Ar	Handelsflåtens størrelse ved utgangen av året								Ar og måned	Indekstall for frakter			Arbeidsledige sjøfolk		
	Dampskib		Motorskib		Seilskib		Tilsammen			Chamber of Shipping of U.K.		Economi- mist			
	Antall	1000 tonn brutto	Antall	1000 tonn brutto	Antall	1000 tonn brutto	Antall	1000 tonn brutto		Frakter	Time-charter				
										1920=100	1913=100				
1913	2 052	1 918	209	10	1 029	658	3 290	2 586	1920..	100	100	—	—		
1920	1 922	2 005	1 497	202	409	223	3 828	2 430	1921..	37,9	36,2	—	—		
1926	1 956	2 242	1 547	576	216	34	3 719	2 852	1922..	29,7	26,6	—	—		
1927	1 931	2 232	1 563	686	204	26	3 698	2 944	1923..	28,4	21,6	107	—		
1928	1 893	2 228	1 608	874	187	15	3 688	3 117	1924..	29,6	23,2	113	—		
1929	1 938	2 339	1 654	1 038	181	15	3 773	3 392	1925..	25,4	22,1	102	2 399		
1930	1 991	2 403	1 781	1 465	181	15	3 953	3 883	1926..	28,0	24,8	110	3 390		
1931	1 974	2 458	1 864	1 751	163	14	4 001	4 223	1927..	27,8	24,9	110	3 932		
1932	1 944	2 377	1 921	1 791	158	12	4 023	4 180	1928..	25,8	22,5	99	3 587		
1933	1 874	2 238	1 951	1 816	150	11	3 975	4 065	1929..	24,9	24,7	97	2 983		
1934	1 776	2 069	2 002	1 908	140	10	3 918	3 987	1930..	19,1	17,9	79	3 341		
1935	1 733	1 986	2 081	2 076	127	9	3 941	4 071	1931..	19,9	14,2	80	5 227		
1936	1 715	1 938	2 187	2 255	113	8	4 015	4 201	1932..	18,8	13,3	75	5) 6 525		
Optjente bruttofrakter i utenriksk fart															
Ar	Dampskib		Motorskib		Seilskib		I alt		Ar og måned	Frakter	Time-charter	Economi- mist	Arbeidsledige sjøfolk		
	Tur-frakt	Måneds-frakt	Tur-frakt	Måneds-frakt	Tur-frakt	Tur-frakt	Måneds-frakt								
	1000 kr.	1000 kr.	1000 kr.	1000 kr.	1000 kr.	1000 kr.	1000 kr.								
1913	88 913	92 957	1) —	1) —	36 749	125 662	92 957	1934	Jan. .	19,0	15,9	75	6 529		
1920	496 934	654 821	56 477	5 857	2) 65 877	619 082	660 884	Feb. .	19,0	14,9	73	6 726			
1926	259 014	89 888	62 414	17 475	917	322 345	107 363	Mars .	18,3	13,4	72	6 481			
1927	236 721	88 288	74 782	22 486	461	311 964	110 774	April .	17,7	13,0	72	6 320			
1928	204 580	82 202	83 694	29 347	185	288 459	111 549	Mai . .	17,9	13,4	72	5 785			
1929	195 598	92 566	100 240	43 518	139	295 977	136 084	Juni . .	17,2	13,4	72	5 348			
1930	165 244	79 256	109 465	57 410	102	274 811	136 666	Juli . .	18,5	13,4	73	5 034			
1931	131 633	52 922	103 489	75 701	43	235 165	123 623	Aug. . .	20,3	16,1	77	5 323			
1932	150 216	42 589	111 467	73 207	47	261 730	115 796	Sept. .	20,7	17,9	77	5 522			
1933	150 189	39 587	119 881	67 025	54	270 124	106 612	Okt. . .	19,6	—	75	6 193			
1934	150 331	46 229	143 402	64 398	39	293 772	110 627	Nov. . .	19,6	14,9	74	6 524			
1935	143 769	52 291	163 211	71 106	37	307 017	123 397	Des. . .	18,9	14,9	74	6 618			
Oplagte norske skib. 3)															
Ar og datum	Antall	Tonn d. w.	Br. reg. tonn	Ar og måned	Tonn d. w.	Br. reg. tonn									
1 jan. 1927	33	36 040	—	1935											
1 jan. 1928	99	203 540	140 000	Jan.	312 650	208 430									
1 april 1928	161	322 130	214 750	Feb.	497 730	331 820									
1 juli 1928	73	93 740	62 490	Mars.	591 730	394 490									
1 okt. 1928	17	25 540	17 020	April ...	614 200	409 470									
1 jan. 1929	19	28 940	19 390	Mai.	563 830	375 890									
1 juli 1929	14	18 040	11 650	Juni ...	424 290	277 420									
1 jan. 1930	11	19 850	13 390	Juli	396 140	264 090									
1 april 1930	142	471 800	304 540	Aug.	326 235	217 490									
1 juli 1930	75	261 050	173 980	Sept. ...	297 565	198 380									
1 okt. 1930	108	364 150	244 080	Okt. ...	355 610	237 070									
1 jan. 1931	238	858 700	572 430	Nov.	202 750	135 170									
1 april 1931	312	1 125 350	750 230	Des.	65 430	43 620									
1 juli 1931	288	1 223 670	815 780												
1 okt. 1931	300	1 405 360	936 900	1936											
1 jan. 1932	294	1 395 860	940 670	Jan.	69 480	46 320									
1 april 1932	372	1 598 390	1 012 530	Feb.	207 590	138 400									
1 juli 1932	258	1 200 920	800 610	Mars.	252 510	168 340									
1 okt. 1932	263	1 311 280	874 180	April ...	281 660	187 770									
1 jan. 1933	200	952 350	634 900	Mai.	266 140	177 420									
1 april 1933	287	1 226 170	817 350	Juni ...	171 890	115 700									
1 juli 1933	248	1 113 880	742 590	Juli	112 990	75 320									
1 okt. 1933	127	682 220	454 820	Aug.	235 440	156 960									
1 jan. 1934	143	672 260	448 170	Sept. ...	259 660	173 110									
1 april 1934	188	660 590	440 400	Okt. ...	180 170	120 120									
1 juli 1934	119	584 590	389 730	Nov.	119 360	79 580									
1 okt. 1934	70	360 480	240 320	Des.	25 310	16 870									
										1935	Jan. .	18,6	13,1	72	6 828
										Feb. .	17,2	12,3	70	7 068	
										Mars .	17,7	13,1	71	7 008	
										April .	18,2	13,6	72	6 893	
										Mai . .	17,9	14,6	72	6 038	
										Juni . .	17,8	14,9	72	5 362	
										Juli . .	18,8	14,9	71	5 334	
										Aug. . .	18,3	14,9	71	5 362	
										Sept. .	18,7	15,7	74	5 889	
										Okt. . .	22,0	25,4	84	6 315	
										Nov. . .	21,0	23,5	82	6 428	
										Des. . .	22,5	19,4	82	6 092	
										1936	Jan. .	21,2	17,9	81	6 004
										Feb. .	19,7	15,9	78	5 949	
										Mars .	20,9	14,6	77	5 864	
										April .	20,1	14,3	77	5 602	
										Mai . .	20,7	16,4	76	4 961	
										Juni . .	20,6	16,4	78	4 349	
										Juli . .	20,7	15,7	79	4 013	
										Aug. . .	22,0	19,0	84	4 330	
										Sept. .	24,3	21,7	86	4 992	
										Okt. . .	25,9	26,9	91	5 295	
										Nov. . .	26,1	29,9	97	5 516	
										Des. . .	—	—	110	—	

1) For 1913 har man ikke særskilte opgaver for motorskib. Opgavene er gitt under ett for dampskib og motorskib. 2) Herav månedsfrakt kr. 206 000. 3) Opgave fra Norges Rederforbund. 4) Gjennemsnitt for månedene januar—november. 5) Tallene for 1932 gjelder 49 arbeidskontorer, tallene for 1933 og 1934 45 kontorer. Dessuten er gruppen Sjøfart ved Tønsberg arbeidskontor skilt ut, da opgavene ikke var jevnførbare. Omregningen er foretatt p. g. a. at en del arbeidskontorer blev nedlagt fra 1/1 1933 og et par nye er blitt opprettet. 6) Fra 1935 gjelder det 47 arbeidskontorer (gruppen sjøfart ved Tønsberg arbeidskontor medtatt).

	a) Statens utgifter og inntekter etter regnskapene				
	1913/14	1920/21	1924/25	1925/26	1926/27
	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.
A. Driftsutgifter.					
I. Statens politiske organer	2 428	6 128	4 796	4 425	4 338
II. Utenriksvesenet	1 276	4 913	5 042	4 216	3 548
III. Forsvarsvesenet	27 490	63 142	48 384	48 349	43 237
IV. Retts-, politi- og fengselsvesen	4 705	17 611	14 137	15 393	14 585
V. Fylkesmannsembedene og Justisdepartementets kommunalkontor	314	896	806	782	791
VI. Kirken	1 166	3 485	4 389	4 765	4 396
VII. Skole, videnskap, kunst m. v.	14 683	60 450	63 224	52 467	59 983
VIII. Sociale formål (herunder nødsarbeide)	3 702	26 479	28 273	21 515	20 766
IX. Helsepleie (medisinalvesen, sykehus m. v.)	4 268	23 554	21 759	20 026	19 079
X. Statens anlegg (vei- og havnevesen, vassdragsvesen)	4 238	17 619	19 602	16 813	15 475
XI. Landbruk (ekskl. skoler)	2 029	9 713	8 048	9 872	10 076
XII. Handel, sjøfart, industri og fiskeri	5 707	58 332	19 437	16 238	14 758
XIII. Skatteligning og skatteoppebørsel	3 879	16 312	13 775	14 112	13 628
XIV. Gjeldsrenter og pensjoner:					
a) Renter av statsgjelden	12 411	41 842	101 268	105 177	89 776
b) Pensjoner	2 642	5 099	6 424	7 194	5 817
XV. Underskudd av statens forretningsdrift	—	—	—	—	—
XVI. Andre utgifter	7 123	297 875	37 851	25 720	18 418
A. Driftsutgifter i alt	98 061	653 450	397 215	367 064	338 671
B. Kapitalutgifter.					
I. Statens forretningsdrift og fond:					
a) Jernbane, telegraf, telefon og kraftanlegg	14 751	70 142	52 701	37 160	33 403
b) Avsatt til fond	5 181	6 810	6 784	10 477	5 208
c) Andre avsetninger	—	—	—	—	4 576
d) Ellers	567	6 241	621	—	—
II. Avdrag på statsgjelden m. v.	4 870	4 598	27 834	29 826	9 088
III. Utlån til kommuner, elektrisitetsverk m. v.	—	4 500	1 084	346	4 000
IV. Budgettoverskudd	—	—	—	—	4 382
B. Kapitalutgifter i alt	25 369	92 291	89 024	77 809	60 657
Utgifter i alt	123 430	745 741	486 239	444 873	399 328
A. Driftsinntekter.					
I. Skatter og avgifter:					
a) Inntekts- og formuesskatter	12 759	358 439	122 707	126 632	124 335
b) Tollintrader	52 424	68 990	126 150	111 028	111 331
c) Øvrige forbruksskatter	12 801	27 200	59 801	70 904	67 346
d) Andre skatter og avgifter	10 212	30 227	28 208	22 358	21 799
II. Formues- og erhvervsinntekter:					
a) Renter	9 394	18 139	19 722	20 642	17 085
b) Utbytte av aktier i Norges Bank	714	5 735	708	336	336
c) Overskudd av statens forretningsdrift, eiendommer og lignende	1 989	÷ 67 663	14 095	15 872	9 575
III. Andre inntekter	1 949	7 395	6 717	3 551	10 679
A. Driftsinntekter i alt	102 242	448 462	378 108	371 323	362 486
B. Kapitalinntekter.					
I. Av statens formue:					
a) Av fondskapitaler og avsetninger	1 008	8	18 665	4 956	1 030
b) Ellers	154	÷ 99	÷ 57	4 930	812
II. Lånemidler, opført på statsregnskapet	9 041	64 601	52 504	¹⁾ 36 056	35 000
III. Budgetunderskudd	10 985	232 769	37 019	27 608	—
B. Kapitalinntekter i alt	21 188	297 279	108 131	73 550	36 842
Inntekter i alt	123 430	745 741	486 239	444 873	399 328

A n m. Etter «Den norske Statskasses Finanser» utarbeidet av Det Statistiske Centralbyrå. Beløpene faller ikke sammen er tatt med. De forskjellige poster er også omgruppert. Statistikken angir for alle år såvidt mulig de kontante ut-

¹⁾ Herunder kr. 15 856 000 av beholdningen som forskudd for fondet for den ekstraordinære formuesskatt. ²⁾ Herunder veiavgift, som ikke blev ført på budgettet før 1928—29. ³⁾ Herunder bevilgning til nydyrking og bureising, kroner. ⁴⁾ Herunder lotteri- og fondsmidler til nydyrking og bureising, som ikke var tatt med før 1929—30. ⁵⁾ Lån lastet driften. For lettere å kunne sammenligne med tidligere år har man her stillet ut regnskapet på den gamle måte. opstilling av regnskapet for 1932—33 og følgende år er renter av den nedlagte kapital i statens bedrifter ikke som til vanskeligstilte kommuner kr. 1 000 000. ⁶⁾ Inklusive kr. 2 927 000 — forskjellen mellom konverteringslånets ⁷⁾ Resultatet av driften når 5 pct. renter av den investerte kapital er tatt til utgift. ⁸⁾ Herav til vanskeligstilte rabatt og omkostninger ved utlegning og konvertering av statslån kr. 8 601 000. ⁹⁾ Herav til vanskeligstilte kombragt. ¹⁰⁾ Herav til lindring av krisen og bekjempelse av arbeidsledigheten kr. 12 721 500. ¹¹⁾ Herav ekstraordinær og bekjempelse av arbeidsledigheten kr. 13 850 000, til forbedring av boligforholdene kr. 700 000. ¹²⁾ Herav ekstraordinær kr. 35 650 000, til lindring av krisen og bekjempelse av arbeidsledigheten kr. 10 000 000, til forbedring av boligforholdene kr. 7 100 000. ¹³⁾ Herav alderstrygdavgift kr. 23 500 000.

finanser.

1913/14—1935/36, bevilget budgett for 1936/37 og foreslått budgett for 1937/38.

1927/28	1928/29	1929/30	1930/31	1931/32	1932/33 ^{a)}	1932/33	1933/34	1934/35	1935/36	Bevilget budgett 1936/37	Foreslått budgett 1937/38
1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.	1 000 kr.
4 644	4 049	3 950	4 205	4 100	3 808	3 808	4 227	3 971	3 748	4 285	4 098
3 491	3 385	3 468	3 437	3 832	4 134	4 134	4 128	4 242	4 496	4 681	4 431
45 287	39 634	39 237	38 955	38 726	37 275	37 275	36 925	37 698	40 198	43 658	44 839
14 157	13 889	14 256	14 553	14 192	13 539	13 539	13 419	13 450	13 991	15 228	16 868
833	728	798	840	856	823	823	802	862	870	879	904
4 044	3 779	4 097	4 094	4 029	3 763	3 763	3 305	3 457	3 539	3 403	3 712
55 810	50 792	49 976	51 637	53 279	49 596	49 596	47 284	47 891	49 179	49 401	52 955
19 126	16 392	14 661	16 897	15 787	¹⁰⁾ 17 146	¹⁰⁾ 17 146	¹³⁾ 17 878	¹⁶⁾ 25 104	²⁰⁾ 30 429	²³⁾ 30 131	²⁶⁾ 61 806
16 140	14 869	14 013	14 480	16 602	12 730	12 730	12 845	13 056	14 239	14 510	16 270
13 294	²⁾ 19 117	²⁾ 18 828	²⁾ 19 646	²⁾ 21 526	²⁾ 24 876	²⁾ 24 876	²⁾ 24 433	²⁾ 24 472	²⁾ 36 622	²⁾ 39 315	²⁾ 41 881
13 858	15 208	⁴⁾ 16 414	⁴⁾ 14 615	⁴⁾ 14 372	⁴⁾ 13 920	⁴⁾ 13 920	⁴⁾ 14 622	⁴⁾ 23 574	⁴⁾ 33 498	⁴⁾ 36 512	⁴⁾ 33 445
13 857	33 772	13 393	14 182	13 289	12 701	12 701	13 112	15 228	²¹⁾ 19 761	²⁴⁾ 27 115	²⁸⁾ 23 459
12 952	12 094	12 508	13 016	12 933	12 551	12 551	12 417	12 444	13 202	13 659	15 502
80 861	83 721	82 319	83 691	83 443	⁹⁾ 94 204	⁹⁾ 30 655	18 976	¹⁷⁾ 21 975	10 198	9 734	9 872
6 290	6 484	6 960	7 311	7 642	7 362	7 362	7 116	7 812	8 759	9 745	11 089
—	—	—	—	—	—	—	¹⁴⁾ 54 384	¹⁴⁾ 46 734	¹⁴⁾ 47 760	¹⁴⁾ 46 601	¹⁴⁾ 44 812
40 051	23 997	30 053	11 737	8 166	¹¹⁾ 8 552	¹¹⁾ 8 745	¹⁵⁾ 10 015	¹⁸⁾ 13 173	²²⁾ 15 504	²⁵⁾ 14 627	²⁷⁾ 19 030
344 695	341 910	324 931	313 296	312 774	316 980	308 008	288 238	316 169	344 834	366 325	404 973
27 416	20 544	16 107	14 169	13 672	11 444	15 809	17 723	26 335	33 002	37 922	39 112
5 600	5 647	5 031	5 822	5 496	5 491	5 491	2 638	7 399	7 538	4 823	6 403
1 644	—	—	—	—	77	77	586	2 862	6 999	7 600	—
—	—	1 000	30	—	921	921	1 853	595	1 647	1 921	774
11 534	17 592	25 448	38 151	27 140	33 110	33 110	36 623	34 482	35 830	38 406	40 113
6 522	1 632	⁵⁾ 3 555	⁷⁾ 2 279	⁷⁾ 1 752	⁷⁾ 420	⁷⁾ 420	⁷⁾ 1 416	⁷⁾ 1 321	⁷⁾ 785	—	—
3 325	2 058	20 030	—	—	—	—	12 735	14 791	28 192	—	—
56 041	47 473	71 171	60 451	48 060	51 463	55 828	73 574	87 785	113 993	90 672	86 402
400 736	389 383	396 102	373 747	360 834	368 443	363 836	361 812	403 954	458 827	456 997	491 375
105 251	87 679	84 605	80 612	77 060	70 848	70 848	71 911	72 062	81 994	83 910	²⁹⁾ 110 410
118 376	106 162	110 473	103 491	103 518	98 892	98 892	105 709	112 665	125 849	117 600	128 000
92 350	³⁾ 92 100	³⁾ 93 980	³⁾ 92 419	³⁾ 90 221	³⁾ 97 009	³⁾ 97 009	³⁾ 100 544	³⁾ 108 362	³⁾ 138 908	³⁾ 144 400	³⁾ 158 305
22 675	24 450	24 411	20 967	19 454	20 347	20 347	19 810	19 859	23 458	21 570	25 704
16 496	19 905	18 947	18 700	17 330	17 864	17 864	17 722	18 326	17 227	14 757	14 293
336	336	336	336	336	336	336	336	336	336	336	336
4 292	15 006	12 683	6 708	541	6 140	—	—	—	—	—	—
3 515	5 139	⁶⁾ 10 307	⁶⁾ 7 054	⁶⁾ 8 692	⁶⁾ 9 185	⁶⁾ 9 185	⁶⁾ 10 856	⁶⁾ 11 287	⁶⁾ 11 210	⁶⁾ 10 962	⁶⁾ 11 048
363 291	350 777	355 742	330 287	317 152	320 621	314 481	326 888	342 897	398 982	393 535	448 096
3 543	10 787	3 809	1 900	619	607	2 140	2 926	4 181	4 014	2 039	116
902	1 463	2 797	10 032	3 351	3 347	3 347	3 236	5 301	4 817	2 923	3 113
33 000	26 356	33 754	23 127	14 731	¹²⁾ 19 093	¹²⁾ 19 093	28 762	¹⁹⁾ 51 575	51 014	58 500	40 050
—	—	—	8 401	24 981	24 775	24 775	—	—	—	—	—
37 445	38 606	40 360	43 460	43 682	47 822	49 355	34 924	61 057	59 845	63 462	43 279
400 736	389 383	396 102	373 747	360 834	368 443	363 836	361 812	403 954	458 827	456 997	491 375

med de beløp som er opført i statsregnskapet, da poster som har vært holdt utenfor budgетtregnskapet, herunder fond, og innbetalinger. Således er de innbetalte skatter opført og ikke de utlignede, som i statsregnskapene til og med 1924/25.

²⁾ Herunder vedlikehold av gjennomgangsveier, som dekkes av veiavgiften, og som ikke blev ført op før 1928—29. som dekkes av lotteri- og fondsmidler, og som ikke har vært tatt med før 1929—30. ⁵⁾ Lån til sparebanker 3 mill. til vanskelig stillede sparebanker. ⁸⁾ Fra og med 1932—33 er renter av den nedlagte kapital i statens bedrifter be-
⁹⁾ Herav kurstap kr. 15 486 000 og omkostninger ved optagelsen av konverteringslån kr. 2 927 000. Etter den nye tidligere tatt med her. ¹⁰⁾ Herav til lindring av krisen og bekjempelse av arbeidsledigheten kr. 3 693 000. ¹¹⁾ Herav pålydende og hvad det har innbragt. ¹³⁾ Herav til lindring av krisen og bekjempelse av arbeidsledigheten kr. 7 060 000. kommuner kr. 2 130 000. ¹⁵⁾ Herav til lindring av krisen og arbeidsledighetens bekjempelse kr. 10 560 000. ¹⁷⁾ Herav muner kr. 4 533 000. ¹⁹⁾ Inklusive kr. 8 601 000 — forskjellen mellom de nye låns pålydende og hvad de har inn-
krisebevilgning kr. 4 962 000. ²²⁾ Herav til vanskeligstillede kommuner kr. 7 538 000. ²³⁾ Herav til lindring av krisen ordinær krisebevilgning kr. 10 830 000. ²⁵⁾ Herav hjelp til kommuner kr. 3 200 000. ²⁶⁾ Herav til alderstrygden forholdene kr. 700 000. ²⁷⁾ Herav hjelp til kommuner kr. 2 500 000. ²⁸⁾ Herav ekstraordinær krisebevilgning kr.

XX. Offentlige finanser (forts.).

Skatteår (og inntektsår)	b) Den kommunale skatteligning										
	Formue			Antatt inntekt			Skattbar inntekt				
	Bygder	Byer	Riket	Bygder	Byer	Riket	Bygder	Byer	Riket		
	Millioner kroner			Millioner kroner			Millioner kroner				
1913—1914 (1912)	2 409,4	1 442,6	3 852,0	413,6	417,1	830,7	217,4	217,1	434,5		
1921—1922 (1920)	6 905,8	5 285,9	12 191,7	1 745,5	2 144,0	3 889,5	1 267,6	1 667,4	2 935,0		
1923—1924 (1922)	5 834,5	3 991,1	9 825,6	1 377,7	1 467,8	2 845,5	918,1	1 025,8	1 943,9		
1924—1925 (1923)	5 828,7	3 852,6	9 681,3	1 332,2	1 363,5	2 695,7	875,0	927,3	1 802,3		
1925—1926 (1924)	5 952,9	3 982,0	9 934,9	1 400,0	1 357,1	2 757,1	933,3	921,7	1 855,0		
1926—1927 (1925)	5 706,0	3 756,3	9 462,3	1 410,9	1 355,5	2 766,4	937,7	923,0	1 860,7		
1927—1928 (1926)	5 111,8	3 546,1	8 657,9	1 246,7	1 222,9	2 469,6	802,0	828,9	1 630,9		
1928—1929 (1927)	4 775,2	3 322,7	8 097,9	1 125,3	1 127,1	2 252,4	711,0	743,3	1 454,3		
1929—1930 (1928)	4 663,0	3 390,6	8 053,6	1 073,7	1 079,6	2 153,3	669,6	704,8	1 374,4		
1930—1931 (1929)	4 591,1	3 379,0	7 970,1	1 097,2	1 102,4	2 199,6	690,2	722,3	1 412,5		
1931—1932 (1930)	4 436,0	3 314,0	7 750,0	1 091,2	1 105,6	2 196,8	684,0	722,3	1 406,3		
1932—1933 (1931)	4 168,3	3 063,3	7 231,6	982,0	1 011,6	1 993,6	601,8	652,5	1 254,3		
1933—1934 (1932)	3 991,2	3 044,5	7 035,7	941,9	991,8	1 933,7	566,9	628,0	1 194,9		
1934—1935 (1933)	3 925,4	2 992,6	6 918,0	936,3	965,4	1 901,7	563,2	605,4	1 168,6		
1935—1936 (1934)	3 964,6	3 101,7	7 066,3	967,6	986,4	1 954,0	586,3	622,0	1 208,3		
1936—1937 (1935) ¹⁾	4 034,4	3 250,8	7 285,2	1 021,3	1 036,7	2 058,0	—	—	—		

Skatteår	c) Utlignede kommunale skatter								d) Statsskatt			
	Bygder				Byer				Formues- og inntekts-skatt ²⁾	Formbruks-skatter ⁴⁾	Andre skatter og avgifter	Til-sammen
	Formues- og inntekts-skatt	Eien-doms-skatt (matrik-kelskatt)	Andre skatter og av-gifter	Til-sammen	Formues- og inntekts-skatt	Eien-doms-skatt	Andre skatter og av-gifter	Til-sammen				
	Millioner kroner				Millioner kroner				Millioner kroner			
1913—1914	21,2	4,3	0,9	26,4	26,3	7,1	2,5	35,9	17,0	66,2	10,2	93,4
1921—1922	150,5	5,9	2,1	158,5	239,9	11,7	3,2	254,8	283,0	94,8	23,1	400,9
1923—1924	135,1	4,9	2,1	142,1	160,3	13,3	3,1	176,7	118,1	147,8	23,5	289,4
1924—1925	138,8	4,9	3,1	146,8	160,6	13,9	3,1	177,6	119,5	187,2	28,3	335,0
1925—1926	148,3	4,9	2,9	156,1	164,0	15,7	3,0	182,7	127,4	181,9	22,4	331,7
1926—1927	154,4	5,0	2,9	162,3	159,1	15,8	2,9	177,8	120,4	178,7	21,8	320,9
1927—1928	138,1	5,0	2,9	146,0	143,1	16,0	2,9	162,0	102,5	210,7	22,7	335,9
1928—1929	127,3	4,9	3,1	135,3	126,7	16,4	2,9	146,0	82,6	198,3	24,4	305,3
1929—1930	123,8	5,0	2,3	131,3	124,3	16,4	3,0	143,7	82,0	204,5	24,4	310,9
1930—1931	123,8	5,2	1,8	130,8	125,2	16,4	3,0	144,6	79,3	195,9	21,0	296,2
1931—1932	121,6	5,2	2,3	128,6	124,9	16,6	2,6	144,1	78,7	193,7	19,5	291,9
1932—1933	113,6	5,1	1,7	120,4	120,5	16,9	2,6	140,0	70,8	195,9	20,3	287,0
1933—1934	109,3	5,4	1,8	116,5	117,9	17,4	3,2	138,5	71,5	206,0	19,8	279,6
1934—1935	108,2	5,3	²⁾ 1,8	115,3	115,8	17,9	²⁾ 3,2	136,9	68,9	208,3	20,8	298,0
1935—1936 ²⁾	110,5	5,2	1,7	117,4	118,2	18,7	3,2	140,1	70,6	242,2	50,4	363,2

Pr. 30 juni	e) Kommunenes (skatterestanser)			f) Kommunenes lånegjeld ⁵⁾						g) Statens lånegjeld		
	Herreder	Byer	Til-sammen	Bygder		Byer		Kommuner i alt		Optatt innen-lands	Optatt uten-lands	Samlet stats-gjeld
				Samlet lånegjeld	Herav vedk. elektr.-vesenet	Samlet lånegjeld	Herav vedk. elektr.-vesenet	Samlet lånegjeld	Herav vedk. elektr.-vesenet			
	Millioner kroner			Millioner kroner		Millioner kroner		Millioner kroner		Millioner kroner		
1914	8,0	5,9	13,9	58,7	—	164,2	—	222,9	—	20,9	336,5	357,4
1922	66,8	104,6	171,4	625,4	373,4	671,3	195,9	1 296,7	569,3	815,2	466,9	1 282,1
1924	84,1	104,9	189,0	738,1	419,3	708,7	276,8	1 446,8	696,1	954,0	596,0	1 550,0
1925	83,2	102,1	185,3	728,3	426,9	772,7	309,6	1 501,0	736,5	1 005,4	726,2	1 731,6
1926	91,1	97,7	188,8	732,8	432,0	774,3	293,6	1 507,1	725,6	896,8	713,7	1 610,5
1927	102,8	96,0	198,8	728,9	428,3	757,9	291,3	1 486,8	719,6	863,0	705,4	1 568,4
1928	105,3	89,1	194,4	719,9	424,2	743,6	287,7	1 463,5	711,9	823,4	811,4	1 634,8
1929	101,5	80,1	181,6	712,1	426,6	749,2	278,3	1 461,3	704,9	785,1	793,8	1 578,9
1930	99,1	71,4	170,5	703,7	420,4	745,2	272,0	1 448,9	692,4	782,7	782,3	1 565,0
1931	100,4	66,4	166,8	689,3	410,5	748,9	265,8	1 438,2	676,3	760,4	757,6	1 518,0
1932	101,3	66,2	167,5	689,1	416,5	737,5	254,9	1 426,6	671,4	719,3	742,7	⁶⁾ 1 462,0
1933	97,4	62,8	160,2	683,7	413,8	721,3	248,2	1 405,0	662,0	769,8	726,2	⁶⁾ 1 496,0
1934	92,0	59,3	151,3	674,3	388,2	697,4	236,4	1 371,7	624,6	755,4	706,3	⁶⁾ 1 461,7
1935	86,3	51,5	137,8	639,3	371,5	682,6	223,9	1 321,9	595,4	770,7	705,4	⁶⁾ 1 476,2
1936 ³⁾	78,6	50,7	129,3	596,0	349,6	666,9	208,7	1 262,9	558,3	770,3	711,5	⁶⁾ 1 481,8

¹⁾ Oppgaven over skatteligningen 1936—1937 (1935) er helt foreløbig²⁾ og til dels basert på beregnede tall.

²⁾ Foreløbige oppgaver. ³⁾ Omfatter ordinær inntekts- og formuesskatt og ekstraordinær formuesskatt. For sistnevnte skatt er for de tre siste år det anslåtte beløp ført opp, mens den ordinære statsskatt for alle år er ført opp med utlignet beløp. I tabellen på foregående sider er ført opp de skatter som er in-nbetalt hvert år. ⁴⁾ Herunder bl.a. toll og for 1935/36 også midlertidig omsetningsavgift til krisefornål.

⁵⁾ Her er også medregnet de felleskommunale elektrisitetsverks gjeld. ⁶⁾ Ekskl. ikke innbetalt del av grunnfond i statsgaranterte banker.

